

Šest ministrstev za pitno vodo

Minister za znanost in tehnologijo dr. Andrej Umek ob obisku Bele krajine namenil veliko pozornosti oskrbi s kvaliteto pitno vodo - O možnostih sodelovanja preko programov Phare

ČRNOMELJ, METLIKA, SEMIČ - Na povabilo belokranjskega regionalnega odbora slovenskih krščanskih demokratov je pretekli teden obiskal Belo krajino minister za znanost in tehnologijo dr. Andrej Umek s sodelavci. Obiskali so semiško občino in Iskro, sprejel jih je metliški župan in direktorji nekaterih tamkajšnjih podjetij. Pogovarjali so se s predstavniki črnomeljske občine, si ogledali tovarni Kolpa in Danfoss Compressors ter gradbišče črnomeljskega pastoralnega centra in arheološke najdbe.

Kot je na tiskovni konferenci povedal dr. Andrej Umek, je bil glavni namen obiska, da se seznanijo s potrebami belokranjskega gospodarstva in komunalnih podjetij ter ugotovijo, kakšne so možnosti ministrstva. "Pokazalo se je veliko zanimanje za odkrivanje pitne vode, gre za projekt celovite oskrbe Bele krajine s pitno vodo. Dobro se zavedamo, da je ta problem zelo pereč, zato načrtujemo sestanek šestih ministrstev z vsemi tremi belokranjskimi občinami, kjer bomo natančno razčlenili oskrbo Belokranjcev s pitno vodo," je dejal dr. Umek. Kot je dejal minister Umek, naj bi bil projekt pripravljen do sprejema državnega proračuna za prihodnje leto. Pitne vode je sicer v Beli krajini dovolj za vse prebi-

valce, pomembno pa je, na kakšen način čim bolj racionalno speljati

Dr. Andrej Umek (na levi) in vodja kabineta mag. Tomaž Pogačar na obisku v Beli krajini

vodovod, po katerem naj bi stekla kvalitetna voda.

Strokovna sodelavka Marija Škerlj je predstavila možnosti sodelovanja preko programov Phare. Bela krajina sicer lahko kandidira za sredstva za programe Phare, ker pa Hrvaška še ni vklju-

čena v te programe, ne pride v poštev čezmejno sodelovanje Bele krajine. Vendar so kljub temu Belokranjcem predlagali, naj začno pripravljati programe za

• Čeprav še veliko Belokranjcev nima pitne vode iz vodovoda, pa bo leta 1998 poteklo že sto let, odkar je bil z Blatnika nad Semičem speljan prvi belokranjski vodovod. Minister Umek je sicer zatrdil, da so se v Sloveniji vedno zavedali problemov z vodooskrbo v Beli krajini, vendar je v nekdanji Jugoslaviji prevladovala politika, ki je dajala prednost lokalni, in ne regionalni vodooskrbi.

čas, ko bo tudi sosednja država začela sodelovati v teh programih.
M. BEZEK-JAKŠE

V Vinteksu začeli s stavko

Ker direktor Starešinič ni oklical stečaja Vinteksa, so delavci, ki so večinoma doma, začeli s stavko - Od aprila brez plač

VINICA - Okrog 160 delavcev Vinteksa, podjetja, ki je delalo v najetih prostorih nekdanjega obrata novomeškega Novoteksa v Vinici, se je minuli petek zvečer zbralo pred tovarno. Obravnavali so razmere v podjetju, predvsem pa uresničevanje sklepov zbora delavcev, ki je bil teden dni predtem. Takrat je dal namreč direktor Jože Starešinič zagotovilo, da bo oklical stečaj podjetja, a tega ni storil.

Zato so delavci - večina jih je sicer doma, že od aprila pa niso dobili plač - zahtevali, da pride direktor takoj v tovarno in pojasni razloge, zaradi katerih ni oklical stečaja. Direktor je, potem ko jim ga je uspelo dobiti, pojasnil, da ni mogel vplačati stroškov stečajnega postopka. Zato so delavci sklenili, da onemogočijo nadaljnjo proizvodnjo, dokler ne bo vplačan stečajni postopek za Vinteks, ter začnejo s stavko, ki jo bo

vodil 7-članski stavkovni odbor. Delavci so imeli vso noč od petka na soboto tudi dežurstvo in v soboto zjutraj niso dovolili vstop v tovarno delavcem, ki so delali v njej na osnovi individualnih pogodb za Trikon iz Kočevja. Iz tovarne so jim dovolili odpeljati le material.

Sicer pa stavkajoči zahtevajo od ustrezne institucije, da takoj opravi revizijo poslovanja družbe Vinteks, d.o.o., vodstvo pa za svoja dejanja odgovarja v skladu z zakonodajo. Vsi lastniki lahko nemoteno odpeljejo svoje stroje in reprodukcijski material. Da bodo lahko uresničili sklepe stavkajočih, so v tovarni uvedli 24-urno dežurstvo. Kot so zapisali v izjavi, stavkovni odbor zavrača vsa namigovanja in obtožbe, da je za nastale razmere v Vinteksu kriv sindikat. Poudarjajo, da se je sindikat v zadnjih dneh trudil zaščititi le delavce in svoje člane.
M. B.-J.

DOLENJSKI OTROCI SE IMAJO V FAZANU PRAV LEPO - Minuli petek so za novomeškega, šentjerjskega in škocjanskega župana ter ostale goste otroci, ki letujejo v počitniškem domu Fazan v Luciji, skupaj z vzgojitelji pripravili prijeten kulturni program. Potožili so, da sicer v domu nimajo vsega, kar si želijo, da so od plaže oddaljeni 3 kilometre, vendar se imajo kljub temu lepo in bo počitnikovanje za vse prehitro minilo. (Foto: J. Dornič)

ZLORABA IMENA TELEKOM SLOVENIJE

LJUBLJANA - Telekom Slovenije obvešča, da trenutno ne izvaja nobenih tržnih raziskav. Ljudje se namreč pritožujejo, da jih nadlegujejo anketarji, ki se predstavljajo kot Telekomovi uslužbenci. Na podlagi vprašanj, ki jih zastavljajo (ali veliko kličete v tujino, kam kličete v tujino in koliko znašajo vsi računi za telefonske storitve), predvidevamo, da gre za podjetja, ki ponujajo možnost telefoniranja v tujino s Call back storitve. Ta dejavnost je po odločbi tržnega inšpektorja Republike Slovenije protizakonita. Gre pa tudi za zlorabo imena Telekom Slovenije. Telekom Slovenije se želi približati svojim uporabnikom in izboljšati kakovost storitev, vendar ne z nadležnim anketiranjem.

Rjava barva zaradi cvetenja

Krka ni rjave barve zaradi industrijskega onesnaženja, pač pa zaradi cvetenja kremenastih alg

NOVO MESTO - Prebivalci ob Krki, posebno še tisti ob spodnjem toku reke, so bili že junija pa tudi pred dobrim tednom ogorčeni nad nanavadno kalnostjo reke, umazana rjava barva pa je prej spominjala na kavo kot na nekoč tako imenovano dolensko zeleno lepoto. Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto je 15. julija odvzel vzorce vode na več mestih od Žužemberka do Kostanjevice, s katerimi so ugotavljali količino in vrsto alg, pokazali pa so prisotnost enocelične mikroskopsko

majhne kremenaste alge Cyclotella. Značilnost kremenastih alg so silikatne, s kremenom prepojene dvodelne celične stene. Razmnožujejo se nesporno, tako da se lupinica razmakne na dva dela, vsaka polovica pa si zgradi manjšo polovico. Razmnoževanje povečuje temperatura vode in upočasnjen tok, saj so kremenaste alge sicer značilne za stoječe vode, Krka pa zaradi nizke gladine teče počasi.

Veliko število teh alg povzroči značilno rjavkasto rdečo do rjavkasto rumeno barvo, kar je odvisno od števila alg. Barvna podoba Krke se s tokom navzdol slabša, število enoceličnih kremenastih alg pa je bilo največje v Kostanjevici, kjer so videti razmere tudi najslabše. Rjava barva ni posledica industrijskega onesnaženja, pač pa cvetenja, ki je bilo sicer v manjši količini značilno tudi v preteklosti.

Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto je na podlagi naročila inšpekcije za okolje zaradi rjave barve Krke vzel vzorce tudi 19. julija na treh mestih: v Srebrničah, v Krški vasi in na Gomili. Biološka analiza (in fitoplanktona, to je

• Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto je prejšnji teden odvzel vzorce vode za razširjeno analizo, s katero bodo ugotovili tudi vzroke za povečano cvetenje kremenastih alg, v Žužemberku pod jezom, kjer se prične cvetenje, in v Lešnici pri Otočcu. S to analizo, katere prvi rezultati bodo znani še ta teden, bodo med drugim ugotavljali tudi prisotnost pesticidov, hranilnih snovi in možnih onesnaževalcev.

lebede alge), je pokazala, da v Krki prevladujejo kremenaste alge, ki za človeka niso nevarne. V vzorcu Krke iz Srebrnič je bilo v mililitru 940 alg, v Krški vasi 3.640 in iz Gomile 3.620.

T. G.

Končali remont v Jedrski elektrarni Krško

Rezultati pregledov zagotavljajo varno obratovanje

KRŠKO - Jedrsko elektrarno Krško so 21. julija ob 24. uri sinhronizirali z elektroenergetskim omrežjem, s čimer se je v predvidenem roku končal redni letni remont, ki so ga začeli 17. maja. V letošnjem remontu so zamenjali 28 od skupno 121 gorilnih elementov in prvič tudi vseh 33 regulacijskih svežnjev. Pregledali so reaktorsko posodo in s pregledom integritete jedrskega goriva potrdili zanesljivost goriva v 13. gorilnem ciklusu.

S preventivnimi in korektivnimi ukrepi na uparjalnikih, kar vključuje vgradnjo cevnih tulcev, so zmanjšali povprečno začepljenost obeh uparjalnikov in s tem zagotovili obratovanje elektrarne s polno močjo do predvidene zamenjave uparjalnikov. Remont je obsegel tudi turbine. Kot poročajo iz JE Krško, so bili rezultati vseh pregledov v mejah pričakovanih in zagotavljajo zanesljivo in varno obratovanje v 13. gorilnem ciklusu.

Med remontom so izvedli 28 modifikacij in izboljšav, ki vključujejo med drugim zamenjavo potujočih rešetk pri odvzemu hladilne vode iz Save in nadzor vodika v reaktorski zgradbi. Dela so v okviru Uprave RS za jedrsko varnost spremljale pooblaščenec strokovne organizacije.

DOLENJSKI LIST

Srečanje odredov v Dragi

Gosta srečanja Milan Kučan in naslovni škof prof. dr. Vekoslav Grmič

DRAGA - Na srečanju, ki bo 27. julija, pričakujejo, da bo zbranim spregovoril predsednik države, Milan Kučan, škof Grmič pa bo daroval mašo za padle partizane, ustreljene in umrle v taboriščih in zaporih, za invalide in druge žrtve fašističnega terorja. Zgodovinar Zdravko Troha pripoveduje, da je četa Šerčerjevga bataljona 19. aprila 1942 napadla v Tatinski dragi pri Prezidu štiri kamione italijanskih graničarjev, financarjev in karabinerjev. Že naslednji dan so Italijani poslali močne vojaške oddelke, ki so postrelili 18 ljudi, mnoge pa odpeljali na Rab ali v druga taborišča, veliko hiš pa so požgali. Partizanska zmaga je bila povod za nastanek prvega osvobodjenega ozemlja.

Tako bo vsebina srečanja namenjena več usodnim dogodkom iz tistih časov: 54. letnici ustanovitve notranjskega in kočevskega odreda, izdajstvu partizanske bolnice Ogenjce, izgonu prebivalcev v internacijo. V Dragi je po proslavi predvideno celodnevno srečanje, čez dan pa bo organiziran ogled partizanske bolnice Ogenjce, Taborske stene in drugih znanih krajev iz vojne.

A. KOŠMERL

Osvežujoča starost

Beseda šport je v Shakespearovih časih pomenila zabavo, radoživost, celo ljubezen. Zadnja dva pomena sta v desetletjih, ko je šport vedno bolj postal sredstvo in vse manj sam sebi namen, izpuhtela v nič. Ostala je zabava, to pa je osredila televizija. Poprej so moderni šport in še posebej njegov najplemenitejši izraz, olimpijske igre, poskušali vpregati tudi v politični jarem, a z malo uspeha. Ko je televizija šport spremenila v biznis, se je izkazalo, da je kot tak veliko manj tvegano početje. Od olimpijskih iger v Los Angelesu je vrhunski šport predvsem industrija denarja. Olimpijske igre, ki so bile dotlej na plečih državnih proračunov, so začele prinašati milijardne dolarske dobičke. Osnovni proizvajalec tega denarja so vrhunski športniki. Iz zabave v prostem času so si naredili poklic, a pri tem nalezli na težavo: časa za treniranje je toliko, da lahko s treningom svoj organizem dobesedno uničijo. Pa so si ljudje s šepavimi vrednotami izmislili berglo in športnike izročili v roke kemiji, ki zna brisati fiziološke meje, ki nam jih je postavila narava. A premika jih v hudo negotovo prihodnost, kjer šport ni več veselje nad življenjem, kaj šele ljubezen. Z dobičkom zasluženi svet je šport oropal njegovih izvirnih pomenov.

In vendar ni vse tako zatohlo kot poletni atlantski zrak. Uvod v letošnje olimpijske igre je osvežil človek, ki posebej, a ne razglašča, drugačne športne vrednote, kot jih neguje današnji čas. V gledalcih, presitih ameriškega blišča in senzacij, je prebudil nekaj globoko uspanega, kar jim ni ogrelo le dlani, ampak tudi srca. Spomnil jih je, da je človek na svetu zato, da nekaj naredi iz sebe, da se pogloblja vase in se ne povnanja s služenjem zgolj materialni uspešnosti. 97 let stari olimpijski zmagovalac, glasnik vrednot, ki bi morale ostati večno mlade, svetovljan Leon Štukelj, je tisti večer vsemu planetu pokazal, kako varljivo dolgo ali kratko je tkivo časa. Bil je mlajši od marsikaterega dvajsetletnega starčka. Skoraj sto let stari mladenič z jasnimi pogledom v prihodnost. Televizija, ki ga je predstavila milijardi Zemljanov, zato dobi odpustek.

JANEZ PENCA

Nasilje zaskrbljuje

V manj kot polovici letošnjega leta se je v Sloveniji zgodilo več kot 40 umorov in poskusov umora. Ali se bo nasilje nadaljevalo tudi v zadnjih mesecih letošnjega leta in tudi pozneje? Bati se je, da bo res tako, saj letošnji grozljivi dogodki ne napovedujejo nič kaj mirne prihodnosti. Ljudje prav gotovo niso navdušeni nad tem, da nemalokrat nihče ničesar ne ukrene zoper nasilneže, ki so se kot taki pokazali že velikokrat. Res je čudno, da vsi varuhi reda mirno dopuščajo, da razboriti posamezniki po mili volji grozijo celo s puško in nožem. Zdi se, da v državi nekako deluje načelo, da nasilnežu zakonito ni mogoče stopiti na prste vse do takrat, dokler ne uresniči svoje grožnje. Socialna služba je zato lahko pogosto le v vlogi opazovalca, policija pride na klic, do sodišča pa zadeve sploh ne pridejo. Kdo bi lahko kaj naredil, da se nasilje ne bi nadaljevalo in stopnjevalo? Policija, šola, starši? Kar zadeva otroke, najbrž ni nepomembna vloga staršev. Vendar prezaposleni očetje in matere ali starši na prisilnem dopustu pogosto nimajo časa za otroke, v takih primerih starši v vlogi otrokovega vzgojitelja pogosto zamenjata televizija in računalnik. Kaj storiti, če starši celo spodbujajo nasilje pri svojem otroku? Kaj menite o nasilju? Temu vprašanju smo namenili današnjo anketo.

ANTON RADOŠ, vzdrževalec v metliškem Novoteku: "V zadnjem letu se nasilje v Sloveniji vse bolj razrašča in postaja že zaskrbljujoče. Mislim, da vzrokov ne gre iskati v finančnih težavah ali socialni krizi. Strokovnjaki bi morali analizirati, kaj je vzrok, da je v ljudeh toliko nasilniških in samomorilskih nagnjenj. Ali je res krivo prestopno leto?"

ALEKSANDRA MILIČ, ekonomistka iz Črnomlja: "Na nasilniško obnašanje ljudi gotovo precej vpliva okolje, tudi filmi. Že risanke, ki jih gledajo najmlajši, so polne nasilja. S pravo vzgojo staršev in njihovim dobrim zgledom bi lahko precej zmanjšali nasilje. Na učinkovitejši način pa bi morale proti pretepu, izsiljevanju, umorom nastopiti tudi pristojne službe."

DUŠAN SEČEN, vodja trgovine iz Brežic: "Naj pomembnejša je vzgoja doma, odnosi v družini in med staršema, pa tudi vzgoja v šoli. Imeti pa moramo precej živcev in znanja. Ko slišimo o nasilju, se v družini pogovarjamo in otroka pripravljamo, da se izogiba spornim krajem. Vsekakor je mladim treba najti nekaj, s čimer se zaposlijo in dokažejo, še preden se začnejo dokazovati z nasiljem."

JANEZ PAVLIČ, ekonom na občini Krško iz Krškega: "Nasilja, ki se kaže v različnih oblikah, je v naši družbi vse več, saj so ljudje preobremenjeni, socialne stiske krhajo odnose, potrpljenja je vse manj. K izboljšanju tega lahko prispevamo s strpnostjo in razumevanjem odnosov, proti težavam pa moramo nastopiti z močno voljo in trdno osebnostjo, kar je treba graditi že od otroštva."

DRAGICA NENADIČ, upokojenka iz Novega mesta: "V družinah je veliko napetosti zaradi pehanja za preživetje ali za boljšim standardom. Nezaposlenost, hitre družbene spremembe pa tudi spremembe v šolstvu se poznajo tudi na odrasčajoči mladini. Vse, kar je narobe v družinah, pa se še posebej prenaša na otroke, zato ni čudno, da je nasilja med otroki in mladostniki vse več."

STANKO MEKE, čuvaj v Silexu v stečaju, doma v Kladju nad Blanco: "Nasilja je več, kot ga je bilo včasih. Posebno je zaskrbljujoče, ker je zmeraj več nasilja med mladimi. Vsa vzgoja bi morala biti namenjena proti nasilju. Starši so važen faktor, ampak oni ne morejo narediti vsega. Na televiziji je veliko filmov, kjer je polno streljanja, pretepov. Tudi v prometu je vse več nasilja."

FRANCI BARTOLJ, študent strojništva, doma iz Bistrice: "Prvi vzrok za nasilje je vzgoja. Veliko krivde je na starših. Drugo je to, da se je spremenil politični sistem in povečala se je vrednost materialnih dobrin. Ni več važno prijateljstvo, važen je denar. Človek mora pripadati neki skupini, teh družbenih skupin pa je malo. Vse več nasilja je med mladimi. Nasilni so iz vseh slojev."

LILJANA LAVRIČ, prodajalka iz Ribnice: "Za porast nasilja bi težko okrivila kogarkoli. So dobri in slabi starši in enako velja za učitelje. Temu življenju je tak, da so otroci preveč prepuščeni sami sebi. Vse preveč je nervoze, s tem pa tudi nasilja znotraj in zunaj družine. Svet, ki nas obdaja, je poln nasilja in vojn in tudi to vpliva, da je vse več nasilja tudi pri nas."

ROBERT ŠALEHAR, natakar iz Kočevja: "Mladi se želijo postavljati pred drugimi, tudi z nasiljem, s katerim se jih veliko srečuje že v družini. Starši so otrokom slab zgled in jim puščajo preveč svobode, zato so najbolj odgovorni. Policisti lahko delajo, kar delajo, spremeniti pa bi se moralo sedanje težko gospodarsko stanje. Ta je vzrok, da se starši premalo posvečajo otrokom."

Telekom za boljšo telefonijo

Številna dela novomeške poslovne enote Telekoma - Od obnove in razširitve omrežja do novih central - V Črnomlju del za 140 milijonov tolarjev

NOVO MESTO - Novomeška poslovna enota Telekoma opravlja številna dela na območju, ki ga pokriva. Tako na območju telefonske centrale v Žužemberku gradijo novo krajeno in razvodno kabelsko omrežje za naselja Drašča vas, Gradenc, Veliko in Malo Lipje ter Plešivica s pripadajočimi zaselki. Dela izvajajo na osnovi pogodbe o hitrejšem razvoju telekomunikacijskega omrežja in naprav v demografsko ogroženih območjih novomeške občine, ki so jo letos sklenili Krajevna skupnost Žužemberk, Mestna občina Novo mesto in Telekom Slovenije. Pred vključitvijo okoli 100 novih telefonskih naročnikov bodo morali povečati zmogljivost žužemberške telefonske centrale.

Lani so staro telefonsko centralo na Otočcu zamenjali z novo in zmogljivejšo, letos pa so pričeli graditi krajeno kabelsko in razvodno omrežje, saj sedanje ne omogoča vključevanja novih telefonskih naročnikov. Zemeljska dela se bližajo koncu, gradnja nasploh poteka po zastavljenem planu, tako da računajo, da bo do konca leta telefon dobilo 400 novih naročnikov.

Telekom bo do konca tega meseca sedanjo analogno telefonsko centralo z zmogljivostjo 200 priključkov v Birčni vasi zamenjal z zmogljivejšo. Hkrati bodo zamenjali tudi sistem prenosa medkrajnih zvez s telefonsko centralo v Novem mestu. Do konca avgusta pa bodo še razširili razvodno omrežje v Birčni vasi za 80 naročnikov, ki jih bodo v promet vključili septembra.

Spomladi so povečali zmogljivost končne telefonske centrale v Šmarjeti za 192 priključkov, sedaj pa tečejo dela na razvodnem omrežju, tako da bo omogočalo vključitev okoli 100 novih telefonskih naročnikov. Dela bodo končana do konca avgusta, potem pa bodo v promet vključili nove naročnike.

V Veliki Loki v trebanjski občini so junija letos povečali zmogljivost telefonske centrale za 192 priključkov in zgradili razvodno omrežje za 130 novih naročnikov, zamenjali pa so tudi sistem prenosa medkrajnih zvez s centralo v Trebnjem. Naložbo bodo zaključili te dni z vključitvijo vseh 140 novih telefonskih naročnikov.

Lani so na Studencu v sevniški občini zamenjali telefonsko centralo, letos pa poteka investicijsko vzdrževanje krajnega telekomunikacijskega omrežja; gre za zamenjavo pokvarjenih zemeljskih kablov ter iztrošenih drogov in kablov na zračnem omrežju. Kable bodo zamenjali v smereh

Hudo Brezje - Veliki Trn, Ponikve - Arto, Zavratec - Gornje in Dolnje Impolje, Gornje in Dolnje Orle, Brezovo, Križe. Tako bodo uredili celotno omrežje na območju telefonske centrale Studence. Dela naj bi končali septembra, ko bodo na centralo v Studencu priključili okoli 130 novih naročnikov.

V Velikem Podlogu v krški občini bodo avgusta zamenjali zastarelo in premalo zmogljivo telefonsko centralo z novo digitalno, s čimer bo telefonski promet boljši, naročniki pa bodo deležni vrste novih storitev, kot so: preusmeritev pozivov, zapis klicanih števil, ugotavljanje nezaželenih klicev ipd. Hkrati bodo zgradili razvodno omrežje za okoli 40 novih naročnikov ter zamenjali dotrajani primarni kabel, brez katerega ni možna širitev razvodnega omrežja. Nove naročnike bodo predvidoma vključili septembra.

V Črnomlju pa so v začetku julija začeli montirati novo, sodobno telefonsko centralo, saj je sedanja, razen tega da je tehnolo-

ško zastarela, tudi popolnoma zasedena in ne omogoča vključevanja novih naročnikov. Novo centralo bodo vključili v promet v začetku prihodnjega meseca in nanjo priključili vse sedanje naročnike. Hkrati s centralo, ki bo uporabnikom nudila vrsto novih storitev, ki jih omogočajo sodobne digitalne centrale, bodo uredili tudi kvalitetnejše medkrajne povezave s centralo v Novem mestu. Že nekaj let v Črnomlju obnavljajo in širijo tudi krajeno telefonsko omrežje, saj brez tega ne bi mogli vključevati novih naročnikov.

Vrednost letošnjih del v adaptaciji novih prostorov in zamenjavo črnomaljske telefonske centrale, gradnja novih medkrajnih zvez in krajnega črnomaljskega omrežja znaša okoli 140 milijonov tolarjev in jih bo v celoti plačal Telekom Slovenije. Z zamenjavo črnomaljske centrale in povečanjem njene zmogljivosti bodo dane možnosti za posodobitev ostalih telefonskih central v občini Črnomelj, kar načrtujejo v naslednjih letih.

A. B.

Posojila "ribniškega" državnega sklada

Od včeraj naprej je interesantom na voljo za 750 milijonov tolarjev ugodnih posojil

RIBNICA - V ponedeljek dopoldan je sklad za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja pripravil novinarsko konferenco, na kateri so predstavniki sklada in ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano spregovorili o skupnih prizadevanjih za celosten razvoj podeželja. Največ pozornosti so posvetili prvemu javnemu razpisu sklada za ugodna posojila, ki ga je sklad objavil včeraj, 24. junija.

Predsednik upravnega odbora sklada Ivo Piry je ob predstavitvi sklada in njegovega dela poudaril, da je bil ta ustanovljen kot zadnji v vrsti državnih skladov, da pa pomeni prvi korak k vodenju regionalne politike, ki je zasnovana na podobnih temeljih, kot drugod po Evropi. Osnovni kapital sklada iz naslova privatizacijskih kupnin znaša milijardo in pol tolarjev od katerih je sklad letos razpisal za posojila, ki so, kot je povedal v. d. direktorja sklada Bojan Devjak,

namenjena za t.i. kmetijski del in dopolnilne dejavnosti v kmetijstvu ter gospodarske projekte, 750 milijonov tolarjev.

"Razpis je v nekem smislu nadaljevanje razpisov za demografsko ogrožena, ki so bili značilni za leta 1991-1994", je povedal Devjak in dodal, da praksa iz teh let kaže, da je bilo odobrenih 300 do 400 projektov oz. posojil letno, čeprav je bilo zanimanje za posojila bistveno še večje. "Menimo, da bo tudi sedaj zanimanje veliko," je dejal in povedal, da pričakujejo od 1.000 do 1.500 vlog, saj se na razpis lahko prijavijo tako fizične osebe, kmetovalci, gospo-

darske družbe kot samostojni podjetniki.

Prednost pri dodelitvi posojil bodo imeli projekti, ki izhajajo iz celovitih razvojnih programov "Gre za projekte, ki se vodijo po republiški ravni, projekti iz programa CRPOV, vinskih cest, kor tudi v krajevne pobude, ki razvije v marsikateri slovenski regiji," je pojasnil Bojan Devjak. Povedal je še, da bo razpis od konca leta ter da se bo na razpisu lahko prijavilo v treh rokah. "Vloge, ki bodo prispele do konca leta, bomo sprejemali in obravnavali v začetku naslednjega meseca, tako da bodo prvi operativni krediti prosilcem na voljo že meseca oktobra," je dejal Devjak ob pojasnilu, da so podrobne še informacije o razpisu interesantom na voljo na sedežu sklada v Ribnici.

M. L.

Vizija bo še vpisovala certifikate

Od 1. avgusta dalje

NOVO MESTO - Vizija je 22. junija končala z vpisom 2. emisije delnic v pooblaščen investicijske družbe DPB Vizija d.d. V šestih mesecih, kolikor je potekalo vpisovanje delnic II. emisije DPB Vizije za certifikate in gotovino, je bilo vpisanih 754.930 delnic, večino, 794 mio tolarjev, za certifikate. Ob izdaji 1. emisije delnic je bilo vpisanih v to pooblaščen investicijsko družbo za 2,3 milijarde delnic. Vizija ima po dokapitalizaciji z 2. emisijo delnic 13.652 delničarjev, ki so vplačali s certifikati in gotovino za 3,1 milijarde tolarjev delnic.

Vizija je lani ustanovila še eno pooblaščen investicijsko družbo, DPB Vizija. Ta ima 2.566 delničarjev, ki so vpisali za 544 mio delnic. Glede na dober odziv lastnikov certifikatov ob izdaji 2. emisije delnic pooblaščen investicijske družbe Vizija se je skupščina delničarjev pooblaščen investicijske družbe Vizije 1 odločila, da omogoči nadaljnji vpis lastniških certifikatov z izdajo 2. emisije delnic Vizije 1. Senat Agencije za trg vrednostnih papirjev je že izdal dovoljenje za povečanje osnovnega kapitala Vizije 1 za 1 milijardo tolarjev.

Tako bo možno takoj po objavi javnega oglasa (od 1. avgusta dalje) ponovno vpisovati lastniške certifikate v investicijsko družbo Vizije. Vpisovanje bo potekalo do izteka zakonskega roka za vložitev certifikatov (to je do 30. septembra letos) oz. največ 6 mesecev, če bi bil ta rok podaljšan (za kar pa ni prav veliko možnosti). Sicer pa potekajo v Viziji priprave na 6. javno dražbo Sklada za razvoj, ki bo v prvi polovici septembra. Na tej dražbi bo Vizija nastopila z obema investicijskima družbama.

SPORAZUM O ORGANIZACIJI PRIREDITVE OD LITIJE DO ČATEŽA

Na Martinovo soboto v novembru se vsako leto po Levstikovi poti od Litijskega do Čateža krene veliko število pohodnikov. Prireditve postaja vse bolj množična. Organizator prireditve se vsako leto srečuje z vse večjimi težavami s samo organizacijo, sponzorji ter prodajalci na stojnicah. Vse večji problem pa postaja tudi organizacija prevoza iz Čateža nazaj v Litijo. Pohod je medobčinska prireditve, večji del poteka po litijski občini, cilj pa je v trebanjski, zato se je županoma obeh občin Mirku Kaplji in Cirilu Pungartniku uspelo dogovoriti in podpisati sporazum o organizaciji prireditve. Izbran bo glavni organizator, ki bo skrbel, da bo celotna prireditve potekala v skladu z odlokom o prireditvah. Vse te spremembe pa ne bodo vplivale na samo naravo pohoda, ki še naprej ostaja takšen, kot je bil.

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MOST BO KMALU POPRAVLJEN

RAKA - Most preko Lokavca na lokalni cesti Rimš - Raka, ki je bil pred več leti delno razširjen, je zima precej poškodovana, dva lesena trama pa sta pregnila. Most bo popravljen do konca septembra letos.

PREPLASTITEV CESTE OD NOVEGA MESTA PROTI ŠENTJERNEJ - Novomeško cestno podjetje je pred kratkim dobilo naročilo Ministrstva za promet in zveze, ki ga je posredovalo na podlagi interventnega zakona vlade, da do 15. avgusta preplasti nekatere odseke magistralnih in regionalnih cest, ki jih je načela zima. Ministrstvo je za to namenilo 460 milijonov tolarjev, in sicer za preplastitev cest na širšem dolenskem območju od Kočevja do Brežic. Delavci cestnega podjetja so že preplastili dolni del regionalne ceste Novo mesto - Šentjerne (na fotografiji so delavci na delu na Poljanski klanec na magistralni cesti Ljubljana - Obrežje. (Foto: J. Dolničar)

**Obrtniška 18
8210 Trebnje
Tel.: 068/45 700
Fax: 068/45 701**

TRAKTORJI TORPEDO

TD 45	15.072 DEM
TD 55	18.088 DEM
TD 75	22.945 DEM
TD 90	39.867 DEM

UGODNI KREDITI

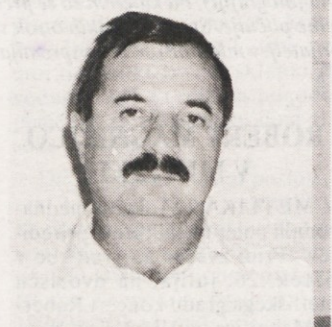
Tik pred gradnjo severne obvoznice

Začetek gradnje odvisen od uspeha pri pridobivanju zemljišč - Letos bo zgrajenih tudi več vodovodov in vodohranov - 1000 novih telefonskih priključkov

NOVO MESTO - "Potrebe na področju komunalne in prometne infrastrukture v občini, kamor sodi tako vzdrževanje kot tudi nove investicije, za večkrat presegajo naše finančne zmožnosti," pravi sekretar sekretariata za komunalne zadeve Mestne občine Novo mesto Feliks Strmole. Komunalna in prometna infrastruktura v občini se financira iz več virov, v letošnjem letu bo v novomeški mestni občini za to na razpolago okrog 1 milijardo tolarjev. Računajo, da bodo iz državnega proračuna na podlagi prijavljenih projektov pridobili od 100 do 130 milijonov tolarjev.

Na področju cestnega programa sodijo v letošnjem letu med važnejše projekte izgradnja obvoznice v Dolenjskih Toplicah, rekonstrukcija ceste Smuka - Hinja, kjer bodo Novomeščani gradili skupaj s Kočevci, začetek rekonstrukcije ceste Uršna sela - Dobindol ter že dokončana rekonstrukcija ceste Žužemberk - Prevole. Eden od glavnih projektov pa so priprave na gradnjo novomeške severne obvoznice, ki bo razbremenila mestni promet. Trenutno imajo že pridobljeno lokacijsko dovoljenje. Tri kilometre dolga obvoznica bo potekala od Ločenskega mostu mimo tovarne Krka in bo pri Cestnem podjetju prečkala Ljubljansko cesto in nato z viaduktom premostila potok in železniško progo ter se priključila na cesto proti Mirni Peči. "Projekti so v zaključni fazi, začetek gradnje pa je odvisen od tega, kako bomo uspešni pri pridobivanju

zemljišč, ki so v lasti kar 70 lastnikov; ob gradnji bomo morali porušiti 7 objektov, dva pa bomo lahko prestavili," pravi Strmole.

Feliks Strmole

Denar za izgradnjo severne obvoznice bo prispevala republika razen denarja za izgradnjo komunalne infrastrukture (pločnikov, javne razsvetljave, kolesarskih stez), ki ga prispeva občina.

Pri komunalnem programu so dali poudarek na zagotavljanje kvalitetne pitne vode povsod tam, kjer se nimajo zgrajenih vodovodov. Letos nameravajo zgraditi vodovodno omrežje v krajevni skupnosti Dolž, napeljati vodovod v vasi Brezovica in Plemberk v stopiški krajevni skupnosti, napeljati vodovod od Gabrja do Pangrč Grma, zgraditi črpalnice in vodohran v Črešnjicah v otoški krajevni skupnosti ter zgraditi vodohrane na Tolstem Vrh, v Šmarjeti in v Orešju. Na področju kanalizacije in čiščenja odpadnih voda se že gradi čistilna naprava v Straži, zgraditi pa nameravajo tudi čistilno napravo v Češči vasi ter kanalizacijo Stopiče - Gotna vas in Smolenja vas - Mali Slatnik. "Za projekte na področju kanalizacij imamo odobrenih 30 milijonov tolarjev nepovratnih sredstev iz državnega proračuna," pravi Strmole.

V krajevni skupnosti Žužemberk, Stopiče, Dolž, Podgrad in Otočec pa nameravajo razširiti telefonsko omrežje. V občini pride povprečno dobrih 29 telefonskih priključkov na 100 prebivalcev, v prej omenjenih krajih pa je povprečje le 9 priključkov. Republika je iz naslova za demografsko ogrožena območja odobrila 14,5 milijona tolarjev v letošnjem letu in 8 milijonov tolarjev za drugo leto. Občina pa bo

v naslednjih petih letih iz proračuna subvencionirala obrestno mero za kredite, ki jih je najel Telekom, to pa bo zneslo okrog 30 milijonov tolarjev. "Program širitve telefonskega omrežja bo zaključen v letošnjem letu razen v krajevni skupnosti Podgrad, kjer bodo z deli končali drugo leto," pravi Strmole. S tem pa bo zagotovljenih okrog 1000 novih telefonskih priključkov.

Poleg tega izvajajo svoje programe na področju komunalne in cestne infrastrukture tudi krajevne skupnosti. Nanašajo se predvsem na modernizacijo lokal-

• Iz občinskega proračuna se regresira tudi 60 odst. prevoznih stroškov za prevoz pitne vode na območja, kjer jim vode primanjkuje. To so predvsem vasi v Suhi krajini, potem vasi v krajevni skupnosti Dolž in Otočec ter Mirna Peč. Ker pa potrošnja naraščajo, so že do sedaj porabili 80 odst. vsega denarja za ta namen.

nih cest in javnih poti, potem izgradnjo pločnikov, javne razsvetljave, sekundarnih vodov kanalizacije in vodovodov ter pokopalšč in mrliških večic. Občina je namenila za financiranje zunanjih krajevnih skupnosti 71 milijonov tolarjev, od tega 12 milijonov za vzdrževanje lokalnih cest in javnih poti, za mestne krajevne skupnosti pa je namenjenih 28 milijonov tolarjev.

J. DORNIŽ

Poraženo mesto

Novomeške oblasti v zadnjih tridesetih letih imajo nekaj skupnega: vsaka se je po svojih najboljših močeh trudila, da bi pustila neizbrisno sled v prostorskem tkivu našega mesta. In to jim je izvrstno uspelo. Mesto so spridili in izmalili. Daleč največ zaslug za to gnusno dejanje imajo tisti, ki so dopustili, da je brezoblični industrijski kolos nekdanjega IMV-ja zadušil to včasih prelepo mesto. Velik Novomeščan, pokojni akademik prof. Marjan Mušič, mi je pred leti dejal, da je bilo Novo mesto biser v pokrajini. "In ko takemu biseru uničiš okolico, si uničil biser sam," je bila resignirana ugotovitev profesorja.

Uničevati pa so v Novem mestu znali res strokovnjsko, in znajo še danes. Mesto je 600 let organsko raslo in ustvarjalo svojo podobo. Potem pa so prišli objestni oblastniki in njihovi brezvestni pomagači, ki so izrodke blodnih možganov zavijali v šušče papir svojega poceni prodanega izvedenstva. In ta učinkovita uničevalska golazen je tudi najbolj plahe kritike svojega razdiralnega početja označevala za oviranje napredka in kavarniško filozofiranje.

Danes stvari res niso več take. Saj niti ne morejo biti. Zelo malo je še ostalo, kar bi se dalo uničiti. In to žalostno dejstvo očitno zelo frustrira današnje handiskopolitično-ideološke skupine. Nekaj pa le še, in prav na to merijo današnji mogočniki. Najprej se je ena skupina zaklela, da si bo svoj urejeni prostor pod soncem na občinske stroške pris-

vojila v Drgančevju in si za to pridobila podporo opozicijskih svetnikov. Nagajanje v občinskem svetu je pač pomembnejše kot varovanje mestotvornih površin. Urbanisti pa tako in tako samo nekaj krcajo s svinčnikom po papirju in že ne bojo razvojne pameti solili petim ali šestim obrtnikom in samostojnim podjetnikom.

Na drugi seji si pa občinska oblast omislila, da bi z genialno potezo rešila podoben problem. Komaj se je mesto otreslo grozljive gradnje policijske postaje na prostoru nasproti avtobusne postaje tik nad Krko in v neposredni sosesčini športnega stadiona, že pridejo občinski prostorski strateg z županom na čelu brez strahu na dan z idejo, da bi ta prostor odstopili neki tuji bogati naftni družbi, ki bi tu zgradila bencinsko črpalno in garažno hišo. In to ob tem, da je 500 m naprej že določena lokacija za neko drugo bencinsko črpalno.

Novo mesto očitno na najdragocenejših površinah najbolj potrebuje obrtne delavnice in bencinske črpalke. To pač ne govori samo o razvojni slepoti, ne samo o pomanjkanju zdravih in koristnih idej, ampak že kar o strašljivem pomanjkanju pameti. In ta nespetel se kot v občinski upravi, skoti pa v mestnem svetu! Tako, kot so bili svetniki vladajoče pozicije proti obrtni coni v Drgančevju, so bili svetniki opozicije sedaj odločno in odgovorno proti bencinski črpalci. Enkrat so zmagali eni, drugič drugi.

Mesto je bilo obakrat poraženo. **ANDREJ BARTELJ**

Ena gospa je rekla, da po njenih izkušnjah kratica za samostojnega podjetnika (s. p.) v resnici pomeni - slabo plača, d.o.o. pa - dolžan okoli in okoli.

IZLET NA KRN

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto organizira od 3. do 5. avgusta tridnevni planinski izlet na Krnsko pogorje, na katerem lahko osvojite kar pet dvatisočakov: Krn, Veliki Lemež, Batognec, Veliko Babo in Vrh nad Peski. Izhodišče za vzpona bo Planinski dom pri Krnskih jezerih. Ture bodo razmeroma lahke, razen vzpona na Lemež. Odhod iz Novega mesta z lastnimi vozili bo v soboto, 3. avgusta, ob 4. uri zjutraj. Cena izleta je 5 tisoč tolarjev in vključuje prevoz, vodenje in prenočišče, za lastnike vozil pa 2580 tolarjev. Prijavite se lahko po tel. 21-446 ali 49-040.

Suhokranjski drobiž

TEKMOVANJE HARMONIKAREV - V Hinjah so gasilci pripravili tradicionalno tekmovalno harmonikarjevo. V skupini do 14. leta je zmagal Damjan Vidic, drugi je bil Jure Pečjak in tretji Aleš Kajtna. V skupini od 14 do 30 let je bil najboljši Borut Zaletel, drugi je bil Jure Podraž, tretji pa Simon Nose. V skupini nad 30 let sta zmagala Stane in Jože, drugi je bil Tone Pelc in tretji Franc Heglar.

TABORNIKI IN SKAVTI OB KRKI - Kljub slabemu vremenu je te dni veliko taborov ob reki Krki. Prvi je nad Sotesko pri "Grmadarju", tam so bili taborniki iz Krškega. Malo višje pod Podgozom so imeli tabor Ljubljanci, te dni pa so prišli tudi taborniki iz Koroške. V Žužemberku je bilo in je na Loki tudi zmeraj gneča. Večji tabor je tudi v Šmihelu pri Žužemberku.

NA IZLET UPOKOJENCEV IN MLADI GASILCI - V začetku julija so se na enodnevni izlet po Sloveniji odpravili dvorski upokojeenci. Po izjavi enega od upokojevcev so se imeli lepo, zelo so bili zadovoljni s pokušnjo vin, videnim in s samo organizacijo izleta. Prosto-voljni mladi gasilci z Dvora pa so bili nagajani za svoje celoletno delo, vaje in tekmovalna z enodnevni kopanjem na Debelem rtiču. Dodati velja, da se mladi gasilci že vrsto let pojavljajo na občinskih tekmovaljih v občini Novo mesto polnoštevno, se pravi tudi s petimi tekmovalnimi desetini.

Kdo hoče slano Blejsko jezero?

Prvi osnutek krajinskih zasnov Gorjancev so v celoti zavrnil, pri izdelavi novih pa se zatika zaradi novih občinskih mej - Za celovito in učinkovito zaščito

NOVO MESTO - Ko so se delegati prejšnje skupščine takratne novomeške občine (iz katere so kasneje nastale tri) odločili, da je vredno in potrebno Gorjancev proglasiti za krajinski park, je novomeška izvršna oblast izdelavo krajinske zasnove Gorjancev, kar je v taki proceduri nujna osnova za proglasitev krajinskega parka, zaupala Pionirjevemu projektivnemu biroju. Projektivni biro je to strokovno zahtevno in izredno občutljivo delo, ki materijo obdeluje z različnih področij, dobil kot najcenejši ponudnik, in to kljub tehtnim pomislekom strokovnjakov, v skupščini pa zlasti poslancev zelenih.

Žal so se takratni zadržki izkazali kot utemeljeni. Ko je izdelovalec z zamudo le predal svoj izdelek, ga je posebna komisija strokovnjakov iz različnih področij ocenila kot neprimerne za javno razgrnitev. Na podlagi mnenja te komisije so se na kolegiju župana odločili ne samo, da ta osnutek ni primeren za javno razgrnitev, ampak niti za nadaljnjo obdelavo, in da je treba izdelavo krajinske zasnove Gorjancev začeti znova. Za program priprav na izdelavo krajinske zasnove Gorjancev je zadolžen občinski Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje. Skratka, vsa stvar mora steči od začetka.

Medtem pa so se razmere precej spremenile in zapletle. Tako se je precejšen del Gorjancev znašel v novi šentjernejški občini. Seveda bi bilo povsem nesmiselno izdelati samo krajinske zasnove za

tisti del Gorjancev, ki je ostal v novomeški občini. Že tako in tako Gorjance deli državna meja in se bo slej ko prej treba s sosedi Hrvati dogovoriti za enoten režim zaščite te gore, saj je nesmiselno, da bi na eni strani na primer varovali bogate globinske zaloge najkvalitetnejše pitne vode in nenadomestljive krajinske vrednote, na drugi pa se na to ne bi ozirali. Če naj bo zaščita učinkovita, mora biti enotna, ne more biti odvisna od državne meje, kaj šele od občinske.

Pa vendar bo treba na Gorjancih najprej izbrisati prav občinsko mejo. Medtem ko je v novomeški občini kljub slabi in dragi izkušnji s poskusom izdelave krajinske zasnove živa resna in zavzeta volja, da pridejo do pravega, vsesplošno verificiranega in uporabnega dokumenta, ki bo trdna osnova za proglasitev Gorjancev za krajinski park, iz Šentjernejja o tem ni slišati nobene odločne besede. Nekateri odzivi celo kažejo na to, da bi nekaterim odločujočim v Šentjernejju bile v zvezi z Gorjanci celo všeč stvari, ki jih je

v propadlem primeru zasnov komisija enoglasno zavrgla in celo obsodila kot za Gorjance povsem neprimerne ali celo pogubne. Tu gre v prvi vrsti za dolgoletno trmasto vztrajanje zaslepljenih posameznikov, da bi Gorjance nasilno spremenili v nekakšno smučarsko Kranjsko Goro na slovenskem jugu. To pa je seveda skregano tako z zdravom pametjo kot z ekonomsko logiko. Da ne govorimo o tem, da bi bilo to nasilno dejanje tudi nenaravno in protinaravno. Tem ljudem Gorjanci ne zadoščajo taki, kot so, ampak bi iz njih radi naredili nekaj drugega, nekaj takega, kar niso. Seveda bi jih s tem uničili. Trezen in preudaren Novomeščan, gozdarski strokovnjak, poznavalec in ljubitelj te preleste gore, ki je prav zato, ker je taka, kakršna je, tako očarala Trdino in tisoče njenih oboževalcev pred njim in po njem, je taka butasto megalomanska in bolesta uničevalska nagnjenja primerjal s prizadevanjem, da bi Gorenjci hoteli Blejsko in Bohinjsko jezero spremeniti v morje in bi ju zato začeli soliti.

Skratka: ni nevarno to, kaj bi drugi radi počeli z Gorjanci, ampak samo to, kaj počenjamo z njimi mi sami. Mi pa smo novomeška in šentjernejška občina, njena sosedna krška in hkrati ali pa takoj zatem sosednja Hrvaška.

ANDREJ BARTELJ

ZAŠČITITI GORJANCE - Bodo Gorjanci postali krajinski park ali bodo za to prelesto goro usodne nove občinske meje? (Foto: A. B.)

Prijateljstvo ne pozna ovir

To zagotovo velja za prijateljstvo med prebivalci treh pobratenih občin, italijanskih Ronk, avstrijske Wagne in Metlike - Letos gostitelji mali Metličani

METLIKA - Pretekli teden je bilo na enotedenskem letovanju v metliški občini 11 otrok iz pobretene italijanske občine Ronke ter 9 otrok iz avstrijske Wagne. Gre že za nekaj desetletij dolgo počitniško izmenjavo otrok treh pobratenih občin sosednjih držav, na počitnice pa hodijo sedaj že otroci tistih, ki so sodelovali na prvih izmenjavah.

Čeprav so prejšnja leta Metličani ob gostovanju avstrijskih in italijanskih otrok stavili predvsem na kopanje v Kolpi, pa so se zaradi slabih izkušenj z vremenom letos v občinski zvezi prijateljev mladine Metlika, ki je pripravila program letovanja, odločili za drugačno taktiko. Za začetek so sicer organizirali piknik ob Kolpi, na katerem so se mali gostje s svojimi vzgojiteljicami bolje seznanili z metliškimi otroki-gostite-

lji in njihovimi starši. Potem pa so pripravili vrsto izletov, na katerih se gostje niso seznanili le z Belo krajino, temveč tudi z značilnostmi Dolenjske. V Adlešičih so si ogledali izdelovanje pisanic in domačega platna, v Pustem Gradcu stari mlin, pa krajinski park Lahinja, metliški sejem in Belokranjski muzej ter se pri čebelarjih seznanili z njihovim delom. Obiskali so tudi Kostanjevico na Krki, si ogledali grad in jamo ter

se popeljali s čolni okrog otoka. Kopali so se v Dolenjskih, Šmarjških in Čateških Toplicah.

Kot je povedala predsednica OZPM Metlika Vladka Škof, je bila novost letošnjega letovanja italijanskih in avstrijskih otrok v metliški občini tudi v tem, da so jih na vseh izletih spremljali metliški otroci. Tako so se bolje spoznali, sklenili tesnejša prijateljstva ter se zagotovo naučili tudi nekaj besed v drugem jeziku. Morda se bo prav zaradi tega marsikdo od gostov še vračal v Metliko ali pa mu bo postala celo tako domača kot na primer Jariju Jarcu iz Italije, ki jo ima že skoraj za svoj drugi dom. Zanimivo je tudi, da je bila tokrat med avstrijskimi otroki Josipa, ki je pred štirimi leti s starši pribežala s porušene domačije v Bosni k sorodnikom v Avstrijo, kjer so si ustvarili nov dom. Kakor koli že, zagotovo drži, da prav prijateljstvo med otroki pobratenih občin velikokrat pripelje tudi do dobre prijateljstva med celimi družinami. Jezikovne ovire med odraslimi pa znajo še kako tznajdljivo prebroditi prav otroci.

M. BEZEK-JAKŠE

Sv. Florjan na vaškem domu

BOŽAKOVO - Gasilsko društvo Božakovo je preteklo nedeljo praznovalo 70-letnico obstoja. V kroniki je zapisano, da ga je v stari vaški šoli 20. februarja 1926 ustanovilo 22 ustanovnih članov, in sicer na pobudo Martina Bajuka. Ta je zgled najbrž jemal pri metliškem društvu, ki pa je bilo takrat staro že 57 let.

Ustanovitev gasilskega društva je bila tako rekoč neizbežna, saj so se lesene in s slamo krite hiše ter gospodarska poslopja nemalokrat čez noč spremenile v kup pepela. Že naslednje leto po ustanovitvi so Božakovčani postavili gasilski dom, v katerem sta bila oder in galerija, kar je takrat veljalo za velik ugled. Prva ročna brizgalna, ki je sedaj shranjena v Slovenskem gasilskem muzeju v Metliki, pa velja za eno najstarejših v Sloveniji. Že pred drugo vojno so kupili novo brizgalno, ki je veljala takrat 5 do 6 parov dobrih volov. Med vojno so jo shranili v sosedski hiši, tako da leta 1944, ko je pogorel dom, ni končala v ognju.

Po vojni so imeli na Božakovem le gasilsko četo, dodeljeno GD Rosalnice, leta 1952 pa je znova zaživelo društvo. Ob 30. obletnici so sprejeli tudi prvih 6 ženskih članic. Leta 1970 so s pomočjo krajevnih skupnosti in Mercatorja obnovili gasilski dom, operativna deseterina članov pa je postala tudi občinski prvak. Leta 1979 so se božakovski gasilci pobratili z gasilskim društvom iz hrvaškega Kamanja, tega leta pa je bila ustanovljena tudi ženska deseterina, ki je tri leta pozneje postala občinski prvak. Leta 1983 so

začeli vaščani s prostovoljnim delom obnavljati nekdanje šolsko poslopje ter ga preuredili v dom krajanov, v katerem imajo domovanje tudi gasilci.

V zadnjih letih se božakovski gasilci, ki jim sedaj predseduje

BOŽAKOVSKI SV. FLORJAN - Predsednik gasilskega društva Božakovo Jože Nemanič s kipom sv. Florjana, ki jim ga je podarilo prijateljsko gasilsko društvo Dragomer-Lukovica.

Jože Nemanič, lahko pohvalijo z uspešnim delom, ki je vidno tudi na občinskih tekmovanjih. Zato ne čudi, da so na slovesnosti prejeli državno priznanje. Z željami za dobro sodelovanje pa niso skoparili niti pobratimi iz Kamanja ne člani GD Turje in Dragomer-Lukovica, s katerimi so Božakovčani začeli sodelovati nedavno. Božakovski gasilci pa so se ob jubileju zahvalili tudi svojemu botru Antonu Matjašiču, medtem ko je župnik Albin Znidarič blagoslovil podobo sv. Florjana na domu krajanov.

M. B.-J.

Krajinski park kot privilegij

Vaščani Velikega Nerajca na obrobju krajinskega parka Lahinja vedno znova dokazujejo, kakšne so lahko prednosti življenja v parku in ob njem - Informacijski center v kmečki hiši

VELIKI NERAJEC - Prebivalci približno 15 hiš v Velikem Nerajcu, ki je le dober streljaj oddaljen od Dragatuša, se dobro zavedajo pomembne lege svoje vasi. Skozi njo namreč vodijo ena od vrat v vse bolj znani krajinski park Lahinja, sicer še vedno edini tovrstni park v Beli krajini. Zato so lani vaščani ustanovili društvo Krnica - poimenovali so ga po bližnjem izviru v krajinskem parku, ki je bil za njihove prednike življenjskega pomena - prav sedaj pa končujejo urejanje informacijskega centra za park.

Po besedah predsednice društva Krnica Vere Vardjan je bilo društvo ustanovljeno predvsem v turistične namene, a turistična promocija ne bo njegova edina naloga. "Želimo popularizirati tudi krajinski park, v katerega pripravljamo izlete bodisi peš, s kočijo, vozom ali s konji, v načrtu pa imamo tudi kolesarjenje. Pospeševali bomo pridelavo zdrave hrane v parku, spodbujali domačo obrt," pravi Vera. Pridelke, a le pristne in pridelane zgolj v njihovi vasi in bližnji okolici, bodo prodajali tudi v informacijskem centru. Na voljo bo domači kis, suho sadje, med ter še nekaj drugih pridelkov, za napovedane skupine pa bodo pripravili tudi značilno domačo hrano.

Zanimivo je, da je društvo uredilo informacijski center v več kot sto let stari kmečki hiši sredi vasi, ki jo je vzel v najem. Vaščani so jo obnovili, pri tem pa upoštevali značilnosti nekdanje vaške arhitekture. V njej se počasi že nabirajo različni predmeti, ki so bili v

življenju prednikov nepogrešljivi. V centru, ki so ga pripravljeni odpreti, kadar koli to želi kateri od gostov, ponudijo natančne informacije o krajinskem parku. Če

Vera Vardjan v informacijskem centru

pa popotnike zanese pot v Veliki Nerajec ob slabem vremenu, ko izlet v park ni najbolj primeren, se lahko seznanijo z njegovimi lepotami tudi s pomočjo številnih panojev s fotografijami, ki jih je velikodušno poklonil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto. "Vse to je šele začetek. V prihodnje se bomo prilagajali predvsem željam turistov, ki že povprašujejo tudi po sobah za prenočevanje, zato bo-

• Društvo Krnica iz Velikega Nerajca je letos prejelo od Regionalnega centra za okolje za srednjo in vzhodno Evropo 350.000 tolarjev, kar je druga najvišja vsota v Sloveniji letos. Denar si je prislužilo s projektom "Kako živeti s krajinskim parkom Lahinja", namenilo pa ga bo za izdajo zloženke o Velikem Nerajcu, društvu in življenju v parku.

mo morali razmišljati tudi o tej ponudbi," pravi skromno Vardjanova, srečna, da je društvo trdno povežalo vaščane, ki ne odrečejo pomoči pri nobeni skupni akciji. To je očitno že na prvi pogled, saj je vas v zadnjem letu temeljito spremenila podoba: vaščani so jo obnovili in ji znova vdihnili "dušo" prijazne in gostoljubne belokranjske vasi.

M. BEZEK-JAKŠE

PIKNIK - Metliški gostitelji so se potrudili, da je bilo gostom iz pobratenih Ronk in Wagne na letovanju čim lepše. K temu so precej prispevala tudi prijateljstva, sklenjena na začetku počitnic na spoznavnem pikniku ob Kolpi (na fotografiji), na katerem so se predvsem metliški starši potrudili za prijateljev mladine občasno spremljati otroke tudi na izletih. (Foto: M. B.-J.)

ROBERT MAGNIFICO V METLIKI

METLIKA - V okviru mednarodnih poletnih kulturnih prireditvev "Pridi zvečer na grad" bo v petek, 26. julija, na dvorišču metliškega gradu koncert Roberta Magnifica in Alke Vuice. V soboto, 27. julija, pa bo na jazzovskem večeru nastopil ACID jazz trio. Obe prireditvi se bosta pričeli ob 21. uri.

NOČ NA KOLPI

GRIBLJE - Turistično društvo Griblje organizira tradicionalno kulturno-zabavno prireditev Noč na Kolpi, ki bo v Gribljah v soboto, 27. julija, s pričetkom ob 19. uri. Nastopila bosta Simona Weiss in Werner z ansamblom.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtikov prijatelj

V Danfossu že iščejo nove delavce

Črnomaljski Beograd mesec dni pred rokom končal izkop za novo proizvodno halo in spremljajoče objekte podjetja Danfoss Compressors - 300 do 350 novih delovnih mest

ČRNOMELJ - Gradbišče za novo proizvodno halo in spremljajoče objekte črnomaljske tovarne Danfoss Compressors velja za največje gradbišče industrijskih stavb v Sloveniji. Zemeljska dela, s katerimi so pričeli 6. maja, so bila zaključena sredi julija, črnomaljskemu Beogradu pa je uspelo odstraniti 230.000 prost. metrov zemlje in kamenja mesec dni pred dogovorjenim rokom.

Tako je v prvi polovici julija podjetje Danfoss Compressors podpisalo z Beogradom tudi pogodbo o gradnji temeljev, ki jih že gradijo s polno paro, končali pa naj bi jih konec avgusta. Izkop in gradnja temeljev veljata po besedah direktorja črnomaljskega Danfossa Leopolda Panjana okrog 3,5 milijona DEM. "Izdelani so tudi že projekti za proizvodno halo in spremljajoče objekte in že zbiramo ponudbe za gradnjo. Zanimanje med gradbenimi podjetji za delo pri nas je veliko, izvajalca za dela, ki bodo vredna 16 do 18 milijonov DEM, pa bomo izbrali

prvi teden v avgustu, medtem ko bo sredi avgusta že pričel graditi halo, ki mora biti končana do 31. marca prihodnje leto," je povedal Panjan. Že v aprilu bo namreč pričela prihajati oprema za tovarno, katere del v vrednosti 10 milijonov mark je že naročen.

Medtem ko bodo v sedanjih prostorih tovarne nadaljevali z proizvodnjo takšnih tipov kompresorjev za hladilno in zamrzo-

• Črnomaljska tovarna Danfoss Compressors je v 100-odst. tuji lasti, vendar jo vodi izključno domači kader. Kot je povedal direktor Leopold Panjan, kar 95 odst. izdelkov izvozijo, vrednost tistega, kar sedaj ustvarijo v enem letu, pa znaša okrog 75 milijonov mark.

valno tehniko, kot jih izdelujejo sedaj, pa bo v novih prostorih stekla proizvodnja energetske varčnih kompresorjev. Poskusna proizvodnja na posameznih linijah se bo pričela že v začetku junija prihodnje leto in se bo postopno povečevala. Že sedaj pa v Danfossu iščejo novo delovno silo. Načrtujejo, da se bo do konca prihodnjega poslovnega leta, torej do konca septembra 1997, sediti

njim 310 delavcem pridružilo še približno 240 novih. Ob zaključku projekta sredi leta 1998 pa naj bi bilo vseh na novo zaposlenih delavcev 300 do 350.

M. BEZEK-JAKŠE

KAMNOSEŠTVO IN TERACERSTVO VLADIMIR SIMONIČ, s.p.
Lokve 5/c
8340 ČRNOMELJ

Po najugodnejših cenah vam izdelamo in brezplačno dostavimo izdelke iz marmorja in granita. Na zalogi 25 različnih barvnih otenkov in debelin.

Informacije na tel.
(068)52-492
0609/640-830

GOSTILNA BRANKA
Kočevske Poljane

Vam nudi:
• nedeljska kosila
• divjačinske specialitete
• ribe
• pice in ostale jedi po naročilu
• 10-odstotni popust za najavo po tel.: 068/65-291

VLJUDNO VABLJENI!

SREČNA TRINAJSTICA - Semiško športno društvo Partizan je v nedeljo pripravilo 13. semiške igre. Kljub devetletnemu premoru nekdanje zelo popularne iger je bilo ob številnih gledalcih, ki so navijali za eno od osmih ekip očitno, da zanimanje tokrat ni nič manjše. Tekmovalci s Črešnjevca, Stranske vasi, Kota (te tri ekipe so bile najboljše), Štrekljeva, Črnošnjic, Gradnika, Rožnega Dola in Semiča so se pomerili v vezanju snopov in postavljanju rastavov, postavljanju ostrvi, mlatenju s cepci in pospravljanju pšenice, prevozom pšenice v mlin, peki kruha ter iskanju uhana v slami, rdeča nit pa je bilo vlečenje vrvi. (Foto: M. B.-J.)

Sprehod po Metliki

VSE VEČ JE BELOKRANjski, ki se zazrejo v nebo, zaslišijo nad seboj brnenje športnega letala, malo pa jih je, ki vedo, sedijo za krmilom Belokranjskega izsolani na letališču v Prilozju. Metličani sta tudi Branko in Romo Kapušin, prvi tiskar, drugi pa stilničar s Krasinca. Gotovo najbolj znani belokranjski ikarus pa je Mihelčič, direktor Komunalnega gospodarstva iz Metlike, hkrati tudi predsednik metliškega občinskega sveta. Zadnjič je, moč reči v obraz, rekel: "Dolgo sem na soncu." "Saj bi lahko naravno povedal, da si letel," ga je krinkal Branko Markovič, metliški župan. "Jaz sem letel z letalom, ko boš letel ti, pa to ne bo letalo, mu je hladno odvrnil Mihelčič.

NA GRAJSKEM DVORIŠČU - kjer so julija in avgusta mednarodne poletne kulturne prireditve. Pridi zvečer na grad, je slišati vsako predstavo takšen pogovor: "Naj pričnemo ali naj počakamo minuto, dve?" Če je med gledalci gospa Vladimira Škof, pedagoška svetovalka Zavoda za šolstvo iz Novega mesta, vpraša odgovori: "Zakaj pa ne? Kdor misli priti, je tu." Če gospe Škof ni, pa je odgovor takšen: "Počakamo še malo, na dvorišču še ni vse ki namcravajo priti."

ČRNOMALJSKI KULTURNI DELAVCI menda zardevajo ob bogatem metliškem kulturnem letju. "Tudi mi bi ga imeli," trdi "a kaj, ko nimamo grajskega dvorišča." Metliški kulturniki jim svetujejo, naj tožijo arhitekta, ki je pre mnogimi leti vele črnomaljskemu graščaku postavil grad brez dvorišča, primerne za izvedbo poletnih kulturnih prireditev. Se pametneje pa bi bilo, namigujejo, če Črnomaljši uvozijo iz Metlike neke za delo vnetih posameznikov, ki tudi brez grajskega dvorišča spet fešte, da bi ljudstvo zvalilo kot na suhem.

Črnomaljski drobci

SOŽITJE - Na tiskovni konferenci z ministrom za znanost in tehnologijo dr. Andrejem Umekom pretekli teden s Črnomljo je predstavnik iz Semiča strokovno ugotovil, da so v prejšnjih časih ključno, da naj bi bil belokranjski vodovod regionalni projekt, delo - vsaj kar se vodovoda tiče - metliška in črnomaljska občina vsaki zase. Odkar pa so v Beli krajini občine, so začeli problem vodovoda Belokranjci reševati skupaj. Kako bi bilo šele lepo, če bi imeli delželi ob Kolpi na primer 6 ali 7 občin, kot so želeli nekateri!

PRESTE - V semiški občini se odkar se je začelo koledarsko poletje, na vse kriplje trudijo, da ljudje ne bi obučili poletnega mrtvila. Pripravljajo prireditve, od zaresnih do zabavnih, in v veselje ugotavljajo, da obiskovalcev nikoli ne zmanjka. Koliko prireditev bilo v zadnjem mesecu v metliški občini, bi težko prešteli. Lahko pa povzeli kar besede metliškega župana Branka Matkoviča, ki ima vado reči, da Metlika že pokaže šivih. V črnomaljski občini pa vidi da zatisje. Črnomaljši spijo spanje pravičnega, če pa se kateremu zalohče zabave ali kulturne, se odpravi v sosednji občini. Tako so Semičani na nedeljskih semiških hrah poskrbeli za dušo in želodec le Črnomaljevce, ampak tudi Metličanov. Na šanku, pokritim s streho z napisom Vinska vigred, so namre prodajali črnomaljski simbol preste.

Semiške tropine

ŽUPAN - Semiški župan Jan Bukovec je prosil, naj ga enkrat sprejme ne omenimo v tej rubriki. Držimo besedo. Nič ga ne omenjamo, čeprav je na sobotni Semiški ohrati kar žarel od sreče, ker se je v enem dnevu zbralo na prireditvi več ljudi kot na črnomaljskem jurjevanju vse tri dni skupaj.

OHČET - Semičani so pravi nesrečna bitja. Ko se spomnijo kakšne prireditve, jim jo kmalu ukradejo ali vsaj kopirajo drugje. Rastava belokranjskih vin je odšla v Metliko in Semičani je niso nikoli več videli v svojem kraju. Pred približno desetletjem so začeli martinovanjem, zadnjih nekaj let pa pripravljajo fešte ob tem pomembnem vinskem prazniku tudi Črnomljo in v Metliki. Lani so z pet oživili veliko prireditev, ki so imenujejo Semiška ohrati. A tokrat so lahko mirni. Skoraj nemogoče je, da bi jim tudi to prireditev kdo v Beli krajini ukradel. Če zaradi tega ne, ker se ni tako lahko naučili semiške govore.

KLJUČ - Eden od tistih Semičanov, ki so zadnje čase bolj malo spali, je bil tudi Slavko Plut, ki ne manjka nikjer, kjer se v občini dogaja kaj kulturnega, zabavnega, športnega in še kakšnega. Da pa je bila ob vseh skrbih, ki jih je imel ob Semiški ohrati, mera polna, je zgrabil ključ od vrat razstavnega prostora v osnovni šoli. Če so nekdanji rekli, da pomeni razbit kozarec srečo, pa je tokrat Slavko nekoliko spremenil "pravila". Tokrat je srečo v zakonu Počevca Matjaža in Sare Slavko zagotovil s polomljenim ključavnicno, prevrtno z vrtilnim strojem.

VARNOST V NAMI - Varnostna agencija Kočevje bo svojo trgovino z mehansko zaščito v kratkem preselila v prostore kočevske Name. To bi sicer že lahko storili, če si v Varnosti ne bi omislili, da bodo poleg že vpeljane trgovine imeli tudi popravilnico čevljev. Zaradi razširitev dejavnosti imajo nekaj težav, ki jih bodo morali slej ko prej odpraviti. Tudi popraviljanje čevljev ima namreč opraviti z varnostjo, čeprav te varnosti ne pišemo z veliko začetnico. Geslo vsakega dobrega proizvajalca je: Dobri, trpežni in udobni čevlji za prijetno in varno hojo! Pomislekov o tem, ali popraviljanje čevljev sodi k dejavnosti Varnostne agencije ali ne, torej ne bi smelo biti.

ZOPET NI USPELO - Dom starejših občanov v Kočevju ima prijetne in udobne prostore, vendar se seje občinskega sveta niso primerni. Tudi če so bili vsi svetniki zadovoljni, pa so bili na zadnji seji občinskega sveta nezadovoljni novinarji in ostali prisotni na seji. Spremljanje seje izza miz, pomaknjenih v sicer odprt, vendarle ne več isti prostor, v katerem so sedeli svetniki, jim je bilo ob navzočnosti prehlajenega delavca občinske uprave na seji skorajda onemogočeno. Tako lahko tokrat novinarji, ne da bi o tem vprašali še svetnike, mirne duše rečemo, da je bil to do sedaj najbolj neuspeh poskus občanarjev v iskanju primernega prostora za seje občinskega sveta.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Zakaj znate Kočevjarji tako dobro klečeplaziti?

- Ker se tega naučimo v naši knjižnici, ki ima tako malo prostora in polic, da ima knjige kar na tleh, in moramo do njih po kolenu.

PORAČUN INVALIDNIN

KOČEVJE - Tudi v Kočevju so dobili dobitniki invalidskih dodatkov najprej obvestila, da bodo ti dodatki nižji za več kot polovico, zdaj pa še dodatna obvestila, da bodo skladno s prvotnim sklepom poračunavali (odtrgovali) tisto, kar so jim preveč izplačali, in da bo poračun opravljen v treh mesecih. To bi bilo pohvalno, če naša oblast ne bi varčevala le pri invalidih in upokojencih in sama v mnogih primerih ne bi razmetavala, oziroma če bi kontrolirala, kako je denar davkoplačevalcev porabljen.

KOSTELSKA GRAJSKA PEŠPOT

KOSTELSKO - Turistično športno društvo Kostel je začelo s pomočjo domačinov in drugih urejati "Kostelsko grajsko pešpot", ki bo potekala od Kostela preko Podsten, Suhorja, Kaptola (gostišče "Pri grobu") do Ajblja in nazaj do Bajtalohe, Zapuž, Rajšol in Delača do Kostela. Namenjena bo turistom, izletnikom in sploh obiskovalcem Kostelskega in Kolpske doline.

Laški sel

SLAKI NA VESELICI - V soboto, 27. julija, bo v Velikih Laščah gasilska veselica, ki jo organizira domače gasilsko društvo. Na njej bo igral za ples in zabavo ansambel Lojzeta Slaka.

KAJ S TRUBARJEVO DOMAČIJO? - V Laščah in drugod se dni razpravljajo, kaj storiti s Trubarjevo domačijo: ali jo dati v najem zasebniku, ali naj bo državna ustanova oz. se priključi takšnemu muzeju, ali pa uberejo še kakšno drugo pot. Občinski svet je o tem razpravljal že dvakrat. Ko bo sprejeta dokončna odločitev, bomo o zadevi podrobneje poročali.

DO KDAJ BODO ODPRTE GOSTILNE? - Tudi v Laščah je bližati, da bodo gostilne po novem letu lahko odprte le do 22. ure, če ne bo na prošnjo posameznega gostilničarja odločeno drugače. Laščani pa ne bi smeli ponoviti napake Kočevjarjev in Ribničanov, kjer so že zdaj lahko gostinjski obrati odprti do 22. oz. 23. ure, "diskači" pa do 2. oz. 3. ure jutraj. Tako morajo odrasli spat še pred polnočjo, mladina pa se lahko zabava do zgodnjih jutranjih ur, nato pa se razgraja po nespelnih, dokler se ne zdani in gre do "nočni ptički" spat.

"Nesramno nizke cene" vzrok za težave

Zaradi nezmožnosti poravnavanja obveznosti kočevski zdravstveni dom "redno" najema posojila - S poroštveno izjavo občine si bodo pocenili poslovanje

KOČEVJE - Tako kot večina zdravstvenih domov v Sloveniji se tudi kočevski otepa z velikimi težavami. Vzrok zanje je v obstoječem sistemu financiranja zdravstvenih zavodov, v katerem so nerealno zastavljene cene, ki ob omejenem obsegu dela povzročajo, da zdravstveni domovi ne morejo redno poravnavati svojih obveznosti.

"Ne gre za zamude plačil zavarovalnice, ampak za nesramno nizko ceno zdravstvenih storitev, zaradi česar so tekoče nakazana sredstva premajhna, da bi lahko redno poravnavali vse svoje obveznosti do dobaviteljev, države in zaposlenih," je na zadnji seji kočevskega občinskega sveta ob obravnavi prošnje zdravstvenega doma za izdajo poroštvene izjave

KAPNIKE LOMIJO

KOSTELSKO - Domačini opazajo, da izletniki in turisti, ki obiskujejo Kobilno jamo, lomijo kapnike. Naravne zanimivosti naj bi domačini ob pomoči policistov bolje varovali, da ne bo nastala nepopravljiva škoda v naravi, kot je že ob slapu Nežica, kjer so pred leti kar domačini lomili lehnjak in posebne Nežičine kapnike.

ŠOLO NADZIDATI

VELIKE LAŠČE - V osnovni šoli Velike Lašče že zdaj primanjkuje prostora, saj so na primer učilnico za tehnični pouk preselili kar v šolsko zaklonišče. Z uvedbo devetletne osnovne šole bo stiska s prostori še hujša, in bi morali preiti na pouk v dveh izmenah. Ugotovitve so pokazale, da je za nadaljnji enoizmenski pouk potrebno šolo dozidati ali nadzidati.

za najem kratkoročnih posojil poudaril pomočnik direktorja zdravstvenega doma Ivan Falaš. Občasno nezmožnost plačil - do njih prihaja, ker so vse vrste stroškov v ceni zdravstvenih storitev podcenjene, uskladiitev cen pa se opravlja le občasno med letom, pa še to vedno le za nazaj - v kočevskem zdravstvenem domu premagujejo z najemanjem kratkoročnih posojil, za katere pa morajo banki zaradi sklepanja vedno novih kreditnih pogodb plačevati za zdravstveni dom visoke provizije.

Da bi pocenili svoje poslovanje, ki so ga v preteklem letu kljub zmanjšanju stroškov tako po vrsti kot višini zaključili z izgubo v višini štirih milijonov tolarjev (skupaj z nepokrito izgubo iz leta 1994 je ta lani znašala preko 16 milijonov tolarjev!), so zaprosili kočevsko občino kot ustanoviteljico, da jim izda garancijo oz. poroštveno izjavo pri najetu kratkoročnih kreditov za obratna sredstva pri kočevski enoti SKB d.d. Direktorica zdravstvenega doma Andreja Rako je ob tem poudarila, da brez najetih posojil že nekaj mesecev ne bi mogli izplačevati plač zaposlenim v običajnem roku in da so vse kreditne obveznosti do SKB dosedaj redno izpolnjevali.

li.

Kljub pripombam nekaterih svetnikov, da občina ne more biti socialna ustanova, in "med vrsticami" razbranim pomislekom, da zdravstveni dom morda "še ni storil vsega, kar bi moral", so se odločili, da zdravstvenemu domu dajo zaproseno poroštvo. Hkrati so odboru za finance naročili, naj pregleda finančno poslovanje zdravstvenega doma in ugotovi, katera rešitev bi bila za zdravstveni dom najugodnejša.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Do meje razkopane ceste

Počasno popravilo magistralke Škofljica-Petrina - Kljub popravilu še luknje v magistralki - Asfaltirati cesto Mala Gora-Struge

KOČEVJE - Že vse poletje so ceste in ulice po zahodni Dolenjski - predvsem velja to za magistralko in ceste skozi Ribnico in Kočevje - bolj ali manj razkopane. Ponekod so izkopali precej poškodovanega asfalta, da bodo te dele zalili z novim asfaltom. To je pohvalno, manj pohvalno pa je, da je zato magistralka komaj prevozna skoraj vse tja do meje na Kolpi. Izvajalci del namreč s pripravami na popravilo skoraj uničijo cestišče na mnogih odsekih, asfalt pa položijo oz. poškodbe popravijo šele v dveh tednih ali še kasneje.

PONOVITI RAZPIS

VELIKE LAŠČE - Laška občina je namenila letos za posojila za drobno gospodarstvo, kmetijstvo in dopolnilne dejavnosti milijon tolarjev, 3 milijone pa je primaknila še UBK (banka), pri kateri so denar vezali. Nato so že marca razpisali natečaj za dajanje posojil, zanimanja pa ni bilo, ker so upravičenci do posojil menili, da bodo dana pod prehudimi pogoji. Te dni je odbor za gospodarstvo pri laški občini o tem ponovno razpravljal in sklenil, da bodo razpis ponovili, da bo zdaj dajala posojila Hranilno-kreditna služba pri KZ, občina pa bo obrestno mero delno regresirala.

DOLENJSKI LIST

Kljub popravilu so na magistralki pustili, očitno "za seme", še mnoge kar velike luknje. Izvajalci omenjenih del na območju občin Kočevje in Ribnica naj bi si vzeli za zgled vzdrževalca magistralke na območju občine Velike Lašče in naprej proti Ljubljani. Tam je na magistralki zakrpana z asfaltom že vsaka najmanjša razpoka, takoj ko nastane.

Tako različen odnos vzdrževalcev magistralke od Škofljice do Kolpe poraja različna vprašanja, kot: Zakaj prihaja do tako različnega (ne)vzdrževanja iste ceste? So si Ljubljancani odrezali za vzdrževanje svojega dela ceste več denarja kot Dolenjci? Če so merila za dodeljevanje denarja ista, pa je umestno vsaj še dvoje vprašanj: Ali Dolenjci ne prelivajo denarja za vzdrževanje svojega dela magistralke Škofljica-Kolpa na druge ceste? Ali denar za dolenjski odsek ceste kje ponikne? Lahko pa tudi, da Dolenjci ne znajo gospodariti z denarjem ali pa niso dovolj vztrajni, da bi dobili za svoje ceste toliko, kot dobe Ljubljancani.

Razveseljivo pa je, da je končno le popravljen doslej skoraj neprevozni cestni odsek od Male Gore (Kočevje) do meje z občino Dobropolje. Ta cesta, se pravi od Male Gore do Strug, ki povezuje občini Kočevje in Dobropolje, je še vedno makadamska, čeprav so na drugih slovenskih območjih asfaltirane tudi veliko manj pomembne ceste.

J. PRIMC

Več za večjo poslovno uspešnost

Skupina Varnost združuje finančno samostojna podjetja z območja celotne Slovenije - Med pobudniki za ustanovitev tudi Kočevjarji - Princip "fair play" sodelovanja

KOČEVJE - Varnostna agencija Kočevje je bila ena izmed štirih pobudnikov maja letos ustanovljene skupine Varnost. Skupina danes združuje 14 podjetij, ki se ukvarjajo z varovanjem premoženja in je prva takšna oblika povezovanja slovenskih varnostnih agencij pri nas, ki temelji zgolj na skupnem poslovnem nastopu.

"Ker veliki poslovni sistemi oziroma naročniki pričakujejo enako kvaliteto storitev in poslo-

Štajerske, Dolenjske, Gorenjske, Primorske in ljubljanske regije, ki skupno razpolagajo z 2.500 varnostniki, varujejo 4.000 objektov in imajo 63 intervencijskih skupin, kar jim omogoča intervencijsko pokrivanje celotne Slovenije.

Vsi člani skupine nastopajo finančno samostojno, poslovno pa kot skupina Varnost. "Če gre za večje področje, se med seboj povežemo in dogovorimo za skupen nastop," pravi Dobovšek in dodaja, da si člani skupine med seboj ne konkurirajo. "Naše sodelovanje temelji na 'fair playu', in kdor tega ne upošteva ga lahko iz skupine izključimo. Seveda lahko vsak član izstopi tudi sam, kadarkoli to želi," pojasnjuje Dobovšek. Vsi člani skupine razem Varnosti Maribor, ki ga že ima, so v postop-

• V zbornico RS za zasebno varovanje je včlanjenih 205 varnostnih agencij. Licence za fizično varovanje ima 114 agencij, za tehnično varovanje pa le 21. Med temi je od nedavnega tudi kočevska varnostna agencija, ki bo, poslovno povezana s skupino Varnost, s 70 zaposlenimi, ki sedaj varujejo 60 objektov na področju žuževske in ribniške občine, dem in intervencijsko skupino, po novem lahko pokrivala celotno Dolenjsko in Notranjsko.

ku pridobivanja certifikata kakovosti ISO 9000 in certifikata Zbornice RS za zasebno varovan-

ZLATA MAŠA V LAŠČAH

VELIKE LAŠČE - Letos je prišel na dopust v staro domovino tudi župnik Stanko Dolžina, in sicer iz Phoenixa v Arizoni. Župnik je laški rojak. Rojen je bil v Podsmreki. Duhovnik je že 50 let, zato je med obiskom v stari domovini bral tudi zlato mašo, in sicer 7. julija v cerkvi Marijinega rojstva v Velikih Laščah.

Tudi mladi rojaki med nami

Te dni na obisku v Sloveniji obiskovalci pouka slovensčine v Kanadi in Argentini, v avgustu in septembru pa pridejo še njihovi učitelji

STRUGE, KOČEVJE - V Tržiču v Strugah (občina Dobropolje) je te dni na počitnicah družina Gregorič, ki sicer živi v Kanadi pri Torontu. Tatjana Gregorič že tretje leto poučuje slovenski jezik v petem razredu. Gre za dopolnilni pouk, ki je ob sobotah.

"Našo šolo oz. dopolnilni pouk obiskuje še tretja generacija izseljencev, se pravi, da so jo že stari starši, starši in zdaj jo še njihovi otroci. Šolo je ustanovil Blaž Potočnik, ki je te dni tudi na obisku v Sloveniji. Pouk slovenskega jezika je v mojem petem razredu pred tremi leti obiskovalo 14 učencev, letos pa jih samo še 9. V tretjem razredu, ki ga obiskuje tudi moj sin, je 16 učencev. Značilno je, da je več obiska v prvih treh razredih, kasneje pa upada, ker je slovenska slovnica precej zahtevna. Naši učenci dobijo v srednji šoli dodatno oceno iz slovensčine, ki se šteje za tuji jezik," pravi Tatjana Gregorič.

Te dni so na 14-dnevnem obisku v Sloveniji tri skupine slovenskih maturantov, dve iz Kanade in ena iz Argentine, skupno 50 šolarjev. Kanadsko vodi Blaž Potočnik, Gregoričeva pa je njegova pomočnica. Na popotovanju po Sloveniji si bodo ogledali tako rekoč vse slovenske pokrajine, tudi Koroško v Avstriji. Na Dolenjskem bodo v nedeljo, 28. julija,

obiskali Turjak, Kočevski Rog, Žužemberk, Muljava in Stično, v ponedeljek, 29. julija pa si bodo ogledali Novo mesto, Otočec, Kostanjevico in Pleterje, v Krškem pa jih bo sprejel tudi župan.

To niso edine skupine naših rojakov na obisku v stari domovini. Iz Kanade bo prispelo v Slovenijo še okoli 50 tabornikov, tudi preko izseljenskega društva Slovenija v svetu. Konec avgusta pa pride še skupina učiteljev slovenskega jezika, ki bo tu na strokovnem seminarju do prvih dni septembra.

J. PRIMC

Tatjana Gregorič, ki poučuje slovensčino v petem razredu slovenske šole v Torontu, je te dni na obisku z družino v Tržiču v Strugah. (Foto: J. Primc)

Grajske smeti

Prebivalci Trga žele vsaj tako cesto, kot je bila pred 500 leti

KOSTEL - Grajski kompleks Kostel, ki je spomeniško zavarovan, je edini tak kompleks v Sloveniji, kjer znotraj (nekdanjega) grajskega obzidja v svojih hišah še žive domačini. To so starejši ljudje, ki imajo zdaj težave z odpadki oz. s smetmi. Cesta od Grajskega hrama do naselja Kostel, ki mu domačini pravijo že od nekdaj Trg (ker se je tam nekdanj na varnem, znotraj grajskega obzidja, trgovalo), je slaba in slabo vzdrževana, da kamion Komunale ne more do Trga, prebivalci pa so stari in betežni, da tudi ne morejo dostaviti odpadkov po slabi cesti do dobre ceste oz. Komunalnega kontejnerja.

Domačini in Turistično društvo Kostel že več let opozarjajo razne organe in tudi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki obnavlja grajski kompleks, naj bi uredili ta 200-metrski odsek ceste vsaj tako, kot je bil urejen pred 500 in več leti. Potem s pobiranjem odpadkov ne bi bilo težav, saj je bila takrat cesta prevozna tudi za težke vozove, danes pa ni. Domačini bi cesto tudi sami obnovili, a kaj ko se boje, da ne bi potem spet protestirali strokovnjaki, da cesta ni strokovno izpeljana. Zato naj strokovne institucije končno vendar nekaj naredijo, sicer bodo krjani prisiljeni ukrepati po svoje. Ne bi pa bilo lepo, ko bi zaradi odpadkov izbruhnila v Trgu kakšna huda bolezen in bi pobrala še tistih nekaj starih prebivalcev in tako na Slovenskem ne bi imeli več grajskega kompleksa, ki je poseljen z ljudmi domačini.

J. PRIMC

KRATKE KOSTELSKKE

PREKRATKO BALINIŠČE - Balinišče pri banki je treba povečati in napraviti nove steze, so ugotovili pri Turističnem športnem društvu Kostel, ki prireja razna tekmovanja v balinanju.

NOVA POSTAJALIŠČA - V kratkem bodo izdelani načrti za avtobusne čakalnice. Te dni pa bo dokončan tudi projekt za pločnik ob magistralni cesti od banke do križišča za Faro.

KAJAK KANU ŠOLA - ZTKO Kočevje in TSD Kostel sta že prejela prve prijave za letošnji kajakanu šolo, ki bo od 12. do 16. avgusta, 17. avgusta pa bodo izpiti na progi od Potoka do Žlebov. Takrat bo na isti progi hkrati tudi kajak-kanu-rafting spust.

OBNOVITI GRAD KOSTEL - Odbor za pospešitev obnove gradu Kostel je dobil za novega predsednika Andreja Pečnika.

JUTRI FOTOGRAFSKA RAZSTAVA - Jutri, 26. julija, bodo v prostorih banke odprli razstavo fotografij Janeza Papeža, podpredsednika Fuji kluba Ribnica-Kočevje, dobitnika mnogih priznanj in nagrad na raznih razstavah in tekmovanjih. Razstavil bo motive iz območja Kostela.

LOVSKI ABRAHAM - Lovska družina Banja Loka bo to soboto, 27. julija, praznovala 50-letnico obstoja. Ob tej priložnosti bo zabava s srečelovom.

ZIVAHNO NA ŽAGI - Minuli teden so prispeli taborniki tudi na Bartolov prostor za taborjenje in je zdaj ob Kolpi živahno, saj deluje tudi kamp pri Samsovem gostišču, ki pa ni namenjen mladim tabornikom, ampak drugim dopustnikom (podobno kot kamp v Dolu).

PLOČEVINO V KONTEJNER - Pločevino in druge kovinske odpadke odlagajo domačini in turisti v glavnem v kontejner, ki je zdaj pri čistilni napravi v Fari, kasneje pa ga bodo prestavili v kamnolom nad Faro. Nekateri domačini pa še vedno odlagajo večje kose kar ob magistrali, česar naj ne bi več počeli. Dinos pobere tudi kovinske odpadke ob kontejnerju, medtem ko Komunala odpelje s pokopališč le svoj kontejner z odpadki, ne pobere pa vrečk z odpadki, ki so ob njem. Upajo, da se bo tudi Komunala poboljšala.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

DOBOVSKI GASILCI Z NOVIM VOZILOM - Jože Antončič starejši (na sliki v ospredju drugi z desne v klobuku) je izročil ključke novega gasilskega vozila Antonu Jerlahu, predsedniku PGD Dob pri Šentvidu. Vozilo so blagoslovili in ga simbolično krstili s šampanjcem; slednje kaže fotografija. Jožetu Antončiču kot gasilskemu veteranu podelili posebno priznanje in zahvalo za dolgoletno delo v gasilstvu. (Foto: L. M.)

Njih delo ni le gašenje

Gasilska slovesnost v Dobu pri Šentvidu - Novo vozilo

DOB PRI ŠENTVIDU - Prostoovoljno gasilsko društvo Dob pri Šentvidu je v nedeljo v Dobu prevzelo novo gasilsko vozilo. Župan občine Ivančna Gorica Jernej Lampret, ki se je med drugimi udeležil slovesnosti, je ob tej priložnosti poudaril, da so dobovski gasilci zelo dejavni. Rekel je, da delajo pred požarom, med požarom in po požaru. Lojze Ljubič, predsednik občinske gasilske zveze Ivančna Gorica, je izrekel Dobu in tukajšnjim gasilcem priznanje in pri tem rekel, da kraj z gasilstvom in urejenostjo vasi ne zaostaja za podobnimi evropskimi naselji, v dokaz temu pa se bodo s svojim gasilskim domom udeležili tekmovanja za izbor najlepšega tovrstnega objekta v državi. Predsednik sveta KS Dob Anton Čebular je v nedeljo na gasilski slovesnosti rekel, da je to "dan veselja za naš kraj". Poudaril je poštrevnost gasilcev in spomnil na akcijo, v kateri so člani gasil-

skega društva pomagali obnoviti v požaru uničeno poslopje. S tem je pritrdil besedam župana Lampreta.

Na slovesnosti so zbrane poleg lokalnih gasilskih funkcionarjev nagovorili tudi predstavniki drugih gasilskih društev in organizacij ter Cerkve. V slavnostni paradi in na zbornem mestu je igrala stiška pihalna godba.

L. M.

KO SE NABERE

IVANČNA GORICA - Občinski svet je sprejel terminski plan svojih sej. No, doslej ni bila še niti ena seja na določeni dan, ampak takrat, ko se je nabralo dovolj gradiva. Terminski plan pa imajo, pa še moderno se sliši.

NAJEMNINA

IVANČNA GORICA - Nova občina Ivančna Gorica plačuje najemnino krajevni skupnosti, v kateri ima sedež in ki jo je ustanovila sama. To je precej zanimivo. Še bolj zanimivo je, da občina tej krajevni skupnosti daje denar še posebej iz proračuna. Višnjani tako ne vedo, kdo je glavni: ali občina ali krajevna skupnost. Včasih je ta dvojnost za katerega od velmož mogoče celo dobra rešitev, saj krajinani ne vedo, na koga naj bi se jezili.

MAJHNO IN VELIKO

IVANČNA GORICA - V občini sprejemajo odlok o priznanjih. Krajinani se čudijo, da tako majhna in šibka občina hoče imeti tako veliko priznanj in nagrad.

Vaščani širijo cesto

Odvozili preko tisoč kubičnih metrov zemlje - S prostovoljnimi delom precej omilili račun

ARDRO PRI RAKI - Ker je dva kilometra dolga cesta med Rako in vasio Ardro, ki je sicer pred 25 leti med prvimi v krajevni skupnosti Raka dobila asfalt, preozka, promet pa je vse gostejši, zaradi česar se je zgodilo že precej nesreč, po njej pa hodi veliko otrok, so se prebivalci vasi Ardro odločili, da cesto razširijo. Sedaj se vaščani ukvarjajo z zemeljskimi deli.

Krajevna skupnost jim je pomagala s peskom, ko pa bodo cesto preplastili s asfaltom - to se bo verjetno zgodilo prihodnje leto - upajo tudi na pomoč občine. Do sredine julija so odvozili preko tisoč kubičnih metrov zemlje, dro-

biti bo treba še kamenje, položili so preko 100 metrov cevi za odvodnjavanje, naredili skoraj 100 metrov škarpe, navozili pa so tudi 300 kubikov peska, kar še ni končna številka. Predračunska vrednost za zemeljska dela je bila okrog en milijon tolarjev, račun pa so vaščani precej omilili s številnimi prostovoljnimi urami. Pri delu imajo dve težavi; potrebno bo sanirati plaz in popraviti most, ki meji na krajevno skupnost Senuše. Sicer pa sta vztrajnost in sodelovanje v tej vasi obrodila sadove tudi pred dvema letoma, ko so postavili kapelico, kjer je vsakoletno žegnanje sv. Florjana. T. G.

CESTA BO ŠIRŠA ZA METER DO METER IN POL - Vaščani so tako kot pred dvema letoma, ko so gradili kapelico, stopili skupaj in se odločili, da razširijo cesto, na kateri je vse več prometa. Upajo, da bo asfalt položen prihodnje leto.

Pod novo streho sešijejo več

Induplati Mokronog proizvaja v novih prostorih - Sodelovanje z Doremo tudi v prihodnje - Kljub manjšemu zanimanju za počitniški program Dorema povečuje prodajo

MOKRONOG - Induplati Mokronog, d.o.o., ki posluje v holdingu Induplati iz Zgornjih Jarš, je pred časom preselil proizvodnjo v novi prizidek pri stari tovarniški stavbi. Dograditev teh prostorov dokazuje, da v mokronoški šivalnici delajo "s polno paro". Tako bodo nadaljevali po vsej verjetnosti tudi v bodoče, saj so podpisali pogodbo o desetletnem sodelovanju z nizozemskim podjetjem Dorema in računajo, da jo bodo pred iztekom še podaljšali.

Prizidek, ki so si ga spriču zadostnega števila naročil želeli dalj časa, je v tehnološkem pogledu v marsičem izboljšal razmere v mokronoškem Induplatu. Medtem ko so prej proizvajali v dveh nadstropjih, zdaj delajo v enem, kar je skrajšalo in pocenilo transport med posameznimi delovnimi postopki. Ob preselitvi v omenjene nove prostore so tudi kupili

nove stroje, polagalnega, varilnega in nekaj šivalnih. Tako so tudi povečali produktivnost.

Mokronoški Induplati izdeluje baldahine za počitniške prikoliche, dodatne kabine k baldahinom, šotore ter različne platnene nadstreške in senčnike. Gre skratka za proizvodni program, ki je najtesneje povezan z bivanjem v počitniških prikolicah. Zanima-

nje za te izdelke v Evropi v zadnjem obdobju upada, kar bi lahko ogrozilo tudi proizvodnjo v Mokronogu. Vendar, kot pravita direktor Induplatija Mokronog Pavle Stoimenovski in vodja proizvodnje v Mokronogu Stane Stih, je šlo za zdaj vse dobro. Dorema na mednarodnem trgu očitno stoji trdno, saj v omenjenih neroznatih časih celo povečuje prodajo. Tako se jim tudi v Induplatijevi mokronoški družbi ni treba bati, da bi

• V Mokronogu s 70 zaposlenimi v dveh izmenah lahko mesečno izdelajo npr. 1.000 baldahinov, 300 senčnikov in 150 kabin, s tem da posamezni proizvod nastaja glede na zahtevnost izdelavnih operacij od pol ure do 7 ur. To je podatek, ki je veljal pred selitvijo v prizidek.

INDUPLATIJEVE ŠIVILJE - Induplati Mokronog bo po poletnem dopustu predvidoma zaposlil nekaj šivilj, verjetno šest. To namerava zaradi tega, ker računa, da bo v naslednji sezoni, ki se bo začela po dopustu, povečal obseg proizvodnje za petino. (Foto: L. M.)

Pred elektrarno poskrbeti za ribe

Ribiška družina Sevnica upravlja s skoraj 200 hektari voda - 165 ha onesnaženih - 40-letnica delovanja in nov ribiški dom - Veliko uspehov, a tudi neuresničen načrt

SEVNICA - "Lahko se pohvalimo, da dobro gospodarimo z vodami, ki so nam zaupane. 163-članski kolektiv ljubiteljsko opravlja vse naloge, ki jih zahteva današnji čas. Upravljamo z vodami skupne površine skoraj 200 hektarjev, od katerih je žal onesnaženih 165 hektarjev. Vsako leto čistimo brežine in struge rek in potokov, kar sicer pomeni le majhen prispevek k čistejšemu in bolj prijaznemu okolju," pravi Slavko Češek, predsednik izvršilnega odbora ribiške družine Sevnica.

Zaradi vse bolj onesnaženih voda so sevniki ribiči začeli graditi ribnike. Tako so ga že dobro leto po ustanovitvi družine naredili v Sevnici, nekaj let pozneje še v Bruni vasi in Krmelju. Leta 1985 so zgradili ribnik v Lokah pri Zavratcu. Tu je bila preteklo nedeljo tudi proslava ob 40-letnici ribiške družine Sevnica in otvoritvi novega ribiškega doma.

Sevniki ribiči gospodarijo tudi z ribnikom Štrit in z nekaj manj-

šimi ribniki. "V vse te ribnike smo vložili kar precej ton krapov. Zgradili smo tudi ribogojni obrat v Lazah pri Boštanju, kjer naši ribogojci pridelajo na stotisoče mladice potočne postrvi in podusti, ki jih uspešno vlagamo v gojitvene potoke. Pri tem se je treba spomniti na njihovo garaško delo. Vso

• O vodi, za katere čistost se tako zavzemajo ribiči, so osnovnošolci pisali spise. Matej Jazbinšek, učenec 7. c razreda OŠ Sava Kladnika Sevnica, je za spis o vodi dobil 1. nagrado Zveze ribiških druščin Novo mesto in 2. nagrado Ribiške zveze Slovenije. Spis je prebral tudi na nedeljski slovesnosti pri ribiškem domu v Lokah pri Zavratcu.

pohvalo namenjam mladim ribičem in tekmovalcem," poudarja Češek.

Ribiči so opravili veliko dela, obžalujejo pa, da so vložili veliko denarja tudi v načrte, ki jih niso mogli uresničiti. Tako žal niso naredili načrtovanega precejšnjega ribnika, ob katerem bi bilo tudi športno in rekreacijsko središče. Do gradnje ni prišlo, kot navaja Češek, zaradi nesporazuma z gozdarji in drugimi pristojnimi. Ribiči so plačali tudi drag načrt za ribjo

stezo v reki Mirni nad predvideno hidroelektrarno Boštanj. Steze še vedno ni, vendar jo bo treba zgraditi pred pričetkom gradnje hidroelektrarne, kot poudarjajo ribiči.

Po Češkovih besedah so imeli v preteklosti kar precej težav z uveljavljanjem novega zakona. Noviteto so se branili predvsem tisti ribiči, ki jim je bilo ribje meso pomemben vir prehrane.

L. M.

ZNAK ALI KAJ? - Ob cesti med Šentvidom pri Stični in Dobom pri Šentvidu je tudi tole. Mimoidoči domnevajo, da je prometni znak, ki je bil včasih okrogel in na katerem je pisalo 30. Ali se ne motijo? (Foto: L. M.)

OBLETNICA IN NOV DOM - Ribiška družina Sevnica je z nedeljsko proslavo v Lokah pri Zavratcu proslavila svojo 40-letnico in otvoritev novega doma. Na sliki: trak pred domom so skupno prerezali gostje, med katerimi so bili poleg ribičev tudi najvišji predstavniki občin Sevnica, Trebnje, Litija in Škocjan. (Foto: L. M.)

Krjavljve iskric

UČINEK - Krščanski demotisti se zaman hvalijo, da so predli, naj bi občinski svet zasedal v sejni sobi. Tako sliče svet namreč predlagal Igor Bonč, vodja svetniške skupine SDS. Z danje v različnih krajih je pripomnilo, da svetniki ne bi trpeli na ratonskih sejah na 25 kvadratnih metrih sejni sobi in da bi morda spoznali svojo občino. V županu se sploh ne zavedajo, kakšno so ko delo je Bončina se naredil. Če se nadaljevalo, kar je predlagal socialdemokratski svetnik, to je bi občinski svet tudi v bodoči zasedal v cerkvah in samostanih se iz politično-higienskih razlogov gotovo ogibala LDS, in županja Jernej Lampret bi bil rešen pred katerega neprijetnega vprašanja Franca Godčesa.

NE PREGLASNO - Na krajnjem tablu, ki označuje Vir Stični, je nekdo napisal Olimpij. To je naredil najbrž kateri od najčve nogometnega kluba Olimpija. Če je res privrženec tega ljubljanskega kluba in če si je upal v krajih napisati ime "ljubljanstrajc", naj mu povemo, da okolič Vira tudi navijači, ki navajo za svoje domače nogometase, je zadeva resna, pove dejstvo, da med nogometaši v virski okolici tudi tako imenovani "debeli". Spna teža ekipe "debelih" presega pol tone, in če so težki tudi njih navijači, bodo morali navijači Olimpije iz Vira in okolice paziti, da bodo preglasni.

ZUPAN IN DRUGI - Benčsko črpalno v Zagradcu je od tajnik občine, župana pa ni bilo otvoritvi objekta, ki je velikega pomena za vso krajinsko voličnost. Zato pa je bil župan v nedeljo na gasilski slovesnosti v Dobu pri Šentvidu. Nekateri krajinani vprašujejo, zakaj ga ni bilo v Zagradcu, drugi pa ugibajo, če ni na dobovski gasilski proslavi samo zato, da bi dobil priznanje.

Trebanjske iveri

ILEGALA - Novi sveti krajevne skupnosti v občini so v glavnem v ilegali. Ali jih je sram ali strah, se ne pokažejo? Denarja tako tako nimajo, da bi kaj obljubljali v lilcem.

ZELENJE - Mokronoški gobo svoja nova stoletja verjetno segel okrašen kot nevesta, saj zdaj že kar lepo zelen. Tudi po stonah bi se lahko natrgali zelenjavni enodnevni obrok pravkar odstreljenega teleta. Kakor koli že, narava razvalino in hribček tam lepo odeva v izvirno zelenje, da bo lahko spet kmalu začela javno olepševalna akcija, kakršna je v preteklosti dvignila toliko prahu domačin. Ker torej vse lepo raste, bodo kmalu lahko vzeli sekirice, drugo orodje v roke takratni krajinani in po njihovi akciji se lahko zgrajala tista polovica Mokronoga, ki je bila ob zadnjih javnih delih vsa navdušena. Naj se v krajevno mnenja o urejanju gradu grajske okolice, če se nimajo v Kresne noči na gradu.

IZBOKLINE - Na cesti Mirna Trebnje je znak, ki opozarja na izbokline na cesti. Opozorilo, podobno norčevanju. Tam, kjer stoji znak, je namreč cesta že takozdela, da je jasno vsakomur, tukaj na kakšno prijetno vožnjo in more niti pomisliti.

Sevnikiški paberki

LUČ - "Postoj, popotnik, in spomni, da luč, ki tvojo pot obsveti, prižgali tisti so, ki omahnili večno noč pred rojstvom dneva. Napis, ki je na kipu v Sevnici na Trgu svobode, opozarja torej na luč. Luči pa, kot je videti na krajšem, ta spomenik ne dobi ravno veliko, saj je napeljava premočno razpadla. Če zanemarimo podrobnosti, seveda sploh ne opazimo, da ta spomenik nima žarnice, da je poraba elektrike manjša, novodobnih spomenikov več, ki so osvetljeni, tako da se porabi elektrike toliko kot včasih ali celo več. Sploh pa se taka poraba ne meri. Včasih se je reklo: "Vse bo naravno pozlatil in plačal." Danes pa se reče: "Bo že Bog poplačal." V obliki primerih na Elektro pošilja račune Sevnicičanom.

JAVNOST DELA - V Sevnici sedežem firme Ajdina Bau so na tleh televizorji. Mesto si je že odgovorilo, zakaj so tam. Župan je predstavil svoje delovanje tudi na televiziji. Dejstvo, da so TV-sporniki na javnem mestu, pa je povezano z željo občanov, da bi najširši krog ljudi kar največ vedel, kaj v resnici dela njihova župan.

PRIVOŠČLJIVOST - Ženski pred dnevi tako nesrečno peljali rdeč golf, da je blizu gostilne na obali zadela v robnik in na avtomobilu poškodovala prvo kolo. Avtomobil več naprej, zato je s pomočjo bližnjega kar na cesti zamenjal kolo. Dogodek je od daleč spremljalo nekaj oseb. Popravilo na cesti je zelo razburilo enega od moških opazovalcev iz črnega audija. Človek se je besen ozrl proti krajci "nezgode" in rekel, da bi bilo prav, ko bi se kdo še zaletel vanje. Če kar na cesti menjajo kolo. No, stoji golf je res oviral promet, vendar ni ga manj časa, če bi se mimo njega pripeljala več ustrežljivih ljudi in manj nervoznih pametnjakovičev.

Posodobitve za večjo varnost NEK

Že letos podpis pogodbe za dobavo uparjalnikov - V programu modernizacije tudi izgradnja simulatorja - Minimalni vpliv jedrske elektrarne na okolje

KRŠKO - Jedrska elektrarna Krško je v zaključni fazi triletnega programa modernizacije, ki so ga priporočile mednarodne misije za jedrsko energijo. Ena od bistvenih varnostnih elementov je kadrovska stabilnost, ki je v NEK na visokem nivoju, v zaključnem programu modernizacije objekta pa je tudi zamenjava uparjalnikov, kar naj bi se zgodilo med remontom leta 2000, ki zato ne bo daljši od rednega remonta.

Nuklearna elektrarna Krško sodi glede na vrsto reaktorja v isto skupino jedrskih elektrarn v svetu, pri katerih so uparjalniki nesporno šibka točka glede dolgoročnega obratovanja. V svetu je danes okoli dve tretjini elektrarn že zamenjalo uparjalnike, trenutno stanje uparjalnikov v Krškem pa po 15 letih obratovanja zahteva odločitev glede zamenjave brez nadaljnjega odlašanja. V elektrarni so že zbrali mednarodne ponudbe, še letos bodo verjetno podpisali tudi pogodbo; ker je izdelava uparjalnikov časovno zahteven proces, saj traja tri leta, pa bo zamenjava možna leta 2000. "To ne pomeni, da smo prepozni, saj smo kot alternativo zamenjavi vlagali v vzdrževanje in posodabljanje obstoječih uparjalnikov," je

na seji sveta v Krškem dejal glavni direktor NEK Stane Rožman. Svetniki so namreč obravnavali poročilo o obratovanju in varnosti nuklearke, saj je zaradi posegov potrebna sprememba in dopolnitve ureditvenega in lokacijskega načrta, kar naj bi svetniki občine Krško po javni razgrnitvi sprejeli še letos.

Modernizacija vsebuje tudi izgradnjo simulatorja za usposabljanje operaterjev, s čimer bodo zagotovili visoko raven usposobljenosti operativne ekipe. Na lokaciji NE Krško je potrebno z ustreznimi ukrepi v okviru obstoječega obratovalnega dovoljenja zagotoviti začasno (prehodno) skladiščenje vseh odpadnih in

drugih radioaktivnih materialov do izgradnje trajnih odlagalšč oziroma do razgradnje elektrarne. Količina nastalih odpadkov se je v primerjavi s prvimi leti obratovanja zaradi stabilnega obratovanja zmanjšala, v pripravi pa je tudi posodobitev sistemov za obdelavo radioaktivnih odpadkov z nekaterimi novimi rešitvami. Nova tehnologija, katere izvedba in zagon sta predvidena v tem oziroma prihodnjem letu, temelji na sušenju v sodu. Tako bi nastala le petina sodov z izrabljenimi ionskimi izmenjevalci v primerjavi z zdajšnjim letnim porastom, z novo tehnologijo pa dosežejo celo 95-odstotno zmanjšanje števila sodov z goščo iz izparilnika.

T. G.

PRENOVILI IN RAZŠIRILI DISKONT - Podjetje Vito iz Brežic je v preteklem tednu odprlo prenovljene in razširjene prostore diskontne prodajalne pri gradu. V njej je zdaj več prostora za kupce pa tudi število izdelkov se je povečalo za tretjino. Zaradi diskontnih marž so cene blaga tu za 6 do 14 odstotkov nižje kot v klasični maloprodaji. Prodajajo vse, kar sodi v živilsko trgovino, poudarek pa je na pijacah iz polnilnih linijah Vina Brežice. Ker se v diskontu oskrbuje tudi dober del brežjskih in krških gostincev, jim ponujajo tudi vina drugih proizvajalcev. (Foto: B. D. G.)

Do novembra naj bi se vselili Čehi

Vlada Republike Slovenije si je z krškim Vidmom zagotovila 10 milijonov mark za financiranje splošnih državnih koristi - Izselitveni nalog za Vitacel in Videm papir

KRŠKO - Zgodba o krškem Vidmu je očitno dobila novo poglavje, s tem ko je ljubljanska družba ICEC, ki je sicer češkega porekla, podpisala posebno pogodbo z vlado Republike Slovenije. S to pogodbo je vlada med drugim dobila nekaj denarja v državnem proračunu in v zameno za to obljubila, da bo Jaroslavu Dostalu, direktorju češkega holdinga ICEC, kar se da olajšala pot v Slovenijo in v Krško.

Vlada se je ob podpisu pogodbe

dogovorila, da bo družba ICEC plačala slovenskemu državnemu proračunu 10 milijonov mark. Kot posebej opozarja v svojem sporočilu odvetnik češkega holdinga Miro Senica, omenjeni znesek ne pomeni zvišanja kupine, saj ta denar pripada proračunu Republike Slovenije in je očitno namenjen zaščiti narodnogospodarskih interesov.

V omenjeni pogodbi se je družba ICEC zavezala, da bo za dejansko izpolnitev pogojev slovenske

vlade slednji dala tudi določena jamstva, ki temeljijo na bančnih garancijah. Ministrstvo za gospodarske dejavnosti se je v imenu vlade z obravnavano pogodbo zavezalo, da bo storilo vse za to, da ne bo nikakršnih ovir pri pridobitvi upravnih dovoljenj, ki so potrebna za proizvodnjo celuloze in papirja v Krškem.

• Družba ICEC Ljubljana je 13. maja letos preko Okrožnega sodišča v Krškem podala izpraznitveni nalog Vitacelu in Videm papirju. Glede na to in na poznejše pravne postopke je sodišče Vitacelu in Videm papirju, dosedanjima najemnikoma Vidma, poslalo sklep, da morata najpozneje do 13. novembra letos izprazniti poslovne prostore tovarne celuloze in papirja v Krškem, ki jih zdaj zasedata. Te prostore morata izročiti družbi ICEC Ljubljana. Ta družba pa zagotavlja, kot sporoča njen odvetnik Miro Senica, "da bo storila vse, da bo tako v tovarni celuloze kot v papirnici v Krškem proizvodnja celuloze in papirja neprekinjeno tekla naprej". Da bi se to lahko zgodilo, ji morata Vitacel in Videm papir tovarno izročiti, kot sporoča odvetnik Senica.

Vlada se je tudi zavezala, da bo umaknila tri tožbe upnikov, tj. tožbe, ki so jih vložili Agencija za sanacijo bank in hranilnic, Elektro Celje in Rudniki lignita Velenje. V zvezi s tem bo ustavilo sodne postopke.

L. M.

TRŽNICA V KRŠKEM SE ŠIRI TUDI PO PARKIRIŠČIH - Tudi tržnica na Vidmu v Krškem ni več to, kar je bila nekoč. Število stojnic in tovarnjakov, na katerih ponujajo blago vseh vrst, se vztrajno širi, tako da je tržnični prostor postal premajhen in so prodajalci zasedli tudi parkirišče. Širitev tržnice bi bila smotna, zato letošnji občinski proračun predvideva sredstva za izdelavo dokumenta, ki bo opredelil rešitev problemov na tržnici, tako širitve same tržnice kot tudi prometne ureditve. Dokument bo osnova za vse posege v prostor na tržnici. (Foto: T. G.)

70 let gasilcev Obrežja

Ob jubileju novo vozilo in operativni center za zveze - Razvili prapor in podelili priznanja

OBREŽJE - "Ravno gasilci ob meji ste s svojim tesnim sodelovanjem pripomogli, da tu ni tako ostre meje med državama," je na prireditvi ob 70-letnici prostovoljnega gasilskega društva Obrežje dejal brežiški župan Jože Avšič. Na sodelovanje je tudi ob prireditvi kazala prisotnost gasilcev z obeh strani meje. Predstavniki društev iz sosednje Hrvaške so obreškemu društvu voščili ob obletnici in ga tudi obdarili.

Ob visoki obletnici je o minulem delu in razvoju društva spregovoril njegov predsednik Ivan Leskovec, v imenu Gasilske zveze Slovenije pa je prisotne pozdravil podpredsednik zveze Anton Koren. Obreški gasilci na čelu s poveljnikom Žarkom Leskovcem so se pred gasilskim domom, ki so ga za to priložnost še posebej uredili, zelo razveselili ključev za novo gasilsko kombinirano vozilo in novega operativnega centra za zveze.

Na slovesnosti je društvo razvilo gasilski prapor s podobo sv. Florijana ter podelilo najzaslužnejšim članom občinska gasilska

priznanja in državna odlikovanja. Slednja so prejeli: Mladen Budič, Slavko Polh, Alojz Božič, Marjan Budič in prostovoljno gasilsko društvo Obrežje.

B. D. G.

VESELI NOVEGA VOZILA - Prostovoljno gasilsko društvo Obrežje je ob svoji 70-letnici bogatejše za novo vozilo (na sliki) in tudi za operativni center zvez. Na dobro pripravljeno slovesnost v neposredni bližini mejnega prehoda Obrežje je izstopalo zlasti dobro sodelovanje z gasilskimi društvi iz sosednjih hrvaških krajev. (Foto: B. D. G.)

KDAJ PREPLASTITEV CEST?

KRŠKO - Svetnik občine Krško Jože Tomažin je na eni od sej postavil vprašanje, kdaj se bo pričela preplastitev cest Brezje - Brezovska Gora, Drenovec - Veliki Trn, Straža - Podulce, Leskovec - Velika vas in Gmajna - Loke Volovnik. Oddelek za gospodarsko infrastrukturo je takoj po sprejetem programu, ki se izvaja po fazah in predpisanih rokih. Konec junija je bilo javno odpiranje ponudb. Po pregledu in sklepu komisije za oddajo del bodo sklenjene pogodbe z najugodnejšimi izvajalci del. V pogodbi bodo določeni roki izgradnje razpisanih del.

DRŽAVNO PRVENSTVO DEČKOV IN DEKLIC V PLAVANJU

LJUBLJANA - Na letnem državnem prvenstvu dečkov in deklíc, ki je bil minul vikend v Ljubljani, so sodelovali tudi plavalci Vitacela Celulozarja. Fantje so zasedli skupno 5. mesto, dekleta pa 12. mesto od 17 prijavljenih klubov. Med posameznimi rezultati izstopa 2. mesto štafete 4 x 200 prosto, s čimer so Tomaž Jevnik, Rok Kerin, Franci Pavlič in Jaro Kovačič presegli vsa pričakovanja. Blizu medalje so bili tudi Jaka Marušič na 100 m prsno in ponovno štefeti 4 x 100 m prosto ter 4 x 100 m mešano, ki sta osvojili 4. mesto. Med eno leto mlajšimi, ki tvorijo posebno kategorijo, se je izkazal Dimitrij Subotič s 3. mestom na 100 m delfin in 4. mestom na 200 hrbtno, ter Kristina Klemenčič s 7. mestom na 100 m prsno.

B. B.

MOST DOBIVA NOV VRHNJI SLOJ - Kostanjevica je značilna tudi po lesenih mostovih, ki pa so zaradi gostega, predvsem pa težkega prometa večkrat v slabem kot v dobrem stanju. Mostova namreč dovoljujejo do 12 ton težak promet, znano pa je, da čez eno vozijo tudi do 50 ton težki tovornjaki. Oba mosta čez Krko sta bila popolnoma obnovljena pred petimi leti, te dni pa delavci Cestnega podjetja Novo mesto sektor Krško končujejo z menjavo gornjega sloja desek na mostu pri klavnicni. Ko bodo ta dela končana, bo obnovne vrhne plasti deležen tudi most pri trgovini. Obnova bo stala od 5 do 6 milijonov tolarjev, kar financira država, dela pa naj bi bila končana do 15. avgusta.

B. D. G.

IZŠLA JE ŠKATLA S POKROVOM

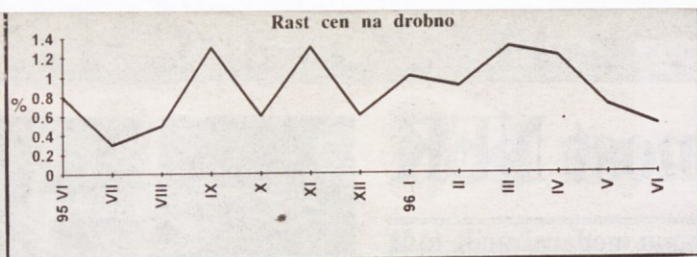
KRŠKO - Založba Opus iz Krškega vabi to soboto ob 20. uri v prostore športnega društva Dolenja vas (bife Balinček), kjer bo predstavitev pesniške zbirke Škatla s pokrovom avtorice Marije K. Mirtič. V programu bodo sodelovali: Ana Rostohar, Natja Jenko Sunčič, Sergej Verč, Martin Šušteršič in Robi Pirc.

Novo v Brežicah

ZANIMIVOSTI - Pred dnevi je v Pišce priptoval nizozemski turist in s kamero snemal zanimivosti tega lepega kraja. Kaj vse je obiskal med tem svojim fotolovom, ni znano, zato se tudi ne ve, ali je s kamero v rokah hodil naokoli tudi blizu trgovine in stavbe krajevne skupnosti. Tam bi lahko tistega dne, mogoče pa tudi še kdaj prej in potem, posnel priročno smetišče, ki ga ima nekdo v bližini napol garaži. Tam je videti veliko papirja in smeti, ki privabljajo ne le poglede obiskovalcev, pač pa tudi znamenite zelene muhe, ki se s sončne pripeke na smetišču bržčas hodijo hladiti v senco na mize bližnje gostilne.

USODNI MOST - Če je prebivalstvo okoli Brežic pred sto leti usodno povezal železni most čez Krko in Savo, bi zdaj lahko mirne duše rekli, da jih je isti most spet razdelil. Kranjci tako navijajo za promet v obeh smereh, medtem ko so na drugem bregu Save za enosmernega. Možnost dvosmernega prometa so menda proučili zgolj zaradi vztrajanja predsednika pristojnega odbora občinskega sveta. On je namreč iz Krške vasi, torej Kranjca.

ČUDEŽ - Parkiranje že dolgo skrbi Brežičane in vse kaže, da jih še bo. Ko so oni dan razpravljali o možnih rešitvah, je bilo slišati tudi pobudo, da bi tistim, ki gredo na občino in tam opravijo v petih minutah, morali omogočiti parkiranje zastoj. Ideja je v redu, samo ne vemo še, kje bi dobili tiste, ki bi na občini kaj opravili že v petih minutah.

RAST CEN NA DROBNO - Cene na drobno so se v maju in juniju nekoliko umirile, vendar še vedno veliko hitreje naraščajo kot tečaji nekaterih za slovenske izvoznike najpomembnejših valut. V juniju je bil tako podjetniški tečaj za nemško marko le za 0,7 odst. višji kot decembra lani (ocena Službe za konjunkturo in ekonomsko politiko GZS), medtem ko so se cene na drobno v tem času povečale kar za 5,6 odstotka. V istem obdobju lanskega leta so se cene na drobno povečale le za 3,7 odstotka. Cene na letni ravni (junij 1996 v primerjavi z junijem 1995) so za 10,5 odst. višje, tolikšna je tudi zadnja inflacijska stopnja v Sloveniji. (B. D. G.)

DO KDAJ ŠE VELJAJO CERTIFIKATI?

LJUBLJANA - Vlada je pred časom določila končni rok veljavnosti lastniških certifikatov - to je konec septembra 1996.

Obrtniki zdaj pogrešajo zadruga

Na območju Bele krajine, Dolenjske, Kočevskega in Posavja trenutno uspešno delujejo le še tri obrtne zadruga - Z združevanjem tudi obrtniki do večjih poslov

Večina obrtnih zadrug na območju širše Dolenjske je klavno končala, nazadnje je 18. aprila šla v stečaj Obrtna zadruga Bela krajina iz Črnomlja. Razpad so pred njo doživele že druge zadruga v Brežicah, Sevnici, Metliki, Ribnici in Kočevju. Povsod tam, kjer obrtniki sami ali pa vodstva zadrug niso pravi čas spoznali, da poslovanje preko zadrug ni samo zato, da bi lahko nabavljali materiale in osnovna sredstva brez prometnega davka. Ravno nova, tržno naravnana zakonodaja, ki je omogočala vsakemu obrtniku nabavo brez prometnega davka, je prinesla osip članstva v zadrugah in njihov propad.

Zadruga se v novih tržnih razmerah razen redkih izjem niso znašle. Na vsem območju Dolenjske, Kočevskega, Bele krajine in Posavja so preživele in se uveljavile tri obrtne zadruga. Posavje "rešuje" krška Resa, v katero se vključujejo tudi obrtniki iz sosednjih dveh občin. V Novem mestu uspešno posluje Obrtna zadruga Hrast, ki je lani dosegla 1,25 milijarde tolarjev dohodkov in leto zaključila z dobičkom. V letošnjem letu načrtuje dohodek povečati še za 100 milijonov tolarjev.

INLES S. D. R. NI USPEL Z NAKUPOM

LJUBLJANA - V začetku preteklega tedna je okrogno sodišče v Ljubljani za kupca premoženje Inlesa Smeke iz Loškega Potoka v stečaju na osnovi dveh ponudb izbralo ljubljanski KMS Inženiring. Drugi kupec, Inles S. D. R. iz Sodražice, ki ima v najemu del Inlesove proizvodnje, je ponudil 104,8 milijona tolarjev, kolikor je bila izključna cena, podjetje KMS Inženiring pa 3,5 milijona tolarjev več.

V Metalni konec stavke

Za zdaj dovolj dela, a tudi čez glavo težav z likvidnostjo in dolgovi - Kakšna bo usoda tovarne?

SENOVO - Metalna TGS Senovo je nastala pred četrto stoletje kot nadomestilo za vse bolj usihajoči rudnik in je nekdanja zaposlovala čez 400 delavcev. V zadnjem času je podjetje, ki je kot del mariborskega sistema Metalne zdaj v lasti Sklada RS za razvoj, zašlo v hude likvidnostne težave. V začetku preteklega tedna je 226 delavcev s stavko zahtevalo plače za zadnja dva meseca in pozivalo vodstvo tovarne, naj jim izplača letošnji regres.

Stavka, ki se je v četrtek končala, je pospešila razgovore o nadaljnji usodi Metalne TGS v Ljubljani, kjer sta se drugi dan stavke sestala upravni odbor Sklada za razvoj in projektni svet, v katerem so predstavniki lastnikov, vodilne ekipe v podjetju in delavcev. Kolikor nam je znano, v preteklem tednu odločitev še ni padla, pogovori vodstva z upravnim odborom pa so potekali tudi še ta ponedeljek. So pa delavci prekinili stavko in v četrtek nadaljevali z delom, saj je stavkovni odbor z upravo dosegel dogovor o izplačilu majskih plač še v tem tednu in tudi o nekaterih drugih izplačilih.

Kot nam je povedal Marjan Urbanč iz Območne organizacije sindikatov Posavja, so se delavci pripravljali pogovarjati o predlogih Sklada za razvoj. Med drugim gre za predlog o znižanju plač, za možnost delavskega kredita podjetju in spremembo dosedanjih terjatev

delavcev v lastniške deleže. Povedati je treba, da njihove terjatve znesejo trenutno kar polovico dolga podjetja in po neuradnih podatkih dosegajo 3,5 milijonov mark. Delavci ob tem še zahtevajo, naj Sklad jasno določi vodstvo tovarne in natančno opredeli sanacijo. Kot smo izvedeli, delavci senovske

• Vse kaže, da dela za zaposlene ne manjka, saj so po nekaterih informacijah zmogljivosti tovarne trenutno 120-odstotno zasedene, do oktobra pa imajo menda tudi zagotovljene posle. Žal pa proizvodni program Metalne ne zagotavlja hitrega obračanja denarja. Po naročilu sledijo dolgi roki izdelave in nato še neugodni plačilni roki. Zaradi velikih likvidnostnih težav se je vodstvo Metalne z večjimi upniki začelo dogovarjati za odpis dela dolga, ki je nastal zaradi obresti na dolgove v preteklih letih ter za poplačilo preostalega dela dolgov z nepremičninami podjetja. Med drugim je za 22 milijonov tolarjev dolga na račun obresti s sklepom občinskega sveta Metalni TGS odpisala tudi krška občina, medtem ko je za ostali dolg (52 milijonov tolarjev) pristala na pobot z nepremičninami.

Metalne ne zaupajo sedanji "reševalni" ekipi podjetja ITEO, še posebej pa ne direktorju mag. Dragu Vajdiču.

B. DUŠIČ GORNIK

obrnitkov in podjetnikov.

V Sevnici, kjer je Obrtna zadruga Bohor propadla, nekateri obrtniki sodelujejo s krško Reso. Vse bolj pa zadruga pogrešajo tudi nekateri obrtniki iz Brežic. Na njihovo pobudo je tamkajšnja Območna obrtna zbornica v začetku junija pripravila sestanek obrtnikov s podjetjem Center za razvoj Posavja, da bi se pogovorili o možnostih sodelovanja. Udeležba na veliko presenečenje organizatorjev ni bila velika, kljub vsemu pa so obrtniki zdaj vsaj obveščeni o možnosti sodelovanja, podjetje CRP pa je dobilo seznam obrtnikov, ki si želijo sodelovanja (gre predvsem za gradbená dela).

B. DUŠIČ GORNIK

Kako kaže borza?

V teh dneh se sprašujemo, ali bo slovenski borzni indeks zdrsnil celo pod 900 točk. Na cenah izgubljajo predvsem "stare" delnice, čeprav niti z novimi trgovanje noče zaživeti. Tako je tudi z delnicami Kovi-notehne, ki od 17. julija kotirajo v borzni kotaciji B in dose-gajo ceno med 400 in 500 to-larji. Istega dne se je iz borzne kotacije B v kotacijo A preseli-la delnica Kolinske, dan pozne-je pa se je po uvedbi likvida-cijskega postopka preneslo na trg OTC trgovanje z delnicami in obveznicami Komercialne banke Triglav. Enotni tečaj delnice KBT je že prvi dan do-segel samo desetino prejšnje cene.

Lastniki delnic, s katerimi se trguje na Ljubljanski borzi, lahko vsak dan ceno preverite v borzni tečajnici slovenskih dnevnikov. Za razlago raznih okrajšav se lahko obrnete na borznega posrednika. Ta vam bo posredoval tudi podatke o cenah delnic, s katerimi se še ne trguje na borzi, kajti mnoge delnice iz javnih prodaj (to so delnice z oznako G) je že mogo-če prodati. V glavnem odku-pujemo delnice večjih znanih podjetij, kot so: Krka, Lek, Pi-vovarna Union, Pivovarna La-ško, Radenska, Mitol, Petrol ipd.

Trenutno potekajo javne prodaje v podjetjih GRADIS SPO (do 31. julija), GRUDA EXPORT-IMPORT (do 6. av-gusta) in JUTEKS Žalec (do 8. avgusta). Javne prodaje so predvidene še v naslednjih pod-jetjih: Butan plin Ljubljana, Color Medvode, Gorenje Vele-nje, Grand hotel Metropol, IMP Klimat Ljubljana, Inles Hrast, Intertrade ITS Ljublja-na, Intes mlin in testenine Maribor, Iskra Holding Ljubljana, Jelen Sl. Konjice, Kema Puconci, Kmetijski kombinat Ptuj, Lesnina LGM Ljubljana, Lip Radomlje, Lip lesna indu-strija Bled, Kompas Hertz Ljubljana, LIZ Inženiring Ljubljana, Marpetro, Metalika trgovina, Mlaj Zadobrova, PPC Gorenjski sejem, SET Ljubljana, Slovenija Stolar-na, Tub Swaty Maribor, TUS KO-SI Slovenj Gradec, Unitas Ljubljana, VGP Hidrotehnik Ljubljana, Zdravilišče Morav-ske toplice, Žito Ljubljana in Železarne Ravne - Monter.

MARJETKA ČIČ, DBD, d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5 Tel. 068/323-553, 323-554, Fax. 068/323-552

MEDNARODNI MLADINSKI GODALNI ORKESTER V NOVEM MESTU - V okviru Tabora mladih glasbenikov v Dolenjskih Toplicah deluje tudi Mednarodni mladinski godalni orkester, ki ga vodi angleški dirigent Simon Robinson, ki živi in dela v Sloveniji. Orkester, ki ga sestavlja 22 mladih glasbenikov iz Jugoslavije, Švice, Albanije, BiH in Slovenije, je v ponedeljek, 22. julija, nastopil v atriju kapiteljske proštije in poskrbel za prijeten glasbeni večer, ki je predstavljal tudi drugi Novomeški poletni večer. (Foto: L. Murn)

OTROCI BODO OBLIKOVALI NAKIT

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca, Oddelek za mladi, pripravlja v ponedeljek, 29. julija, začetek druge poletne likovne delavnice za otroke, na kateri bodo s pomočjo likovne pedagoginje Nataše Kastelec oblikovali nakit.

Mladi godalci in skladatelji iz vse Evrope

Danes se v Taboru mladih Slovenije v Dolenjskih Toplicah zaključuje 12. mednarodni poletni tabor Glasbene mladine Slovenije - Skoraj 50 udeležencev učenje združilo s prijetnim druženjem

DOLENJSKE TOPLICE - Glasbena mladina Slovenije je tudi letos organizirala mednarodni poletni tabor mladih glasbenikov - godalcev in skladateljev, toda tokrat na Dolenjskem. Skorajda 50 mladih iz različnih koncev Evrope, ki jih družijo želja po znanju in spoznavanju novih glasbenih poti, je tako 11 dni svojih počitnic preživel v Taboru mladih Slovenije v Dolenjskih Toplicah, kjer so poleg učenja spoznavali lepote Dolenjske in taborniški način življenja, njihov Mednarodni mladinski godalni orkester pa je v teh dneh na različnih koncih Dolenjske s koncerti prispeval k pestrejši poletni kulturni ponudbi.

Kaja Šivic, vodja strokovne službe pri Glasbeni mladini Slovenije, je podrobneje predstavila mednarodni poletni tabor, ki letos prvič, pa verjetno ne zadnjič, poteka v Dolenjskih Toplicah. "Desetkrat smo ga pripravili v Velenju, lani v Kopru, kjer letos poteka t.i. Glasbeni julij na obali, mi pa smo prišli k vam predvsem zato, ker smo si želeli tabor, v katerem bi združili taborniški način življenja s šolo. Tu nam je všeč, prostore nam nudi tudi topliška osnovna šola in smo zadovoljni," je povedala. Gre torej za nov način druženja mladih glasbenikov, starih od 13 do 25 let, ki jim omogoča udejstvovanje na različ-

nih področjih, od ustvarjalnega in poudarjalnega do animacijskega in organizacijskega. Tako so od 14. do 25. julija v Taboru mladih Slovenije potekale tri dejavnosti: glasbena delavnica za skladatelje, muzikologe, pedagoge in vse druge, ki jih zanima glasbena ustvarjalnost današnjega časa (vodila sta jo skladatelj Uroš Rojko iz Slovenije in Marko Ruždjak iz Hrvaške); Mednarodni mladinski godalni orkester, ki ga je vodil britanski dirigent Simon Robinson ter je bil sestavljen iz 26

mladih glasbenikov iz Slovenije, Švice, Bosne, ZRJ in Albanije, in delavnica za glasbene animatorje in organizatorje.

Vsak dan so organizatorji Tabora - programski vodja je Roman ravnič, umetniški pa Nenad Firš - poskrbeli tudi za zanimiva predavanja gostov etnomuzikologov, dirigentov, skladateljev, sociologov in ostalih iz Slovenije, Madžarske, Hrvaške in ZDA. V taboru pa so večere naredili prijetnejše tudi razni glasbeni gosti s kormornimi koncerti, na primer Slovenski kvartet klarinetov, Bogdana Herman itd. Pa tudi sicer mladim glasbenim navdušencem ni bilo dolgčas, saj so hodili na izlete v bližnje kraje, pripravljali bilten in plakate, kolesarili in se še drugače sproščali in zabavali po napornih vajah.

L. MURN

Novomeška gimnazijca med najboljšimi maturanti

Gregor Kosec in Saša Rifelj

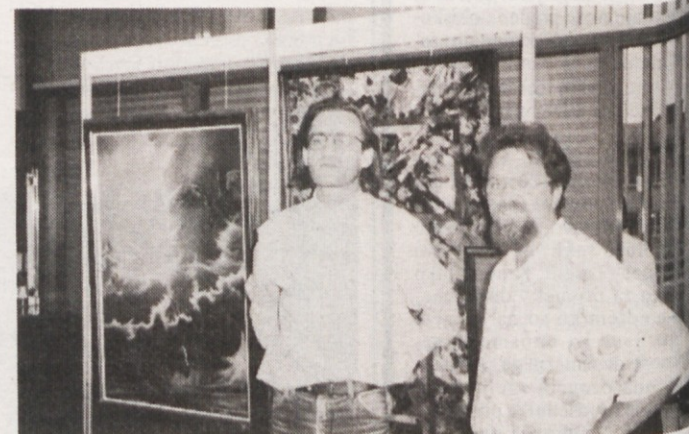
NOVO MESTO - Ministrstvo za šolstvo in šport in Državni izpitni center sta ta teden objavila rezultate uspeha pri letošnji maturi in zaključnih izpitih. V spomladanskem roku je srednje šolo uspešno končalo 10794 četrtošolcev: 6421 z maturo in 4373 z zaključnim izpitom. Tako je maturo uspešno opravilo 82,97 odstotka četrtošolcev ali 2 odstotka manj kot lani.

18 dijakov v Sloveniji (15 deklet in 3 fantje) je doseglo vseh možnih 34 točk, kar pomeni odlično pri vseh petih predmetih, od tega pri dveh na višji zahtevnostni ravni. Iz Ljubljane jih je 6, iz Celja in Kranja po 3, iz Velenja in Novega mesta po 2, po eden pa iz Brežic in Ajdovščine. Novomeščana Gregor Kosec in Saša Rifelj prihajata z gimnazije Novo mesto. Njima in ostalim 16 najboljšim ter še 114 dijakom iz Slovenije, ki so dosegli več kot 30 točk, bo minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber 1. septembra na posebni slovesnosti v Cankarjevem domu izročil maturitetno spričevalo s pohvalo. Z novomeške gimnazije je kar 8 takih: Maja Bajuk, Špela Ivekovič, Melita Jerman, Vesna Krošelj, Helena Menger, Klavdija Staniša, Tina Špelko in Katja Vukčević. Pa tudi sicer so na tej šoli zadovoljni s končnim uspehom dijakov, saj jih je maturo opravilo 163, kar je 90,6 odstotka, 17 pa je bilo neuspešnih. Prijavo za jesenski rok je treba oddati najkasneje do 4. avgusta, do 29. julija pa morbitno zahtevo za vpogled v izpitno dokumentacijo.

L. M.

LEP ZAKLJUČEK 8. JEZIKOVNIH POČITNIC - Tri tedne je 21 mladih Korošcev del počitnic preživljalo malo drugače kot njihovi vrstniki: v Novem mestu so se udeležili Jezikovnih počitnic, ki jih Slovenska krščanska zveza iz Celovca skupaj z OŠ Grm in ostalimi organizira že osmo leto. O tem, da je bilo njihovo bivanje na Dolenjskem prijetno in glede učenja slovenščine tudi koristno, se je bilo mogoče prepričati v soboto, 20. julija, ko so popoldne na piknik prostoru v Dolenjskih Toplicah uprizorili svoj "Pokaži, kaj znaš" in navdušili s plesom, petjem... Posebej zanimiv je bil nastop koroške družine Blažej: mama in tri hčerke so prepevale slovenske ljudske pesmi. Učiteljice vseh treh skupin so koroškim osnovnošolcem podelile potrdila in spominček, nekaj pohvalnih in spodbudnih besed o taki obliki sodelovanja z zamejstvom pa so prispevali tudi novomeški župan Franci Koncilija, Nužej Tolmajer, tajnik Krščanske kulturne zveze iz Celovca ter Lea Deželak, svetovalka državnega sekretarja Petra Venclja na Uradu RS za zamejce in Slovence po svetu. Za prihodnjo pomlad Korošci pri nas pripravljajo svoj kulturni teden. (Foto: L. Murn)

DALI - Novomeški ljubiteljski likovnik Igor Obradinovič se je po dveh letih ponovno predstavil javnosti s svojimi novjšimi slikarskimi in kiparskimi stvaritvami. V avli zavarovalnice Tilia so v petek, 19. julija, zvečer odprli razstavo njegovih del, ki jih je uvodni govor, kustos Jožef Matijević, razvrstil v tri cikle: daljevskega, surrealističnega in abstraktnega. Za prva dva je predvsem značilna zavezanost velikemu mojstru Daliju, katerega najbolj znana dela oziroma slikovne elemente Obradinovič uporablja, vendar ne kot kopiranje, ampak jih dograjuje ali uporablja za izražanje lastnih premislekov. Odmik od takšne ustvarjalnosti kažejo Obradinovičeve abstraktna slike, zastavljene kot kompozicije iz porabljenih slikarskih palet. Na slikah Igor Obradinovič s slikarskim kolegom Jankom Oračem pred svojima dvema značilnima slikama. (Foto: M. Markelj)

Na dolenskih poljih tudi lubenice

pešno pridelavo vrtnin bo v bodoče nujno rešiti vprašanje legalnega in organiziranega namakanja, po nekaterih strokovnih mnenjih pa tudi uresničiti program izgradnje zadrževalnikov voda na Radulji, Pendirjevki, Krki in Kobili. Nacionalni program namakanja skorajda zaobide celo območje Dolenjske in tudi Posavja, kljub temu pa bodo že v teh dneh na območju rojskega polja z nepovratnim državnim denarjem začeli graditi namakalni sistem, ki bo do jeseni s prepotrebno vodo oskrbel 88 ha polj in bo služil predvsem pridelavi vrtnin.

Kaj pridelati, glavno je prodati!

Letos so v zadrugi izdelali tudi blagovno znamko, pod katero prodajajo svoje pridelke po vsej Sloveniji, še največ pa po Dolenjskem, Kočevskem, v Beli krajini in Posavju. Kupce iščejo sami, čeprav bi pričakovali, ker so v sistemu Mercatorja, da bo ta pokupil vse pridelke. Mercator bi sicer prevzel odkup, če bi zadruga prenehala prodajati na dolenskem trgu, vendar pa bi s tem postala povsem odvisna od sistema, ob tem, da se ne ve, kako dolgo bo še v njem in kaj bo potem.

Tako v pisarni Gregorja Tratarja tako nenehno brni telefon, saj je treba sproti usklajevati količine, ponujati blago, organizirati pridelovalce, da poteka pospravljanje pridelkov usklajeno. Vrtine so namreč pridelke, ki ga je treba hitro prodati, količine pa so majhne, zato je dela toliko več. Povrh vsega je treba ocenjevati razmere na trgu in se odločiti o pravem trenutku in pravi ceni za prodajo. Že drobne napake lahko povročijo velike izgube.

Nered in goljufije

Kot meni Gregor Tratar, vlada na slovenskem trgu zmešnjava, ki otežuje uspešno pridelavo in prodajo. Trg krojijo zasebniki, najpogosteje Albanci, uvaža se vsepovprek in pri tem domačim pridelovalcem ne pomagajo kaj dosti sprejete zaščitne carine. Samo na papirju je namreč težko preprečiti goljufije pri cenah, ko preprodajalci dobaviteljem plačujejo na roko, uradno pa navedejo nižje nakupne cene in od teh plačajo dajatve. Goljufije so možne tudi pri teži in s skritim uvozom. Prevozniki znajo povedati zgodbe o tovarnjakih z zeljem v zabojih na robu, v notranjosti pa tvorijo druge vrtnine.

Ker je slovenski trg majhen, vplivajo nanj že manjši pridelovalci in še bolj neorganizirani vrtninarji, ki so prisiljeni prodati po nižjih cenah. Take razmere terjajo veliko dela pri prodaji, vendar ima domača zelenjava kljub temu pred uvoženo tudi prednosti, na katere je tre-

Na območju Krškega in Brežic se morajo pridelovalci vrtnin sami znajti, saj tamkajšnje zadruga nimajo organiziranega odkupa razen v Brežicah za feferone. Kljub temu je pridelovalec kar veliko, najpogosteje pa prodajajo na tržnicah v večjih mestih in po tovarniških menzah. Kot so nam povedali v kmetijski svetovalni službi v Krškem, tam okoli pridelujejo zelje, feferone, paradižnik in papriko. Zanimiv je primer vasi Ravne pri Zdolah, kjer se je 5 domačij organiziralo in skupaj prodajajo različno zelenjavo skozi vse leto na ljubljanski veletržnici, zgodnje in pozne pridelke pa zagotavljajo tudi s pokritimi površinami.

ba kupce opozoriti. Na trg pride povsem sveža, saj ima za sabo krajšo pot in je večinoma pridelana na zdrav način z zelo malo škropivi in le najnujnejšim dodatkom gnojil. Pridelava vrtnin že zdaj daje kruh marsikateri družini, organizirano ali tudi ne, vendar država ne kaže posebnega interesa za zaščito domače pridelave. Bodo vrtninarji kljub temu uspešni?

BREDA DUŠIČ GORNIK

Ob zelju še paradižniki

Janez Abram

Na kmetiji Janeza Abrama na Dobravi pri Kostanjevici se z zelenjadarstvom ukvarjajo že več kot deset let. Na začetku so zelje pridelovali na pol hektarja, danes pa je z njim zasajenih sedem hektarjev površin. "Ker na začetku nismo mogli prodati vsega zelja svežega, smo se odločili za kisanje," pravi Janez in tako je danes njihova kmetija med največjimi pridelovalci in kisarji zelja v Posavju, o kvaliteti zelja, ki ga večji del prodajo preko Kmetijske zadruge Krka Novo mesto, pa so se že prepričali številni kupci na Dolenjskem in v Posavju. S pravilno izbiro več različnih sort, namakanjem in izboljšanjem pogojev za skladiščenje ter kisanje so pri Abramovih dosegli, da kislino in sveže zelje ponujajo že skoraj vse leto.

Sadik zelja vzgajajo sami. Letos so jih kar 300 tisoč, in sicer v multi ploščah s sterilizirano zemljo. Tako pričakujejo okoli 400 ton pridelka, od katerega bo kisanju namenjena polovica. "Za prodajo je zelo pomembna embalaža. Kislino zelje ponujamo v plastičnih vedrih, ki vsebujejo od enega do 25 kilogramov zelja, letos pa bomo cele skisane glave tudi vakuumsko pakirali," pravi Janez.

A zelje ni edina kultura, ki jo gojijo. Na štirih hektarjih imajo zasajenih okoli 10 tisoč jablan, ki naj bi dale letos 150 ton pridelka, nekaj imajo posajene paprike in kumar, na približno enem hektarju pa imajo pod pokritimi plastičnimi tuneli zasajenih okoli 30 tisoč sadik paradižnika. "Pokrit prostor je prednost, ker omogoča lažji nadzor in zmanjšuje zunanje vplive. Tako pa tudi škropljenje zmanjšamo na minimum," je zatrdil Janez Abram, ki je prepričan, da imamo Slovenci glede na velik delež uvožene zelenjave na našem trgu za pridelovanje še mnogo možnosti.

TANJA GAZVODA

Za novotarijo, pridelavo vrtnin, se odločajo predvsem tam, kjer so pri hiši mladi ljudje. Na sliki: Stane Jarkovič iz Drame in Janja Judež iz Pristave pri Šentjerneju, sicer uslužbenka PE Polje, ki se doma tudi sama ukvarja z vrtninami. Pred njima so sadike lubenic, ki že delajo prve plodove, za njima pa nasad paprik na foliji in v ozadju rastlinjaki.

Ko začnemo govoriti o vrtninah, pomislimo najprej na mamin vrt, nato na Makedonijo ali Nizozemsko pa na albanske preprodajalce. V resnici pa v zadnjih treh letih čisto blizu nas nastaja svojevrsten vrtnarski bazen. Razvija se okrog šentjernejske enote KZ Krka, ki se je lotila težkega in tudi tveganega dela - organizirane pridelave in prodaje vrtnin, s čimer je k sodelovanju pritegnila tudi nekaj izkušenih pridelovalcev s Krškega polja. Tako bo leto 40 pridelovalcev na 37 ha polj pridelalo 1500 ton zelenjave: zgodnjega krompirja, zelja, paprike, paradižnika, kumar, solate pa tudi jajčevcev in celo lubenic! Dolenjci in Posavci so tako že pokazali, da so zagnani in vestni pridelovalci zelenjave, toda zdaj se morajo uveljaviti še na slovenskem trgu. Jim bo v nestabilnih razmerah in ob hudi, tudi nelojalni konkurenci uspelo?

O pridelavi vrtnin so po Dolenjskem začeli razmišljati po letu 1990, takrat ko so njihovi sosede v Posavju že imeli nekaj izkušenj s pridelavo, največ s kumaricami, pa tudi feferoni in drugimi vrtninami. V letih 1991 in 1992 je bilo okoli Krškega z vrtninami zasajenih po 55 ha polj, vendar pa je Krčane zavrta huda suša v dveh zaporednih letih, ko zaradi pomanjkanja namakanja niso uspeli, pozneje pa je pridelavo zavrl "razpad" zadrug v Krškem in Brežicah, kar je onemogočilo resen organizirani odkup in kmete prepustilo lastni iznajdljivosti.

Za razvoj pridelave vrtnin okrog Šentjerneja so krive prav posebne razmere. V zadnjih letih rejci živine in mlekarji niso imeli pravega zaslužka, in ker je bil trg slabo oskrbljen z zelenjavo, so začeli razmišljati, še posebej, ko so se začela zapirati podjetja, ki so jim nudila varno zatočišče in stalna delovna mesta.

Vodja šentjernejske PE Polje pri KZ Krka Novo mesto, Gregor Tratar, o sami tehnologiji pridelave ne govori rad, saj so si znanje in izkušnje na tem področju pridobili s preskušanjem na lastni koži. "Prvo leto smo začeli s pridelavo zelja in korenčka in uspešno pridelali okrog 400 ton zelja. Čez naslednjo zimo je dozore-

la ideja o pridelavi paprike in nato še o drugi zelenjavi."

Jajčevci in lubenice

Zadruga je pridelovalce pritegnila predvsem z organiziranim pristopom, ki ga je v tem času zelo manjkalo. Nabavila je repromaterial, potrebne stroje za polaganje cevi in folije, za setev in za sajenje ter zagotovila odkup pridelkov, s čimer je zmanjšala tveganje za pridelovalce. Poleg tega je na dveh kmetijah poskrbela za zbirni mesti s hladilnicama z zmogljivostjo 100 oz. 200 ton. "Samo letošnjo pomlad smo za semena, folijo in druge vrste repromateriala založili okrog 400.000 mark, ki nam jih bodo kmetje vračali šele, ko bodo pridelki na trgu," pravi Tratar. Sami pridelovalci so poskrbeli za namakanje in si priskrbeli rastlinjake za vzgojo sadik in pozneje še za pridelavo drugih kultur, tako da imajo zdaj že več kot 2 ha pokritih površin za pridelavo.

Okrog 40 kmetov zdaj prideluje eno ali več vrtnin na skupno 37 ha polj, kjer naj bi za zadrugo pridelali okrog 1500 ton vrtnin. Lansko leto je bila izredno zanimiva kultura zgodnjega krompirja, ki so ga pridelovali tudi pod folijo in pokritega s prekrivalom ali samo s prekrivalom, zaradi česar so ga trgu ponudili že pred Primorci. Letos zaradi dežja krompirja niso mogli pravi čas izkopati, veliko uvoženega in še precej starega krompirja na trgu pa je nenadoma znižalo ceno, tako da je ta komaj krila proizvodne stroške. Ta primer nazorno kaže, kako občutljiva je prodaja hitro pokvarljive zelenjave na nestabilnem trgu.

Zdaj so poleg krompirja na trgu še zelje, solata, kumare ter tudi paradižnik iz rastlinjakov in paprike. Poleg tega na Šentjernejskem in Krškem polju rastejo

še solata, brokoli, cvetača, jedilne buče, jajčevci in tudi lubenice. Precej se je razvilo tudi kisanje zelja in repe, pridelava kumar pa je zaživela zlasti na območju Trebnjega in Ivančne Gorice, kjer je zamrla nekdanja razširjena pridelava krompirja.

Brez namakanja ne bo šlo

Kako so se kmetje lotili pridelave novih kultur in tudi nove tehnologije pridelave? Pomagali so si s strokovno literaturo, z nasveti zadrugne svetovalke za vrtnarstvo in marsikaj preiskusili sami. S poskusi uvajanja novih sort in vzgojo sadik pomaga tudi vrtnarski center pri Srednji kmetijski šoli v Novem mestu, ki je začel z delom po letu 1990 s podporo Poslovnega združenja za prehrano Slovenije. Precej znanja o pridelavi in o namakanju prihaja od izkušenih posavskih pridelovalcev vrtnin in sadjarjev.

Danes uspešne pridelave vrtnin za trg ni brez namakanja, ki omogoča največje zaslužke ravno v času suše, zato so se pridelovalci znašli vsak po svoje. Nekateri so izkopali jame do podtalnice, s katero po ceveh ali s cisternami namakajo polja, drugi izkoriščajo vodo potokov ali Krke. Pri tem je še vedno odprto vprašanje koncesij za namakanje, saj Slovenija še nima ustreznega zakona. Za us-

Učimo se sproti

Jarkovičevi iz Drame pri Šentjerneju so se prej ukvarjali zgolj z živinorejo in pridelavo mleka, vendar so zaradi znanih razmer na trgu v intenzivnosti nekoliko popustili. Čeprav imajo še vedno v hlevu 30 glav živine, si dodatni zaslužek iščejo v vrtninah. K tej odločitvi je pripomoglo tudi dejstvo, da je gospodinja Jožefa izgubila službo v šentjernejski Iskri.

Lansko leto so na kmetiji začeli gojiti papriko, jajčevce in lubenice. Letos so z vrtninami zasadili 2,5 ha površin, največ, kar 25.000 sadik, paprike, vztrajajo pa tudi še z jajčevci in lubenicami. V začetku junija so začeli v svojem novem rastlinjaku, za katerega so odšteli 25.000 mark, na 1.400 sadikah obirati prve paradižnike.

Vrtine terjajo veliko delovnih rok, zato staršema Jožetu in Jožefi pomagajo še štirje otroci. "Dela je veliko, a ima-

Jožefa Jarkovič v rastlinjaku med paradižniki.

mo veselje, ker nekaj zraste, in še posebej, ker pri paradižniku ni bolezni. Znanja še nimamo, zato se učimo sproti, veliko pa nam pomaga tudi inž. kmetijstva Hrovatova," pravi Jožefa in dodaja, da bodo pri vrtninah vsekakor še vztrajali.

V Poslovnem združenju prehrane Slovenije menijo, da ima Slovenija odprte možnosti za razvoj pridelave vrtnin, čeprav danes pridelava zaradi razdrobljenosti kmetij, slabe tehnične opremljenosti in nizkih pridelkih na hektar ni konkurenčna italijanski ali nizozemski. So pa njene možnosti v usmeritvi v zdravo pridelano in kakovostno vrtnino, ki jih je treba domačim kupcem ustrezno ponuditi (sortirane in pakirane).

Zdravi in srečni otroci najboljša naložba

Novozgrajeni bazen na Debelem rtiču (levo) ponuja veliko zabave. V počitniškem domu Fazan (desno) je letovanje skromnejše, a za otroke še vedno veliko veselje.

Nemški fizik in Nobelov nagrajenec Albert Einstein je nekoč dejal, da je beseda napredek prazna, dokler so na svetu trpinčeni in nesrečni otroci. Predvsem v nerazvitih državah sveta vsak dan umre na stotine otrok zaradi lakote, nasilja in vojn, čeprav niso ničesar krivi. Življenja naših otrok ne bi mogli primerjati z njimi, pa vendar so tudi pri nas takšni, ki so potrebni pomoči. Mnogi n.p.r. ne bi videli morja, če ne bi letovali preko Rdečega križa. Kako zadovoljni in srečni so na morju, pa dovolj zgovorno povedo fotografije, ki smo jih posneli na Debelem rtiču in v Luciji.

Rdeči križ Slovenije ima edino mladinsko zdravilišče in okrevališče za otroke v Sloveniji na Debelem rtiču v bližini Ankara. V njem letujejo socialno ogroženi otroci in otroci, ki imajo razne zdravstvene težave. Ker so na Debelem rtiču in v Počitniškem domu Fa-

zan v Luciji tudi otroci iz novomeške regije, je minuli petek novomeška območna organizacija Rdečega križa med drugimi povabila na ogled obeh zdravilišč, kjer izvaja program letovanja zdravstveno in socialno ogroženih otrok, novomeškega župana Francija Koncilijo,

šentjernejskega župana Franca Hudoklina, škocjanskega župana Janeza Povšiča, direktorico novomeške območne enote Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije Suzano Jarc ter državnega sekretarja na Ministrstvu za obrambo Mirana Bogataja.

Na Debelem rtiču letujejo otroci iz cele Slovenije

V mladinskem zdravilišču in okrevališču Rdečega križa Slovenije na Debelem rtiču trenutno letuje in okrevajo 800 otrok iz cele Slovenije. Zdravilišče leži v enem izmed najlepših delov slovenske obale blizu Ankara, podnebje je zaradi obmorske lege, sredozemskega rastlinja in bližine Alp zelo zmerno in kot

nalašč za otroke, ki bolehalo za astmo, kroničnimi obolenji dihal, alergičnimi boleznimi, kožnimi boleznimi, boleznimi presnove, ušes, nosu in grla ter za drugimi boleznimi. Pri njih letujejo tudi invalidni in duševno prizadeti otroci. Zdravilišče sprejema otroke tudi na počitnice, posamezno ali v skupinah, pri njih pa potekajo tudi vrtci in šole v naravi. V šestih paviljonih je 800 ležišč, od tega sta dva bolniška oddelka, kjer bivajo samo otroci z zdravstvenimi težavami, ki so k njim prišli z napotnico lečečega zdravnika.

Tatjana Žigon, dolgoletna upravnica mladinskega zdravilišča in okrevališča na Debelem rtiču, pravi, da je za zdravstveno ogrožene otroke še posebej poskrbljeno, saj imajo neprestano prisotnega zdravnika in medicinske sestre, vsak dan prihaja k njim tudi fizioterapevt iz Valdolte, ki izvaja dihalne vaje. "Za astmatike imamo organizirano tudi predavanja, kjer jim predstavimo njihovo bolezen ter kako jo lahko sami obvladujemo in živijo z njo," razlaga Žigonova.

Zdravilišče leži tik ob obali, na 10 ha površine imajo lastno plažo, otroška ter športna igrišča in sprehajališča, od letos pa tudi moderna zunanja bazena. V zdravilišču je centralna kuhinja, ambulanta, lekarna, zdravstvena telovadnica in igralni prostori. Generalni sekretar Rdečega križa Slovenije Mirko Jelenič je povedal, da se je Rdeči križ ob 40-letnici zdravilišča in okrevališča na Debelem rtiču lotil prenove in posodobitve in prva pridobitev sta bila v letošnjem letu zgrajena moderna zunanja bazena, ki sta stala več kot 2,5 milijona nemških mark. Do

sedaj je zdravilišče živelo predvsem v poletnih mesecih, z bazenom pa bodo otroci lahko dlje v zdravilišču, že sedaj pa se na leto zvrsti tudi do 10.000 otrok iz cele Slovenije. "Postopoma naj bi obnovili še ostale objekte, v načrtu pa imamo zgraditi tudi nov objekt B kategorije za 120 otrok, s katerim naj bi razširili ponudbo, saj bo odprt skozi celo leto in bo primeren tudi za organiziranje seminarjev, rekreacijo, vadbo športnikov in drugo," pravi sekretar Jelenič. Še vedno pa bo to letovišče in okrevališče namenjeno predvsem otrokom. V zdraviliškem kompleksu imajo tudi 360 vrst sredozemskih rastlin, načrtujejo pa še dosaditev novih vrst ter ureditev parka.

"Žal za obnovo in razširitev dejavnosti nimamo finančne podpore ministrstev, zato smo se odločili za akcijo zbiranja prostovoljnih prispevkov pod geslom 'Nikoli sami', da bi zbrali denar med drugim tudi za obnovo zdravilišča na Debelem rtiču," razlaga sekretar Jelenič. Čeprav je v državi vse več socialno ogroženih družin, pa država za njih namenja le malo denarja. Rdeči križ Slovenije tako pomaga že 70.000 socialno ogroženim družinam.

Na Debelem rtiču vsako leto letujejo tudi otroci iz novomeške, šentjernejske in škocjanske občine. Novomeška območna organizacija Rdečega križa letos organizira letovanje za 395 otrok. Najprej so planirali, da bo letovalo 320 otrok, ker pa je bilo prijav zelo veliko, so kasneje zbrali denar še za 75 otrok. Denar za njihovo letovanje prispevajo občine, novomeška območna enota Zavoda za zdravstveno zavarovanje, starši ter Rdeči križ. Letos bosta iz novomeške regije letovali deset dni dve izmeni po 120 otrok na Debelem rtiču, ostalih 275 otrok pa v sedmih izmenah prav tako po deset dni v počitniškem domu Fazan v Luciji pri Portorožu. Na Rdečem križu pravijo, da bi, če bi bilo dovolj denarja, želelo letovati še 100 otrok iz novomeške regije.

Počitniški dom Fazan potreben obnove

V počitniškem domu Fazan v Luciji, ki ga je leta 1972 kupila novomeška občina, letujejo otroci, stari od 7 do 12 let, ki niso zdravstveno ogroženi, trenutno je v njem 40 otrok iz cele novomeške regije. Vendar je standard, v primerjavi s tistim na Debelem rtiču, precej nižji. Otroci morajo peš do obale, ki je od njihovega doma oddaljena 3 km. Vendar to ni najhujše, veliko bolj potrebna bi bila obnova počitniškega doma, saj v stavbo razen nujnega vzdrževanja kakšnih večjih vlaganj ni bilo. Potrebno bi jo bilo obnoviti od tal in stropov, ki so še leseni, do dotrajane strehe. V domu ni centralne kurjave, v umivalnicah ni tople vode, dotrajane so tudi sanitarije. V domu ni telefona in ne televizorja, kar je otrokom, ki so trenutno na letovanju, še posebej žal, saj ne bodo mogli spremljati olimpijskih iger v Atlanti. Kljub vsemu temu pa so otroci zelo zadovoljni z letovanjem. Pravijo, da imajo lepo vreme in dobre vzgojitelje.

Ogled, ki ga je organizirala novomeška območna organizacija Rdečega križa, je bil namenjen tudi temu, da bi župani videli, kje letujejo njihovi otroci, ter da bi skupaj našli rešitev za počitniški dom Fazan v Luciji. Predstavniki Rdečega križa so županom predlagali, da bi dom, ki ga je kupila prejšnja novomeška občina, odstopili v lastništvo in upravljanje Rdečemu križu Slovenije, ki bi tudi vnaprej izvajal letovanje za novomeške otroke. Župani so dejali, da bi se o tem pogovorili, ko bo zbrana vsa potrebna dokumentacija o domu, vsi pa so bili enotnega mnenja, da je nujno potreben temeljite obnove.

Čeprav je denar vedno problem, bi se za ureditev počitniškega doma za otroke, ki jim sicer njihovi starši ne bi mogli privoščiti morja, moral vedno najti. Ena od vzgojiteljic je dejala, da denar, ki ga namenjajo tem otrokom, ni vržen stran, kajti le kaj je boljša naložba, kot so zdravi, srečni in zadovoljni otroci.

JOŽICA DORNIŽ

SONCE IN ZDRAVJE

Sončenje da, a previdno

Časi, ko smo bolj ali manj zavistno občudovali zagorelo polt tistih, ki so se pravkar vrnili z dopusta, so minili. Vse glasnejša opozorila na škodljivosti pretiranega sončenja ne smejo mimo naših ušes, saj so lahko posledice nepopravljive, pokažejo pa se lahko šele čez leta. Hkrati ne smemo pozabiti, da je zmerno sončenje koristno. Torej: če imate radi svojo kožo, jo zaščitite in pustite do nje samo koristni del sončnih žarkov. Zaščita pa ni potrebna le takrat, ko se odločimo, da se bomo sončili. Soncu smo namreč izpostavljeni vedno, ko smo zunaj. Torej - naj postane zaščita izpostavljenih delov telesa naša vsakodnevna skrb.

Preveč sonca ne povzroča le opeklin, ki so najbolj opazne, raziskave so dokazale, da izpostavljanje soncu brez zaščite povzroča poškodbe kože, ki se z leti nabirajo, pospešujejo prezgodnje staranje, pegavost in celo kožnega raka, predolgo poležavanje na soncu pa škoduje celemu telesu. Kar devet odstotkov vsega raka je kožnega, največ ga povzročijo prav ultravijolični žarki. Ker kožni rak nastane šele po dolgotrajnem izpostavljanju ultravijoličnim žarkom, bomo lahko morebitno povečanje števila obolelih zaradi ozonske luknje ugotavljali čez leta.

Žal največ napak pri sončenju naredimo že v mladosti, posledice pretiravanja na soncu pa se z leti seštevajo. In ker imamo le eno kožo, naša življenjska doba pa je vse daljša, moramo za kožo skrbeti, ne glede na to, ali prisegamo na naravni videz brez vsakršnih kozmetičnih pripomočkov. Tudi narava se namreč spre-

minja, ozonski plašč, naravni filter, ki naš planet varuje pred soncem, pa se je v zadnjih letih nevarno stanjšal. Tako se tudi tisti, ki imajo veliko pigmenta in pred leti s soncem sploh niso imeli težav, sedaj vse pogostejše srečujejo z njimi.

Kar je nevarno, ne vidimo

Sončno sevanje sestavljajo ultravijolični, infrardeči in svetlobni žarki. Zadnji dvoji poškodbo kože ne povzročajo, nevarnejši pa so ultravijolični žarki. UVB žarki se vsrkajo v kožo in povzročijo pordelost in opekline. UVA žarki pa so posebno zahrbtni, saj ne povzročajo opeklin ali vidnih sprememb kože, prodirajo pa v globlje plasti kože, porušijo kolagensko in elastinsko mrežo v podkožju, posledice pa so gube, luskavost, izsušenost, alergije v najhujši obliki, celo kožni rak. Najbolj nevarni so UVC žarki, ki pa zaenkrat na srečo še porazgubijo v atmosferi, zaradi vse večje ozonske luknje pa nam grozi tudi ta nevarnost.

UV žarki so nujni za nastajanje vitamina D, ki pri otrocih poleg kalcija preprečuje nastanek rahitisa. Če pa smo tem žarkom preveč izpostavljeni, se v koži sprožajo snovi, ki škodujejo presnovi kože.

Nikoli brez zaščite

Na sončne žarke se moramo vsako sezono znova privajati, velja pa, da se med 11. in 15. uro soncu raje ne izpostavlja, torej se v tem času izogibajte tudi delu na prostem. Mnogi mislijo, da bodo takrat, ko sonce bolj žge, prej porjaveli, a to ne drži, saj takrat vsebujejo sončni žarki več UV žarkov kot tisti, ki spodbujajo porjavlost. Tudi prepričanje, češ

"raje bom na soncu 10 minut brez zaščite, da bom bolj porjavel, kot pa nekoliko dlje z zaščito", je zmotno in škodljivo. Če se sončimo bolj previdno, bo opeklin manj, lepše bomo porjaveli, barvo pa bomo obdržali dlje časa. Konec koncev se naša koža obarva tudi v senci, saj se sončni žarki odbijajo močno zlasti tam, kjer so velike ravne površine. Vodna površina odbija dvakrat več sončnih žarkov. To velja upoštevati predvsem takrat, kadar se sprehajate ob obali.

Prav je, če upoštevate priporočilo in kožo zaščitite najmanj pol ure pred sončenjem, da se krema vpije v kožo. Toda kakšno zaščito izbrati? Na našem tržišču je namreč izbira zelo velika. Ali se boste odločili za olje, mleko ali kremo, je odvisno od vašega okusa in tipa kože. Ljudje z bolj suho kožo bodo verjetno raje posegli po olju, vendar pa visok zaščitni faktor v olju ni mogoč, mastna koža ima raje mleko...

Seveda je najpomembnejši faktor. Obljube nekaterih proizvajalcev so včasih zavajajoče in ponujajo le tržni trik brez prave podlage. Ne nasedajte oznakam z več kot SPF (Sun Protection Factor) 20! Takšna zaščita je namreč več kot dovolj, pomeni pa, da se lahko sončite 20-krat več, kot vam dovoljuje vaš lastni obrambni mehanizem. Tudi testiranje novega proizvoda Krke Kozmetike Sun mix z zaščitnim faktorjem 20 (kar po ameriškem standardu pomeni faktor 30) je pokazalo, da ta faktor kožo zaščiti kar 96-odstotno, in kot pravi direktorica Krke kozmetike Metka Wachter, potrebe po večjem faktorju pravzaprav ni.

Prve dni sončenja izberite zaščito z visokim faktorjem in ga z dnevi in utrenjenostjo kože znižujte, pri tem pa morate kožo opazovati. Sončenje si morate individualno odmeriti, nekajminutno sončenje namreč lahko koristi, enournno pa že škodi, zato nikar ne pretiravajte. Stopnjevanje faktorja od višjega k nižjemu je povezano z večjimi izdatki. To neprijetnost so zaenkrat edini pri nas rešili v Krkini Kozmetiki, saj izdelujejo kremo z regulatorjem, s pomočjo katerega poljubno nastavljate faktor od 4 do 10.

FOTO: T. GAZVODA

Pri gibanju ali ležanju na prostem nikar ne pozabite na zaščito oči (izberite očala, ki res varujejo pred UV žarki, ti sta na tržnici tega gotovo ne zmorejo, očem pa bolj škodijo kot koristijo) in ust, na glavo pa si denite kapo ali slamnik. Nikar ne pozabite na pijačo, ki naj ne bo ne presladka ne premrzla! Posebno pozornost morate posvetiti otrokom in dojenčkom, ki morajo nositi pokrivalo, na njihovi koži pa mora biti krema z visokim zaščitnim faktorjem. Več sence priporočamo tudi starejšim ljudem z višjim krvnim tlakom, če pa ste pred kratkim preboleli katero od bolezni ali če jemljete zdravila, je bolje, da se o sončenju posvetujete z zdravnikom.

Če zaščitno sredstvo za kožo, ki ga uporabljate, nima označbe, da je vodo odporno, ga morate nanesti po vsakem namakanju v vodi. Zaščita pred soncem je še kako pomembna tudi v gorah, zato tam uporabljajte višje faktorje!

Uporabljajte opozorila

Kot pravi Metka Wachter, se osveščenost ljudi o škodljivosti pretirane in nenehne izpostavljanja soncu izboljšuje. To se vidi tudi po večji potrošnji zaščitnih sredstev, vendar pa se po njenem mnenju ta zavest še ni popolnoma zasedla. Skrb za kožo mora postati sestavni del našega vsakdana tako kot na primer skrb za oči. Ko hodimo po ulici in nas premočno sonce v trenutku zaslepi, si kaj hitro nadenemo očala. Če bi koža lahko govorila, bi tudi ona zahtevala zaščito.

TANJA GAZVODA

FOTO: M. MARKELJ

Iz Amerike na ohcet v Semič

Sara Miller in Matjaž Poč sta v prisotnosti prič, Matjaževe sestre Milke in Sarinega brata Aarona, sklenila zakon v semiški župnijski cerkvi.

Poroka je pomembna prelomnica v življenju vsakega človeka. Že priprave nanjo so navadno polne vznemirljivih dogodkov pa tudi organizacijskih zgod in nezdod, zlasti še, če je povabljenih veliko svatov. Vendar za Semičane zagotovo lahko rečemo, da so v pripravi ohceti pravi mojstri. Kako tudi ne, ko pa njihova folklorna skupina, ki se je celo poimenovala "Semiška ohcet", že desetletja na nastopih prikazuje obred ohceti po semiško!

Lani, ko so Semičani dobili svojo občino, so se odločili, da bodo pripravili prireditve, imenovane Semiška ohcet, na kateri bodo folkloristi prikazali, kako je nekdaj pri njih potekala ohcet, od takrat, ko so se prišli prošnjači dogovoriti za nevesto, pa do gostije. Gre za nekakšno igro, v kateri se prepletajo govorjenje, petje, igranje na različne, zlasti ljudske instrumente in ples. Svatje pa so navadno kar vsi gledalci oz. obiskovalci prireditve. Preteklo soboto je bila Semiška ohcet, ki velja za letošnjo največjo turistično prireditev v Semiču, že drugič. A se je močno razlikovala od lanske in tudi nasploh od vseh prikazov semiškega poročnega obreda doslej. Tokrat namreč ženin in nevesta nista bila člana folklorne skupine, ki bi to vlogo le odigrala, temveč sta mladoporočenca v resnici sklenila zakonsko zvezo. Ivan Križan, ki je vsaj po stažu med starejšimi člani folklorne skupine, se ne spominja, da bi se doslej to že kdaj zgodilo. Res so folkloristi pospremili k poroki svoje člane, jim pred cerkvijo in magistratom pripravili špalir ter jih zasuli z rižem, nikoli pa niso prave poroke združili s prikazom vseh ostalih nekdanjih običajev, povezanih z ohceto.

Po devetih letih zopet v domovini

Organizatorji, člani semiškega turističnega društva, so razmišljali, kako bi letošnjo prireditev popestrili in privabili čim več obiskovalcev. Naključje je hotelo, da so se prav njihove nove zamisli v Beli krajini prepletle z željami njihovega rojaka Matjaža Poča v daljni Ameriki. Matjaž, doma iz Vavpce vasi pri Semiču, je namreč oktobra 1987, prav na svoj 22. rojstni dan, odpotoval na obisk k stricu Toniju Lukežiču v San Francisco. Za pol leta, je menil v začetku, a kmalu po prihodu v Kalifornijo se je odločil, da bo ostal za vedno. Junija lani se je v Ameriki civilno poročil s Saro Miller, ker pa je na cerkveno poroko zaradi velike gneče potrebno čakati tudi celo leto, je v njem ob odločitvi, da letos prvič po devetih letih obišče domovino, tlela tudi želja, da bi se cerkveno poročil v domači cerkvi v Semiču. Za njegovo željo so po naključju zvedeli tudi prireditelji Semiške ohceti in predlagali, da bi poroko združili s prireditvijo. Matjaž je v začetku nekoliko okleval, Sara pa je bila navdušena nad idejo, toliko bolj, kot je povedala nekaj dni pred poroko v Semiču, ker je tako lahko spoznala običaje v domovini svojega moža, ki jo zelo zanimajo. V Ameriki jo moti prav

Hišna mati je po ljudskih običajih sprejela nevesto Saro za svojo hčer.

Matjaževa družina je znana po tem, da ima precej izseljencev, kar niti ne čudi, saj je bila v nekdaj revni Beli krajini prav pot s trebuhom za kruhom v svet za marsikoga edina možnost za dostojno preživetje. Mamina brata sta v Avstraliji in Ameriki, očetova sestra v Nemčiji. Čez nekaj dni pa bo odšel skupaj z ženo Saro v San Francisco tudi Matjaž. S seboj bosta odnesla lepe spomine na poroko, na kateri je bilo okrog dva tisoč svatov, česar v Ameriki zagotovo ne bi nikoli doživela.

Sarin in Matjažev "da"

Prej omenjeni svati, torej obiskovalci Semiške ohceti, ki so prišli iz različnih koncev Slovenije, so ob prigrizni igri Semičanov podoživljali nekdanje navade ob ohceti. Začelo se je s prošnjači. Danes mladi na potrebujejo

posrednikov, ko želijo stopiti v zakonski stan. Včasih pa mladi par pri sklepanju zakonske zveze in dogovarjanju o imetju skoraj ni imel besede. Za dogovor z nevestinimi starši so poskrbeli kar sorodnik ter priča ali dve. Prošnjači so se dogovorili za nevestino doto, za dan poroke in še za kaj. Nevesta si je že dolgo predtem pripravljala balo, v katero je sodila oprema za zakonsko spalnico, kot so postelja, skrinja, zibka, posteljnina, prti, brisače.

Nevesta je sama tkala in vezla; po domiselnosti in lepoti, a tudi po tem, kako velika je bila balo, pa so ocenjevali njeno pridnost. Za voz so včasih privezali tudi kakšno živinčce, ki je sodilo k nevestini doti. Pri prevozu bale nista manjkala ne smeh ne godec, na svoj račun pa so prišli tudi "firbčni" sovaščani. Tisti, ki so nosili balo iz hiše na voz, pa so se potrudili, da so domačim še kakšno zagodli. Največkrat so ukradli nekaj kokoši, na sobotni ohceti pa so odnesli celo "patalina".

Na poročni dan so prišli svatje z ženinom in vozom po nevesto na njen dom. Vendar tudi tokrat ni šlo brez nagajanja, saj so domači hoteli podtakniti drugi ženski, starejši in grši. Šele tretja, ki so jo pripeljali pred ženina, je bila prava. A če je ženin mislil, da je nevesta končno njegova, se je zmotil. Na koncu vasi ga je čakalo še eno presečenjenje: šranga. Vaški fantje so naredili zaporo ter zahtevali odkupnino za dekcle. Svatje so se sicer branili, češ saj bi jo lahko vi vzeli, če ne bi bili preveč leseni. A ni nič pomagalo. Po daljšem pogajanju so si le segli v roke. Sara je smela pred oltar v semiški farni cerkvi

sv. Štefana, ko so svatje odšteli 300 gol-dinarjev. Četudi je napovedovalec svetoval obiskovalcem, naj ostanejo na prireditvenem prostoru, so mnogi, ki so hoteli pozdraviti mladoporočenca, napolnili cerkev in trg pred njo. Semiški folkloristi pa so pred cerkvenimi vrati pripravili nekakšen tunel, pod katerim sta morala ženin in nevesta.

Ko sta se Sara in Matjaž s svati vračala domov, torej na prireditveni prostor ob osnovni šoli, so jih pred ženinovo hišo na poseben način sprejeli vaščani. Ob poti so postavili lučke. Zakurili so snopke suhe slame, ki so jih navezali na stojala. Na pragu je nevesto sprejela hišna mati. Sara jo je v semiškem narečju vprašala, ali jo sprejme za svojo hčer, za kar je požela gromek aplavz. Potem ko sta spili kozarec vina, ji je dala hišna mati hlebec kruha, burkle in "nakolenče", torej otoka, v želji, da bi imela veliko zdravih otrok. Potem je sledila svatovska gostija, ki je trajala vso noč. A tudi tokrat ni manjkalo presenečenj. Tako je nekdo prinesel polno naročje kalanic in jih ponudil kot zobotrebce. Okrog polnoči so prišle maskare, ni pa manjkalo niti nepovabljenih gostov, imenovanih "voglarji", ki so hoteli imeti vsaj drobtinice z bogato obloženo mizo. Včasih se je zgodilo, da so "voglarji", če jim gospodar ni postregel, kot so želeli, celo zamajali leseno hišo ali pa so svatje zjutraj zagledali na strehi voz ali vsaj kakšen njegov del.

Tokrat sta prišla torej na Semiško ohcet reči "da" Sara in Matjaž iz Amerike. Organizatorji pa obljublajo, da se bodo tudi v prihodnje na njihovi prireditvi mladi poročali zares, kar bo dajalo prikazu starih ljudskih običajev še poseben čar.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

ARHEOLOGIJA

Kapiteljske njive še presenečajo

Na vrhu Marofa, severno od Kettejevega drevoreda, ki povezuje Bršljin s centrom Novega mesta, se razprostira preko 20.000 kv. metrov velika površina Kapiteljske njive, ki v svojih nedrih skriva eno največjih srednjeevropskih prazgodovinskih grobišč. Najstarejši grobovi te nekropole segajo v 10. st. pr.n.š., v čas pozne bronaste dobe, ki jo imenujemo tudi kultura žarnih grobišč. Grobovi iz tega časa so žgani, pokojniki pa pokopani v velikih lončenih žarah.

V 8. st. pr.n.š. se je način pokopavanja dodobra spremenil. Žgan način pokopavanja v planih, žarnih grobovih je tedaj zamenjal skeletni pokop pod mogočnimi, v tlorisu okroglimi gomilami, ki so v premeru merile do 30 m in so kar nekaj metrov segale v višino. Ob koncu 4. st. pr.n.š. pa se s prihodom keltskih prebivalcev pokop zamenja, zopet se pojavi žgan pokop, le da takrat prevladuje pokop brez žare.

Arheološko najdišče Kapiteljske njive je znano že dobrih sto let, saj sta bili tu že leta 1894 izkopani dve starejše-železnodobni gomili in nekaj latenskih grobov. Najdbe so kot večina halštatskih najdb iz Dolenjske v tistem času prispele v naravoslovni muzej na Dunaju.

Oranje opozorilo na najdišče

Do sredine osemdesetih let tega stoletja je grobišče "mirovalo". Globoko strojno oranje in lega grobišča na temenu hriba, kjer voda odplavlja zemljo nad prazgodovinskimi grobovi, sta ponovno opozorila na prazgodovinsko osnovo. Ob oranju so namreč kar na površju njive ležali kovinski in stekleni predmeti ter deli lončenih posod. Poljska obdelava je grozila, da bo najdišče uničeno. Tako je pokojni kustos Dolenjskega muzeja Novo mesto Anton Knez v letu 1986 pričel z zaščitnim arheološkim izkopavanjem, ki je po količini in kvaliteti arheoloških najdb presseglo vsa pričakovanja. Dela na

tem arheološkem najdišču od leta 1991 intenzivno potekajo pod vodstvom podpisane v okviru skupnega projekta Dolenjskega muzeja in Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto. Do leta 1996 smo tako raziskali površino, ki meri preko 10.000 kv. metrov.

Poleg dveh starejše-železnodobnih gomil, ki sta bili izkopani leta 1894, smo našli, dokumentirali in izkopali skoraj 60 žganih poznobronastodobnih grobov, 7 zemljenih gomil z okoli 300 skeletnimi halštatskimi grobovi ter preko 300 žganih mlajše-železnodobnih keltskih grobov.

Vsi meči zviti

Letos smo s terenskim delom pričeli v začetku aprila. V ekipi sodeluje 11 delavcev, ki so vključeni v projekt javnih del, arheolog in 3 restavratorji, delavci ZVNKD in DM. Doslej smo prekopali že preko 1000 kv. metrov njivske površine in našli 180 žganih grobov iz časa mlajše železne dobe, tako da se je skupno število odkritih keltskih grobov povzpelo že na 480.

Grobove predstavljajo grobne jame, ki so v tlorisu različnih oblik, od pravokotnih, okroglih, ovalnih, ki merijo od 30 cm pa vse do 150 cm, in so različno globoko vkopani skozi rjavico v oranžno rumeno sterilno ilovico. Najbolj zanesljive grobne pridatke predstavljajo lončene posode, ki so bile uporabljene kot žare, v katerih so shranili žganino pokoj-

nika ali pa le kot posodje za hrano in pijačo, ki so jo priložili v grob kot popotnico umrlemu. V takem primeru so prežgane kosti pokojnika prosto stresene na dnu grobne jame.

Poleg lončenine so v grobovih še kovinski, stekleni in jantarni predmeti. V grobovih, ki jih pripisujemo moškim, ležijo železno orožje, sulične osti, sekire, noži, ščitne grbe, dolgi železni meči v nožnicah in verige za pripenjanje mečev. Dosledno vse orožje je bilo pred polaganjem v grob obredno zvito, zaradi kislin v zemlji pa je še dodatno korodirano.

V ženskih grobovih pa se pojavljajo nakitni predmeti, kot so železne in bronaste zapestnice, masivne steklene zapestnice, ogrlice iz raznobarnih steklenih jagod in iz jantarnih jagod, uteži za statve ter železne in bronaste sponke za spenjanje oblek.

Mojstrsko izdelana igla

V letošnjem letu nekoliko odstopa grob 436, kjer smo poleg dveh lončenih posod, v ognju staljene steklene zapestnice ter uničene bronaste orehaste zapestnice in bronaste masivne zapestnice našli srebrn prstan in dve železni tordirani igli, od katerih se ena zaključuje v ob-

liki konjske glavice, ki je resnično mojstrsko delo.

Letos preseneča tudi dokajšnje število železnih mečev v nožnici ter lončeno posodje, ki po načinu izdelave in krašenja izraža staro tradicijo in s tem nakazuje skromno število novodošlih Kelto v primerjavi s staroselskimi Iliri.

Terensko delo nameravamo zaključiti v drugi polovici julija, po številu domačih in tujih strokovnih in drugih obiskovalcev sodeč, rezultati arheološkega izkopavanja močno odmevajo že sedaj. Po opravljenih terenskih delih pa izkopano arheološko gradivo prevzamejo restavratorji, brez katerih bi arheološki predmeti neusmiljeno propadli.

Število grobov, ki smo jih odkrili doslej, predstavlja največje latensko grobišče v srednji Evropi, po pomenu gradiva za zgodovinsko opredelitev in razvoj življenja na naših tleh pa so najdbe neprecenljive. Grobišče še ni v celoti raziskano, zato dela nameravamo nadaljevati v naslednjih letih. Z gotovostjo lahko pričakujemo nove, pomembne najdbe, ki bodo življenje na tleh Novega mesta v 1. tisočletju pr. n. š. še dodatno osvetlile.

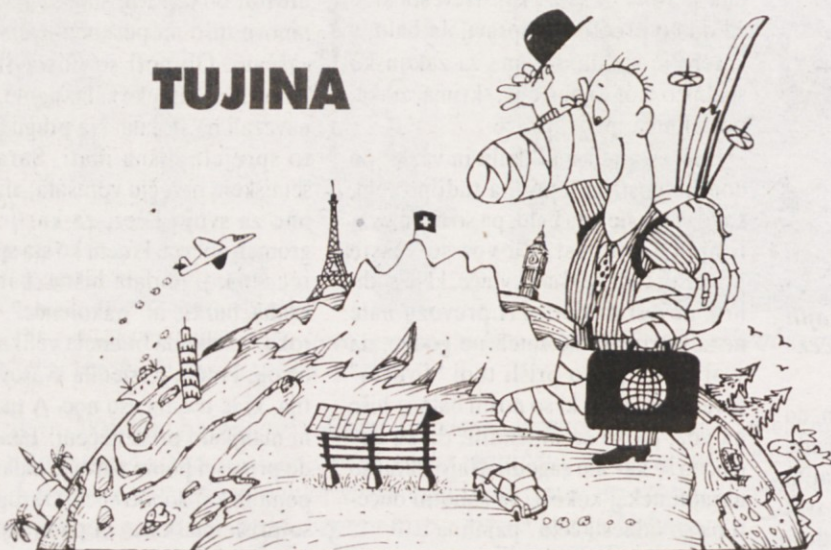
BORUT KRIŽ

Arheološka ekipa na delu pri izkopavanju na Kapiteljskih njivah.

Prerado se zgodi,
da se kaj pripeti.

TUJINA

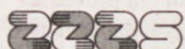
V tujini ste na službeni poti, na obisku, kot turist na počitnicah ali na potovanju.

Ko potujete sami, z družino ali v skupini se še prerado zgodi, da je treba poiskati zdravniško pomoč.

Z dodatnim prostovoljnim zavarovanjem **TUJINA A** lahko zavarujete plačilo nujnih zdravstvenih storitev, prevozov in zdravil v tujini, tudi na Hrvaškem.

Zavarovanje pomeni previdnost, previdnost pa je mati modrosti.

Zavarujemo bogastvo zdravja.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

kobra

Pooblaščen zastopnik za svetovanje, montažo in servis mobilitel.

ŠMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ
tel.: 068/81-118, fax: 068/81-119

P.E. Novo mesto
Ljubljanska 27 - BTC
tel.: 068/323-000

NOVO V KRŠKEM!

MENJALNICA ADO

ADO, d.o.o., CKŽ 3, Krško
Tel./fax: 0608/21-522,
22-906

Delovni čas:
od 8. do 16. ure

PRODAJA • SERVIS • REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN

Resslova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

POLETNA AKCIJA — TERENCEI

VITARA LX 3V DAKOTA	31.490	29.990
VITARA VX 3V DAKOTA	32.490	30.990
VITARA VX 3V KLIMA DAKOTA	35.490	31.990
VITARA 5V DAKOTA	36.700	34.990
VITARA 5V KLIMA DAKOTA	39.700	35.990
VITARA V6 DAKOTA	46.990	42.990
VITARA X90 DAKOTA	33.390	29.990
SAMURAI VX	23.790	19.990
KOMBI CARRY VAN	15.990	11.990

Ugodni krediti!

Darilo ob nakupu!

BRADAČ

Št. licence: 080396/F

BRADAČ SECURITY
varovanje oseb in premoženja
Kočevarjeva 2, 68000 Novo mesto
Tel.: 068 / 321 425

NE DOVOLITE, DA BI BILI STORILCI KORAK PRED VAMI !

**8-17%
popust**

od 15. do 31. julija

okna
TERMOTON

akcija

- takojšnja dobava
- okna različnih oblik
- izmere na domu
- brezplačen prevoz
za nakup v vrednosti nad 100.000 SIT
- organiziran servis in montaža
- garancijski rok 2 leti
- možnost obročnega odplačevanja

JELOVICA

Lesna industrija ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58
tel.: (064) 61-30, faks: (064) 634-261

JELOVICA:

— NOVO MESTO, Ulica Talcev 2, tel: fax: 068/324-444
— METLIKA, Cesta XV. brigade, tel.: 068/58-716
— KRŠKO, CKŽ 21, tel.: 0608/21-236

JAKAELEKTRO Radeče
BAVEX Trebnje
KERA TRADE Zagorje ob Savi
MK TRGOIMPEX Kočevje

Mercator

**Dober nakup
od 25.7. do 10.8.'96**

Počitnice so razposajenost,
veselje in avanture.
Prav zato, vam v vrhuncu
le teh, med mnogimi izdelki
po posebno ugodnih cenah,
nudimo tudi
dobrote vseh vrst
in veliko izbiro sladoledov
priznane blagovne znamke.

**Nakup v Mercatorju
je dober nakup!**

Sladki greh 609,00

okus kakava 1,5 kg Mercator Emba

Desertni preliv za sladoled, sadne solate, pudinge,
palačinke in druge sladice.

Chiacciolo 68,00

ledena lučka

Zaradi različnih "živih" barv
in izbiri okusov jo imajo
posebno radi najmlajši.

zadovoljen

Cioko 129,00

navadni in kokos

Kadar vam je vroče in kadar bi
nekaj malega pojedli, si izberite
"sendvič" sladoled!

Granulato 115,00

lučka z okusom kakava

Coppa Yofru 171,00

sladoled v lončku

Baby pana 147,00

kornet z okusom kakava

Priloga Dolenjskega lista 13

FOTO: T. JAKŠE

Jože Pavlakovič iz Jakovinov

Kamenje je postalo oltar

“Sadiko za to tepko je dala še avstrijska cesarica Marija Terezija. Bila je gospodarna vladarica in tudi tako je hotela izriniti revščino iz teh krajev,” pripoveduje Jože Pavlakovič, ko stoji pred mogočno tepko ob njegovi domačiji, potem pa nama pogled splava čez dolino, na katere dnu je slutiti reko Kolpo, in se ustavi na gručah streh na nasprotnem bregu. Tam je že Hrvaška, ki je Jožetu tudi dobro poznana, saj je ljudi na obeh bregovih Kolpe od nekdanj povezovale skupna usoda. Marsikaj o daljni in bližnji hrvaški preteklosti bi vedele povedati te strehe, če bi mogle govoriti. Za njimi tam v modri daljini dviguje mogočno glavo skrivnostni Klek.

Jože pripoveduje o Luzijani, kakor se je imenovala cesta, ki so jo v začetku prejšnjega stoletja med Zagrebom in Reko čez tiste kraje zgradili francoski okupatorji, pa o zažigalnih projektilih, ki so med drugo svetovno vojno prileteli z one strani, da so se s slamo krita poslopja v Jakovinih vnela drugo za drugim in zgorela kot bakle. Tudi pred nekaj leti, med zadnjo vojno, je bilo z one strani slišati grozljivo pokanje, da so šklepetale šipe v oknih in kdaj pa kdaj je mimo švistnil zablodeli izstrelak. Takrat je nad Jakovini že bdel oltar, ki ga je tukaj poleg svoje starodavne domačije postavil Jože. Po teh bregovih nad reko Kolpo je nabiral kamenje in ga, kakor ga je pač oblikovala narava, zlagal v steno. Tako je nastal oltar, v katerega je postavil kipec Matere božje, na vrhu oltarja pa je obesil zvon, posvečen Antonu Padovanskemu, ki so ga zanj vlili v Žalcu. Na zvon je velel napisati: “Rešil si me vsega gorja”.

Vsega tega Jože ni počel naključno. Vrsta dogodkov v njegovem življenju je botrovala, da je napravil odločilen korak: vrnil se je k veri, ki jo je bil že izgubil.

Jožetov oče Ivan izhaja iz Jakovinov. V Krotcih sta z ženo Ano ustvarila družino. Jože je bil zadnji izmed osmih otrok. Usoda je hotela, da je prav on prišel nazaj na Pavlakovičevo kmetijo v Jakovine, ko sta na njej ostali sami strina Marica in njena hčerka Margareta. Na začetku druge svetovne vojne se je poročil z Ano s Preloke in dvainštiridesetega leta se jima je rodila hčerka Marija. A takrat je postal tudi tukaj odpor proti okupatorju vse močnejši in vse več je bilo vezi s hrvaškimi partizani. Jože, ki je dobro poznal kraje in ljudi na obeh straneh reke, je postal dragocen vodič. Dobro se je izkazal, zato so ga poslali v enoto, ki je varovala partizansko tiskarno Triglav. Tu je bil štirinajst mesecev, vse do konca vojne. O Jožetovih partizanskih doživetjih bi lahko napisali debelo in zanimivo knjigo, vendar se omejimo le na dve epizodi iz tistega časa.

Jože je bil s patizani, ki so bili zadolženi za varovanje in oskrbo tis-

karne na rekvizijskem pohodu v okolici Stične. Uspelo jim je zbrati nekaj živeža in z dvema vozovoma so se vračali v bazo. Pri Radohovi vasi so naleteli na občestno znamenje. Eden od partizanov je oholo ustrelil vanj. Jože je strelca opozoril, da jih streljanje lahko izda sovražniku, a so se drugi spravili nanj, češ da zagovarja boga in da bo že dobil svoje, ko se bodo vrnili. Nekateri so ga hoteli celo takoj ustreliti. Z Jožetom niso hoteli več govoriti, zato je legel na voz, drugi pa so sedli ob strani. A niso prišli daleč. Vprega je zapeljala na mino, namenjeno nemškimi tankom, in silovita eksplozija jih je vrgla v zrak. Jože je ves omočen pristal na njivi rži, z neba pa so deževali ostanki voza in kosi trupel tistih, ki so še malo prej hoteli biti Jožetovi krvniki.

Malo pred koncem vojne je bilo Jožetovo življenje spet v nevarnosti. Ker nikakor ni hotel stopiti v partijo, so ga najbolj zagrizeni obtožili sodelovanja z belimi. Sledilo je sojenje in sodba se je bila: streljanje. Že so določili eksekucijski vod, ko je pred sodnike stopil izkušen borec s partizanskim imenom Grad. Spregovoril je o Jožetovih zaslugah in dejal, da če streljajo take borce, potem naj ustrelijo tudi njega. Oklevali so in Jožetu končno vrnili svobodo. Tako je le dočkal konec vojne. Maja petinštiridesetega je kolono šestih tovornih voz vodil od Ravne gore na Hrvaškem do Ljubljane. Vozili so dva dni, a kako so bili vozniki presenečeni, ko so videli, da so namesto arhivskega gradiva, kot so jim rekli na začetku, v tovoru vreče sveže natisnjene denarja za novo oblast.

Po vojni je Jože kot cimernan in zidar delal ob Kolpi in kako desetletje celo v Nemčiji. Njegovi otroci, za Marico mu je žena Ana rodila še Anko, Ivana in Jožeka, so odrasli in tedaj se je za Jožeta pričela nova preizkušnja. Sin Jožek, ki se je izučil za mizarja in je imel doma lepo vpeljano delavnico, se je odločil za duhovniški poklic. Jože, ki je že prej precej drugoval z alkoholom, je zdaj v njem našel svojega zaveznika. Skupaj sta načrtovala, kako bosta preprečila sinu to namero, ko pa so se vsi načrti izjalovili, sta načrtovala samomor - najprej z vrvo, potem s pištolo, z ročno bombo in nazadnje v vodi s kamnom za vratom. Kot po naključju so se vsi ti poizkusi izjalovili in še pravi čas, tik pred sinovo posvetitvijo, je Jože prenehal piti.

Kar precej let je že minilo od takrat; pred oltarjem, ki ga je pričel postavljati Jože, pa vsako leto v začetku avgusta daruje mašo njegov sin. Jože rad sprejme obiskovalce na svoji domačiji nad Kolpo in rad pripoveduje o svojih čudežnih rešitvah in svoji spreobrnitvi. Obiskovalcem samim pa je prepuščeno, ali bodo verjeli v čudeže ali v naključja.

TONE JAKŠE

Oče manj pomemben?

Vzgoja otroka je za vse starše prav gotovo svojevrsten izziv, ki skriva v sebi hkrati lepe in težke trenutke. Večinsko mnenje v naši družbi je še vedno obremenjeno s številnimi patriarhalnimi predsodki, saj pogosto še slišimo, da je oče manj pomemben pri negi, igri in vzgoji otroka kot mati. Nekateri matere in očetje so mnenja, da neposredna nega in skrb za otroka sodi med “ženska opravila” in da je oče pri tem bolj neroden. Njegova naloga naj bi bila le prinašanje igračk in kdaj pa kdaj peljati otroka na sprehod. Pa vendar - ali si sploh smemo zastaviti vprašanje, ali je za otroka pomembnejša mati ali oče? Ne! Vprašamo se lahko le, koliko in zakaj je pomemben vsak od njiju. Še posebej ko govorimo o vzgoji otroka z zmerno motnjo v duševnem razvoju.

Otrok z motnjo v duševnem razvoju potrebuje zgodnjo skrb in obravnavo, v katero pa strokovnjaki navadno pritegnejo predvsem mamo. Mlada dipl. defektologinja Mojca Rigler pravi, da so raziskave pokazale, da se strokovnjaki ukvarjajo zlasti z materami otrok in zelo malo z očetmi. Tudi v literaturi je moč zaslediti neenakomerno razmerje med omenjanjem matere in očeta otroka z zmerno motnjo v duševnem razvoju. Veliko več knjig in člankov najdemo o materah in materinstvu in o vlogi matere pri vzgoji otroka. Tako se zdi, da so matere od nekdanj jedro zanimanja strokovnjakov. Postavlja pa se vprašanje: smo na očete pozabili? Ne strokovnjaki in ne matere ne dajo možnosti očetu, da bi izrazil svoja čustva, ki jih goji do otroka. Riglerjeva meni, da bi se strokovnjaki morali zavedati, da je potrebno v obravnavo otroka vključiti tudi očeta, saj bi to bistveno pripomoglo, da bi se med otrokom in očetom že zelo zgodaj vzpostavila čustvena vez. Če namreč oče ne sprejme otrokove prizadetosti, ne bo z njim nikoli mogel vzpostaviti pristnega odnosa. Posledica tega je navadno to, da oče otroka ne zmore zares ljubiti, pravi defektologinja in dodaja, da se včasih sploh ne zavedamo, koliko lahko k otrokovemu razvoju doprinese očetov vpliv. Oče je namreč za otroka kot junak, pred katerim se otrok lahko iz-

kaže. Otroci so namreč veliko bolj zainteresirani in navdušeni nad očetovim načinom igre kot nad materinim. Oče v igri bolj dejavno sodeluje, je bolj domiseln in ustvarjalen, otroka telesno in socialno spodbuja, je neposrednejši, saj v njegovi igri ni vmesnih predmetov med njim in otrokom, pravi Mojca Rigler. Mati ima ponavadi še toliko drugih opravil, da se včasih le težka osredotoči na igro z otrokom. Raziskave pa so na žalost pokazale, da se več kot tretjina očetov ne udeležuje vzgajanja otroka in ne sodeluje pri njegovi negi ali pa to stori zelo poredko. Pri tem se ne zavedajo, da so tako prikrajšani za enkratne življenjske izkušnje in da je zaradi tega njihovo čustveno življenje osiromašeno.

Družina z otrokom z zmerno motnjo v duševnem razvoju je družina, ki ima za in pred seboj težko življenjsko preizkušnjo, v bistvu pa ostaja takšna kot tisoče drugih družin: veselih in žalostnih, srečnih in nesrečnih, ali pa vsakega po malem. V družini naj bi po mnenju Riglerjeve vsakdo doživel življenje v popolnosti. Ta popolnost je namreč potrebna materi in očetu, pa tudi otroku. Živeti družinsko življenje v popolnosti pomeni služiti sočloveku, vendar ne tako, da postanemo sužnji in da zatajimo svojo osebnost, pač pa tako, da služimo vzajemno. Za zdrav duševni razvoj otroka in družinskih

FOTO: N. POVŠE

Mojca Rigler

članov je nujno potrebna čim večja mera harmonije v družini in veliko prijetnih doživetij, ki prinašajo in spodbujajo pristno notranjo radost. Riglerjeva dodaja, da je oče, ki ima otroka z motnjo v duševnem razvoju, deležen izkušnje, ki je drugi očetje nimajo, zato je tudi očetovstvo v svojem bistvu nekoliko drugačno.

Ankete, ki jih je opravila defektologinja, so pokazale, da se z otrokom največ ukvarjajo očetje, stari od 40 do 50 let, s končano osnovno šolo, saj imajo najbolj preprost pristop in se tako lažje približajo otroku. Poleg tega imajo na delovnem mestu ponavadi tudi manj odgovorne funkcije in jim tako ostane več časa, ki ga lahko posvetijo otroku. Sledijo očetje, starejši od 50 let, in očetje s končano višjo ali visoko šolo. Koliko se oče ukvarja s svojim otrokom, je odvisno tudi od tega, ali je otrok prvorojenec ali ne in ali je edinec. Pokazalo se je, da se očetje manj ukvarjajo s prvorojenci in edinci. Riglerjeva meni, da je to verjetno posledica šoka, saj oče ob prvem otroku še nima izkušenj in je postavljen v novo situacijo, poleg tega je od otroka veliko pričakoval in je bil razočaran, ker se mu je rodil prizadet otrok.

NATAŠA POVŠE

PODVIGI

Everest se ni dal

Slovenci smo bili v začetku maja blizu novega alpinističnega podviga. Če bi Davu Karničarju uspel načrt smučati z vrha Everesta, bi ne bil le prvi človek (z bratom Drejcem), ki je smučal z osemstisočaka, ampak tudi prvi, ki si je pripel smučke na najvišji točki sveta in z nje odsmučal vse do baze. Žal se to ni zgodilo; gora ga zavrnila.

Od 9. maja naprej, ko naj bi Karničar opravil svoj podvig, je Everest zajela oblačna kapa s hudim vetrom in mrazom. Razmere so bile usodne za devet alpinistov, Davo pa jo je odnesel “le” z omrzlinami dveh prstov na levi roki. Ob tem se je kasneje pošalil: “Ne gre za veliko izgubo, ker z levo roko nikoli nisem znal pisati.”

Kar nekaj takih je bilo, ki jih je na Everest že prej gnal enak cilj, kot si ga je zastavil Davo Karničar. Današnji višinski rekord spusta s smučmi ima Fran-

coz Pierre Tardivel, ki je leta 1992 smučal z višine 8.763 metrov na južnem vrhu vse do baze. Tudi Tirolec Hans Kammerlander je poskusil le devet dni po odhodu naše odprave iz baznega tabora. Z vrha je po smeri normalnega pristopa odsmučal 200 metrov nižje, kjer pa je naletel na skalni del. Potem je smučal naprej z višine 7.000 do 6.400 metrov, tako da ostaja 1.600 metrov še nepresmučanih.

“Njegovo dejanje je izjemen dosežek in mu lahko le čestitamo. Dejstvo pa je, da problem smučanja z Everesta še ved-

no ostaja,” je dejal Davo ob svojem prihodu na Brnik junija meseca.

“Najprej smo se jezili, ker smo mislili, da imamo smolo, ko pa se je začel vihar, smo uvideli, da smo imeli srečo in da se je stvar za nas kar dobro končala. Igrali smo hazardersko, na koncu pa nam je zmanjkalo za kanček športne sreče,” je dejal o odpravi njen vodja Viki Grošelj.

Naš že dolgoletni himalajec Tone Škarja je prevzel vlogo organizatorja odprave, ostali člani odprave pa so bili snemalec Stipe Božić, fotograf in drugi snemalec Stane Klemenc ter dr. Damijan Meško, naš znani zdravnik s himalajskih odprav.

9. maja, ko se je Davo odpravljal proti vrhu po velikem ozebniku, je na 8.200 metrih čakal na šerpe, da bi skupaj postavili tretji višinski tabor. Šerp ni bilo, saj se je drama na Everestu počasi že začela. Zdravnik dr. Meško je bil takrat na enki, kjer je nameraval prespati, ko je Davo sporočil, da ima bele prste. “Vedel sem, da bo to verjetno slabo, čeravno si nisem upal reči, da je s tem vse zaključeno. To je bilo opozorilo Everesta,” je dejal Meško. Davo je nato po Grošljevih navodilih začel sestopati do baze s kisikom, da bi s tem ohranil čim več tkiva. V bazi in na gori je takrat strašno snežilo in člani odprave so morali svetiti, da je zdravnik lahko nudil strokovno pomoč ozeblemu himalajcu. Možnosti za doseg zadane cilju ni bilo več. Smučanje z Everesta vse do tam, kjer “zmanjka snega”, kar je po Davovih besedah tisto pravo smučanje, tako še čaka na svojega pionirja. “Izziv ostaja. Letos sem spoznal Everest. Naslednje leto bom še enkrat poskusil, saj imam zdaj bistveno več izkušenj. Everest me je spodil, ko je bil še čas. Mogoče mi je s tem želel povedati, da bom nekoč nanj le prišel,” pravi Karničar.

KATJA KRASKO

Kuhati tudi s toplino srca

Ljubezen gre skozi želodec, pravi stara modrost. In najbrž je v nji kar precej resnice. Kako bi se sicer med prodajne uspešnice kar naprej izmed vseh knjig, kar jih pošijajo na trg naše založbe, uvrščale prav "kuharice", pa naj gre za kuharske knjige, po katerih so kuhale naše babice, ali za "kuharice" iz eksotičnih dežel. Dobro kuhati in si utreti pot do srca je, po tem sodeč, splošna želja in potreba. A vse te številne "kuharice" niso enako priljubljene in spoštovane, le nekaj jih je, ki uživajo ugled kot izvrstni kuharski priročniki. Mednje so se v zadnjih letih prebile kuharske knjige, ki jih je napisala s. Vendelina, Dolenjka po rodu.

Rojena je bila leta 1916 v Dolenjih Lazah pri Ribnici v kmečki družini. Ilc kot šteti od devetih otrok. Krstili so jo za Marijo. Družina je imela manjšo kmetijo sredi polj in gozdov, na nji pa je bilo dela za pridne roke dovolj. Pomanjkanja sicer niso trpeli, a starša sta gledala, da otrok nista razvajala. Še kot dekletce se je Marija rada sukala okoli matere, ko je kuhala, in ji po otroških močeh pomagala, prinašala zabelo, lupila krompir, obrezovala fižol. Rada pa se je tudi učila. Njena želja je bila, da bi postala učiteljica, vendar se po končani meščanski šoli v Ribnici ni mogla vpisati na učiteljsko, ker so tisto leto sprejemali samo gimnazijske maturantke, in tako je šolanje nadaljevala na Krekovi štiriletni učiteljski gospodinjstvi šoli v Ljubljani. Po maturi se je odločila za življenje v redu šolskih sester sv. Frančiška, pritegnilo pa jo je predvsem poslanstvo reda, ki je zasnovano na ljubezni do Boga in do bližnjega. Šolske sestre so imele pred vojno v Sloveniji prek 40 postojank, ukvarjale pa so se s poučevanjem, vezilostom, z bolnišniško strežbo, kuhanjem po raznih večjih hišah, glavno opravilo pa je bilo poučevanje mladine. Učile so v ljudskih šolah in vodile gospodinske šole ter gospodinske tečaje.

Po dveh letih bivanja v samostanu v Mariboru, kjer se je vzgajala za redovno življenje in dobila novo ime s. Vendelina, so jo poslali nazaj v Ljubljano na Krekovo gospodinjstvo šolo poučevati kuhanje. Učila je vse do leta 1947, ko so šolo podpržali. Deset let je potem živela z ostarelo redovno sestro v Dolu pri Bečevem. "Oblast me je prosila, da bi imela gospodinjstvi tečaj. Rada sem pristala," pripoveduje s. Vendelina. "Prijavilo se je 36 žena iz Dola. Tečaj je lepo uspel. Vmes pa sem ljudem večkrat pomagala in jim pekla pecivo in torte za rojstne dneve in godove, dekletom pa sem kazala različna ročna dela. Po uspelem kuharskem tečaju v Dolu sem dobila dovoljenje, da se ukvarjam z dekleti in jih učim gospodinjstva."

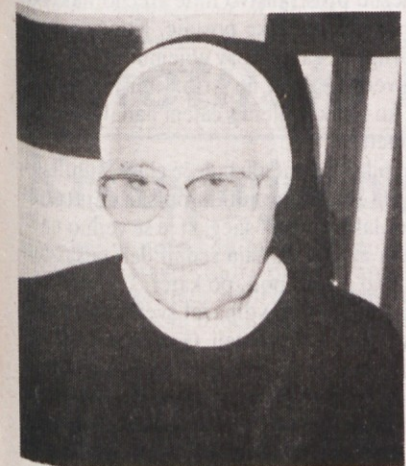

FOTO: M. MARKELJ

Deset let na tujem

Leta 1960 so jo predstojniki poslali iz domovine; odšla je na avstrijsko Koroško nadomestiti voditeljico enoletnega slovenske gospodinske šole v Šentrupertu pri Velikovcu, ki so jo vodile tamkajšnje šolske sestre. Naneslo pa je tako, da je na Koroško ostala celih 10 let, vse do upokojitve.

"Imela sem hudo domotožje," priznava s. Vendelina, "ampak tujina te nekako zmaga, pridobiš širino. Nikoli mi ni bilo dolgčas, saj je bilo dela dovolj, po domovini sem pa le hrepenela. Koroščam sem tako še lažje dopovedovala, kaj pomeni narodnost; če to zgubimo, izgubimo vso svojo osebnost in tudi vero."

Šola je postala znana tudi na Slovenskem in vse več deklet iz gorenjskih in ostalih krajev Slovenije se je prijavljalo vanjo. Učni jezik je bil slovenski, a Ko-

rošice so v začetku govorile v svojem dialektu in se z učiteljico s. Vendelino včasih o pomenu besed niso razumele. Pritok deklet iz Slovenije je bil tudi v tem pogledu koristen, saj so se tako Korošice v prijateljskih pogovorih učile govoriti knjižno slovensko. S. Vendelina je po učevala sestavi in razlagi jedilnika, praktično pa je pri štedilniku učenke vodila neka druga sestra. Vendar sta obe šolski sestri redno usklajevali "teorijo" in "prakso", kar vse je pomenilo dodatna znanja in izkušnje v že tako bogatem vedenju s. Vendeline.

"Mislim, da sem največ znanja dobila, ko sem začela sama učiti v učiteljski šoli. Ko začneš učiti, vidiš, da pravzaprav nič ne znaš. V samostanu je v hišni kuhinji delala s. Lena, učenka znane kuharice s. Felicite. Ona mi je razložila vsak recept do podrobnosti, vse finese. Veliko sem se naučila, ko smo kuhale v škofiji za različne večje priložnosti, kot so bili evharistični kongresi ipd. Meni so običajno poverili predjedi in sladice. Na Koroškem pa smo vsako leto pripravili kuharsko razstavo z narezki, mesninami, prilogami, spekle smo preko 100 tort in podobno. Tako je to: človek se ves čas uči," pravi s. Vendelina.

Od Kalinškove do lastne knjige

Po upokojitvi se je vrnila v domovino in se nastanila v obnovljeni redovni hiši v Repnjah. Kot vsi tisti upokojenici, ki jeseni življenja ne vzamejo za konec vsega, je s. Vendelina ponovno zavihala rokave in začela s kuharskimi tečaji za župnijske pomočnice, kmalu pa še za ostale ženske iz vasi, ko so jo poprosile za pomoč. Glas o njenih tečajih in praktičnih izkušnjah je šel naokoli in s. Vendelina je postala znana osebnost. Na njene tečaje so se prišle ženske z vseh koncev Slovenije, tako da ni mogla vseh sprejeti. Ko so jo prestavili na Brezje, pa se je lotila preurejanja Slovenske kuharice Felicite Kalinšek. Knjiga je bila sicer kar poznana in cenjena, vendar ni bila urejena, imela je precej pomanjkljivosti, recepti pa so bili pomešani. S. Vendelina je knjigo predelala tako, da je recepte razvrstila po redu, od juh do sladice. Nova izdaja Slovenske kuharice je bila tržno zelo uspešna in izšla je še druga, ki jo je še dodatno predelala.

Na vabilo založbe Vale Novak se je odločila, da napiše tudi povsem svojo kuharsko knjigo. Zasnovala jo je tako, da je v nji najprej zapisala okrog 300 različnih jedilnikov, nato pa sledi kakih tisoč receptov za pripravo jedi, omenjenih v jedilnikih. Knjigo "Kuharica" s. Vendeline so ponatisnili dvakrat, kar je bil nov dokaz, da je njeno ime poznano in cenjeno. Lani je izšla še knjiga Recepti s. Vendeline.

"V vseh teh knjigah so strnjene moje številne izkušnje," pravi. "Vse je preiskušeno, nobenega recepta nisem napisala, ne da bi ga preskusila."

Ne samo kaj, ampak tudi kako

In kaj je po mnenju s. Vendeline skrivnost dobre kuhinje? Samo znanje še ni dovolj, kuhati je treba z notranjo in zunanjo vročino. "Če kuhamo za ljudi, ki jih imamo radi, ustvarjamo, dopolnjujemo, pozabimo na utrujenost. Pravo kuhanje je kuhanje z ljubeznijo. Kuhanje je umetnost, ki pa se je je mogoče tudi priučiti, da le imaš pristno zanimanje za te reči, dobro voljo, predvsem pa seveda, da se dela lotiš z ljubeznijo. Treba je tudi precej potrpežljivosti. Onovno vodilo dobrega kuharja bi bilo: kuhaj počasi in z ljubeznijo! Naglica pri kuhi ni nič prida," razmišlja s. Vendelina in dodaja, da današnji časi niso prav naklonjeni taki

FOTO: M. MARKELJ

S. Vendelina

kuhinji, da gre vse nekako preveč na hitro. To pa je zelo zgrešeno. "Miza je v družini zelo važna. Pri nji se srečujemo, se povezujemo, pogovorjamo, ob skupnih obedih se vzgajamo v postrežljivosti, uslužnosti, vadimo se lepega obnašanja in učimo se nesebičnosti. Tako je obed pri mizi lahko kar cela šola. Če je zraven še nekaj čuta za premagovanje v jedi in pijači in pridano k vsemu še nekaj duhovnosti, saj je premagovanje ABC duhovnega življenja. Miza in kuhanje torej ni samo hrana," pripoveduje s. Vendelina, ki doumeva očitno te stvari globlje in temeljiteje, kot običajno nanje gledamo.

Rada tudi opozori, kako je pravilna prehrana pomembna za dobro zdravje in počutje. Ni važno le to, kaj zaužijemo, ampak tudi, kdaj in kako. Sodoben način življenja in z njim prehrane, ko ni za nobeno reč več pravega časa, je zelo zgrešen. Če ješ samo enkrat na dan, je to za organizem škodljivo. Morali bi si vzeti čas zjutraj in jesti, saj je zjutraj organizem spočit. Najbolje je, da jemo zmerno vsaj trikrat do petkrat na dan. Teorije o pravilni prehrani so sicer različne, menjavajo se kot moda, a železno pravilo ostaja: jej zmerno! Človek tako ostane vitek, obremenitev organizma pa je enakomerna in organi ne trpijo.

Papežu spekla torto za rojstni dan

S. Vendelino so vabili na mnoge slovesnosti in za najrazličnejše priložnosti, da je poskrbela za primerne jedilnike. Največkrat je prevzela narezke, paštete, mrzle ribe, solate vseh vrst in podobno, kar gre k predjedem, dobro ji je vedna šla od rok tudi priprava sladice. Mnogi so okusili njene jedi, od navadnih ljudi do visokih cerkvenih in državnih dostojanstvenikov, vendar je s. Vendelina najbolj ponosna na to, da je kuhala za papeža Janeza Pavla II, ko je letos obiskal Slovenijo.

"Zame je ostal nepozaben dogodek, ko sem pomagala kuhati za svetega očeta," pravi. "Srečanje z njim je bilo res veliko doživetje. Ob slovesu iz škofijskega dvorca mi je dvakrat podal roko. Po videzu sodeč, je strpljen. Čuti se, da pozablja samega sebe in se ves daruje bližnjemu. S težavo premaguje telesno oslabeleost, posledico atentatov, a kljub temu se je vedel, kot da je pri najboljšem zdravju. Bil je kot enak med enakimi, za vsakogar je imel ljubezniv pogled. On bi bil bolj zadovoljen, če bi mu skuhali kaj preprostejšega in enostavnega, a kaj pomagala, ko ga je povabila država in je vse potekalo po določenem protokolu. Kuho smo imele na skrbi štiri, s. Ema, s. Bernarda in s. Benjamina, jaz pa sem bila še posebej izbrana za pripravo torte za papežev 76. rojstni dan. Naredila sem veliko pravokotno torto iz orehovitih in biskvitnih plošč s kavno in čokoladno kremo in z belim oblikom. Kuharice bodo vedele, kolikšna je bila, če povem, da sem zanj porabila okrog 50 jajc. Na torti sem naredila napis Vse najboljše za 76. rojstni dan in papeški grb, spodaj pa borduro vrtnic, ciklam in marjetic, vse modelirano iz belega in rumenega sladkorja. Največ časa, kar cel dan, mi je vzela izdelava grba, ki je zelo zahteven in zapleten. Naredila sem ga iz marcipana in ga sama obarvala."

Torta je vsem, ki so jo pokusili, zelo teknila. Kako tudi ne bi, saj so jo spekle izkušene roke, in to z ljubeznijo!

MILAN MARKELJ

KNJIŽNA POLICA

Judeževi groši

V osemdesetih letih se je v slovenskem izseljenskem leposlovju začelo pojavljati novo pisateljsko ime, ki se je hitro prebijalo med tista peresa, ki neutrudno in veliko pišejo. To je bil Tone Brulc, po rodu iz Hrušice pri Novem mestu. Življenjska usoda ga je po koncu druge svetovne vojne, v kateri je deloval kot domobranec, peljala iz domovine v trajno izseljenstvo v Argentino. Tu je razmeroma pozno, po svojem 50. letu, začel objavljati prozne zapise z indijanskimi motivi in motivi iz življenja v južno-ameriških predmestjih ter iz slovenskega kmečkega življenja. Kot prozaist je pritegnil precej pozornosti v izseljenstvu in tudi v Sloveniji, kjer so mu leta 1993 izdali zbirko črtic Vardevanje angelčka. Letos pa je Andrej Rot izdal Brulčev zajetni roman JUDEŽEVI GROŠI, ki ga je pisatelj posvetil "prvi protikomunistični vojski najmanjšega evropskega naroda - slovenskemu domobranstvu".

Že iz posvetila je razvidna tematika romana. Pisatelj se je odločil, da popiše eno najbolj tragičnih, prelomnih in v ocenjevanju ter razumevanju izrazito nasprotujočih si obdobjev novejšega slovenske zgodovine - drugo svetovno vojno, ki je v precejšnjem delu Slovenije ostro in usodno razdelila slovenski narod na dva sovražna bregova. Nepomirljivo sovrašvo je na koncu pritisnilo strašen krvav pečat z nesodnim pobojem tisočev zajetih domobrancev in izselitvijo nekaj drugih tisočev Slovencev v svet. Pisatelj poskuša izrisati verodostojno podobo dogajanja, ki je bilo po njegovem mnenju doslej deležno zgolj ideološkega nategovanja z ene in druge strani ter prepolno laži. Roman Judeževi groši je razdeljen v tri dele, v njih pa opisuje dogajanje na Dolenjskem tik pred vojno, ko so se že kazali prelomi in nasprotja, ki so kasneje pripeljala do državljanske vojne, nato začetke partizanstva in protikomunističnega gibanja, boj na Javorovici, delovanje štajerskega bataljona, kapitulacijo Italije, razmere pod nemško okupacijo in konec vojne s pohodom domobrancev in civilnih beguncev na Koroško, od koder so jih zavezniški vrtni partizani, ti pa so z njimi krvavo obračunali. Zadnja poglavja drugega dela, v katerih popisuje poboj v Kočevskem Rogu in pobeg iz jame smrti, so še posebej pretresljivi. V tretjem delu opisuje življenje v begunskih taboriščih in nastajanje prvih slovenskih izseljenskih naselij v Argentini.

Pisatelj se je pri obdelavi tako obsežne in zahtevne tematike naslonil na realistično pripovedno tehniko in na prikazovanje dogajanja skozi življenjske usode večjega števila oseb. Roman torej nima klasičnega tradicionalnega glavnega junaka, ki bi s svojo usodo pričel o resnici časa, prav tako ni v množici oseb nobene, ki bi povezovala dogajanje od začetka do konca. Tak prijem je pisatelju omogočil, da je ustvaril mozaično podobo, ki je kar impresivna in močna, vendar le takrat, ko govori z jezikom literature. Žal se avtor večkrat v romanu spušča na raven političnega analiziranja in ocenjevanja, kar učinkuje kot tujek v pripovednem tkivu in moteče trga niti pripovedi. Brez tega bi roman deloval prepričljiveje.

MILAN MARKELJ

Vila

Življenje je lahko marsikaj. Prav gotovo tudi ljubezen in hrepenenje v vseh časih - včeraj, danes, jutri - s takšnim ali drugačnim koncem, srečnim, žalostnim ali kaj vmes. Tudi novi roman in knjižni prvenec Marka Jarca VILA, ki je pred nedavnim izšel pri Založbi Mladinska knjiga v zbirki Žamet, ponuja eno izmed življenjskih zgodb o zaljubljenosti, ljubezni, hrepenenju in ne nazadnje strahu.

Ne gre za čisto običajen ljubezenski roman, čeprav je prvi vtis tak. Glavni osebi nista čisto navadni: Darko Škore, za katerega nas že sam avtor na začetku opozori, da naj se z njim srečamo "z baterijo pod odejo", da nam razkrije kakšno skrivnost, je 30-letni pisatelj, ki je že od rojstva pohabljenec (ima poškodovan center za ravnotežje). S tem so povezani tudi njegovi problemi s spol-

nostjo, impotentnost, ki pa mu jih uspe premagati. Njegova Vila, kot imenuje "svojo" žensko, ki ji je sicer ime Ema, pa je učiteljica, mati samohranilka, ravno tako kot Darko zelo občutljiva dušica, ki pa ima druge težave - obsedena je s preganjavico, pretirano čustvenostjo, kar jo na koncu privede celo v Polje. Odkritost in zato simpatično je Darkovo občutenje zaljubljenosti in ljubezni (v katerem se ni težko prepoznati), ujet je v hrepenenje, ki ga vodi k sebi, v ospredju pa je telesna ljubezen. Celotni roman pravi nekje, da gre v knjigi za "zorenje 30-letnega dečka, ki ga popade spolnost, pa si beli glavo, kako bi jo obvladal". Toda čeprav osvoji Vilino telo, mu to ne uspe pri njeni duši. Žal njegova Vila ni tisto pravo, kajti on in ona se razlikujeta v enem bistvenih življenjskih načel. On pravi: "Usoda je usoda, na koncu je vedno smrt. Pa kaj! Treba je živeti, uživati življenje, izživeti se do kraja. Da, izživeti se, a ne životariti. Adijo noč, jutri bo spet nov dan." Ona pa si življenje z njim predstavlja kot pravo zakonsko življenje, brez nepotrebnih negotovosti. Toda njegova bojazan, da bosta postala navaden par, "par čevljev, zadržanjen z vezalkami do vratu", je prehuda. Raje ostane bos. On potrebuje le ljubezen, poroka in otroci bi ga kot umetnika bremenili. Važno je uresničiti sebe, nobena cena za to ni previsoka. Darko pravi, da se v življenju ne more izpolniti vse dotlej, dokler se ne zave prav vsakega kamenčka, ki mu sestavlja mozaik duše. Tako išče te kamenčke, obenem pa to (lahko) počne tudi bralec.

Vilo, ki je 152 strani in 21 poglavij obsežen roman, kljub pretresljivi zgodbi, odlikuje optimizem, in kar je še bolj pohvalno, humor, včasih tudi ironija. Tudi zato je prijetno branje.

LIDIJA MURN

Smrt in angel

Pisateljica mlajšega rodu Jasna Blažič se je na slovenski literarni sceni pojavila prvič leta 1988 z objavami proze v revijah Sodobnost in Zvon, letos pa je dočkala tudi svoj knjižni prvenec, ki je, kot se temu spodobi, izšel v zbirki Prvenec založbe Mladinska knjiga. Bralecem je ponudila daljše prozno besedilo SMRT IN ANGEL, ki ga je v podnaslovu opredelila za roman.

Nič narobe ne bi bilo, če bi prvenec namesto za roman opredelili kot novele. Gre namreč za tri daljše prozne zapise, Smrt in angel, Talja in Ela, ki so po osebah sicer ohlapno povezane med seboj, vendar se jih da brati in razumeti tudi vsako zase. V jedru vseh pripovedi je odnos do smrti, ki v dogajanja ne stopa le kot ena od končnih danosti tega življenja, ampak kot tvorna moč, ki se v življenju udejanja in skorajda že konkretno pooseblja, junaki pripovedi pa so nekakšni smrtonosci. Kar v dveh od treh zapisov v knjigi junakinji postaneta tudi na zunaj živi podobi smrti: "Njena rame-na so bila kosti - majhne, fino oblikovane ramenske kroglice so bile kakor robovi, na katerih je bilo, tako se je zdela, pri-peto njeno tanko, rahlo okostje z ozko izstopajočo ključnico, piščalastimi rebri in medenico, na kateri ni bilo več videti oblina." In če je v prvem, najdaljšem zapisu smrt konec neke nenavadne ljubezni in z njo le na nek način enega od zaljubljenec, se v ostalih dveh smrt udejanja s fizičnim koncem junakinj samih, vendar ne kot nekaj, kar prekinja in zaključuje tok njunega življenja, marveč kot njegovo udejanjeno bistvo. Življenje je namreč brez svojega smisla, je le zorenje smrti: "To strašno, strašno življenje. Vsak dan čakati, da se bo zgodilo nekaj, kar bo pokazalo njegov smisel, kar bo morda v enem trenutku razsvetlilo nekaj, kar se zdi tema... A je vedno enako: zmerom enako brezno, nad katerega si sklonjen" ali "iz dneva v dan brez prestanka spletam mrtvi čas, ki mi počasi, neustavljivo drsi med rokami..." Presenetljivo je, da se v svetu junakinj Blažičeve kljub vsemu ves čas odpira presežnost, neosmišljena sicer, vendar že kot presežnost na nek način, četudi ne spoznan, osmišljujoča. Vsekakor gre za izdelano pisanje, presenetljivo za prvenec.

MILAN MARKELJ

5-dnevni paket (nedelja — petek)

Privoščite si 5-dnevni oddih za samo:

HOTEL AJDA
3 x 12.555,00 SIT
HOTEL TERMAL
3 x 10.574,00 SIT

5x polpenzion, kopanje v bazenih, jutranja gimnastika, 2 uri uporabe igrišč v športnem parku na umetni travi

Popusti za otroke
do 5. leta (bivanje in hrana) gratis
od 5. leta do 7. leta 50%
od 7. leta do 14. leta 30%

Na voljo pa so vam še 7, 10 in 14-dnevni paketi

INFORMACIJE IN REZERVACIJE: Zdravilišče Moravske Toplice
Telefon: 069/48-210, 48-106
Fax: 069/48-607

TIVETA, d.o.o. veterinarstvo in trgovina Novo mesto

zaposli

- več diplomiranih veterinarjev
- veterinarskega tehnika

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas.

Pogoji:

- opravljen strokovni izpit
- vsaj 3 leta delovnih izkušenj

Prednost imajo veterinarji z veljavno licenco za opravljanje zasebne prakse. Vloge z dokazili sprejema komisija 30 dni po objavi na naslov: TIVETA, d.o.o., Cankarjeva 36, Novo mesto.

OSNOVNA ŠOLA MOKRONOG Gubčeva c. 4. MOKRONOG

razpisuje prosta delovna mesta

- učitelja ZE-ZG (za nedoločen čas, s polnim delovnim časom)
- knjižničarja (za nedoločen čas, s polnim delovnim časom)
- učitelja v PB (s polnim delovnim časom - nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom - za šol. leto 1996/97)
- razrednega učitelja (za določen čas - do 31.12.1996 - s polnim delovnim časom)
- vzgojiteljice predšolskih otrok (za določen čas, s polnim delovnim časom)
- vzgojiteljice predšolskih otrok (delo v mali šoli - za določen čas, s polovičnim delovnim časom).

Začetek dela 1.9.1996

Kandidati morajo izpolnjevati z zakonom določene pogoje.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naš naslov. O izidu vas bomo obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

8340 ČRNOMELJ, Na bregu 31, tel: 068/51-770

PRODAJA VOZIL IN ORIGINALNIH REZERVNIH
DELOV TER POOBLAŠČENI SERVIS ZA VW IN AUDI

UGODEN PORSCHE LEASING SLO KREDIT

zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje slovenije

Območna enota Novo mesto

RAZPISUJEMO

prosto delovno mesto pisarniškega delavca s IV. stopnjo strokovne izobrazbe administrativne smeri z najmanj enoletnimi delovnimi izkušnjami, aktivnim znanjem slovenskega jezika in osnovnim poznavanjem dela na računalniku.

Praktično znanje strojepisja bomo preizkusili pred izbiro.

Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Rok za vložitev prijave z vsemi dokazili je 8 dni po objavi razpisa.

PLAVA LAGUNA

HOTELI - APARTMAJI - KAMPI

POČITNICE V OBJEKTIH PLAVE LAGUNE NISO DRAGE!

CENE POLPENZIONA V NEKATERIH
OBJEKTIH B KATEGORIJE:

Paviljoni Bellevue	40 DEM
Hotel Turist	43 DEM
Hotel Delfin in Albatros	53 DEM

POPUSTI ZA OTROKE
DO 12. LETA STAROSTI DO 50%!

DNEVNI NAJEM APARTMAJEV:

Citadela (2 osebi)	76 DEM
Bellevue (3 osebe)	86 DEM
Astra (4 osebe)	113 DEM
Vile Špadići (6 oseb)	136 DEM

NOVO V 1996. LETU!

• BAZENI V KAMPIH:

ULIKA (naturist), ZELENNA LAGUNA IN BIJELA UVALA!

• NIŽJE CENE PIJAČ IN A LA CARTE HRANE!

• OBNOVLJENI HOTEL ZORNA!

INFORMACIJE:

Agencija Vašega zaupanja, ali pa:
PLAVA LAGUNA, POREČ

Tel.: 00385/52/410-101, 410-202
Fax: 451-044

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA D.D.

- odkupimo delnice PETROLA, KRKE in PIVOVARNE LAŠKO
- trgujemo z delnicami TERM ČATEŽA, LISCE, MERCATORJA, KOLINSKE, PINUSA in SLOVENIJALESA na Ljubljanski borzi

INTARA. PRAVA IZBIRA

Telefon: (061) 137-73-73, 137-74-74, 137-75-75, 173-44-44
Fax: (061) 173-44-80

6

Spodnja območja doline Kali Gandaki naseljujejo ljudstva Gurungs, Magars, Brahmins in Chhetris. To so ljudstva, ki imajo podobne življenjske navade, vendar govorijo različne jezike in imajo različna zgodovinska in kulturna ozadja. Večinoma so hinduisti, vendar pa v bolj oddaljenih vaseh še vedno vladajo lokalni bogovi. Zgornji del doline s surovim podnebjem pripada ljudem, podobnim Tibetancem. Z njimi jih ne družijo samo videz, ampak tudi način oblačenja, kultura ter veri bon in tantrični budizem. Himalaja ni samo meja med nebom in zemljo, ampak tudi meja med belo in rumeno raso.

Prepovedano za tujce

Prijetni dnevi so minevali v lepem vremenu. Le eno popoldne so se nedolžni oblaki združili v grozeče gmote in začelo je liti. Deževne zavese so zakrile lepoto in nebesa so se spremenila v pekel. Pot je v hipu postala blatna reka in moji čevlji cmokajoča godlja. Okusil sem delček neprijetnega življenja v času monsunskega deževja.

Ženica, ki nama je malo prej postregla s pečnimi jajci in kruhom, podobnim omletam, se je ob ilovnatem štedilniku trudila obdržati žerjavico. Z gospodarjem smo sedeli za mizo, ki jo je pokrival volnen prt. Pod njo je stal trinožnik z žerjavico in grel naše premrle noge. Za nama je bil dolg vetroven dan, skozi katerega sva se prebijala višje in višje. Struga reke se je spremenila v široko prodišče, skozi katero so se tanke niti vode prebijale v dolino. V umitem dnevu je bil vrh Dhaulagirijska kakor na dlani, prav tako vrhovi Annapurne na drugi strani doline.

Janez Jaklič V himalajskem kraljestvu

Nasproti nama je najprej prineslo dva jaka, ladji himalajskega visokogorja s tibetanskim vodičem in nato skoraj nad tlemi posušenega saduja, katerega edina oprava je bila zafranasto ogrinjalo, tanka odeja preko pleč in skromna kositrna posoda. Tresoč se kot trski suhi nogi svetega moža sta govorili, da je lastnik doma iz vročih indijskih nižin.

Za nama je ostal tudi Jomosom, mestece, v katerem je bila po 120 kilometrih hoje zopet bolnišnica. Prestolnica teh oddaljenih krajev premore poleg nje tudi nekaj hotelov, majhno vojašnico in letalsko stezo, na katero v redkih brezvetrnih urah ob precejšnji božji pomoči pristajajo dvomotorna letala. Obdelana polja so se na višini krepko nad 2.000 metrov umaknila iglastim gozdom, bornim pašnikom in kamniti puščavi.

Prebivalci 2.807 metrov visoke vasi Kagbeni so bili vsi po vrsti podobni Tibetancem. Ostre naravne razmere zahtevajo prilagojene ljudi. "Sem minister tega predela." Debelo sem pogledal sobesednika v ponošenem suknjiču in si mislil svoje.

"Prebivalci Mustanga imamo svojega kralja." Pred nami se je res nahajalo območje, prepovedano za tujce. Pot je v vasi zavila na desno pravokotno iz doline reke Kali Gandaki. Ob plamenu smeč, ki je na stene prostora risal pošastne sence demonov,

je teklen počasi pogovor v polomljeni angleščini. Možganske vijuge so sprejemale resnico o majhnem tibetanskem kraljestvu, pravzaprav resnico o državi v državi. Prav tako sva izvedela za skrivnost stoječih veteranic ob vstopu v vas. Rezervni deli in včasih tudi strokovnjaki potrebujejo dneve in mesece, da pridejo v oddaljene nepalske vasi in popravijo novotarije. Razdalje v Nepal nima samo zemljepisnih, ampak tudi zgodovinske razsežnosti.

Okoli male tristrešne pagode, posvečene Višnuju, so se vrstila ustja cevi v obliki majhnih zmajevih glav. Iz nešteti pip je tekla ledenomrzla voda. Voda in ogenj, ki ga daje naravni plin v sami pagodi, dva naravna elementa, ki sta neizmerno sveta številnim romarjem, ki prihajajo stotine kilometrov daleč. 3.800 metrov visoki kraj je svet tako budistom kot hindujem.

Pod nama se je razprostiralo strnjeno naselje Muktinath. Ravne strehe temnih kockastih hiš so tu pa tam popestrili otepi slame, snop ječmena, skladovnica drv. V ozkih ulicah je bilo opaziti posamezne kupe snega. Pred nama se je strmi breg počasi zavijal v belino novozapadlega snega. Pot okoli Annapurn je vodila preko 5.400 metrov visokega prelaza, ki je moral biti nekje pred nama. Gola drevesa groteskni obliki okoli templja, redke snežinke in meglena zavesa sto metrov nad menoj so me navdajali s tesnobo. Počasnih korakov, obremenjenih z redkim zrakom, sva zagrizla v hrib.

Noč sva pričakala v majhni pastirski koči 4.100 metrov visoko. To je bila zadnja živa postojanka pred prelazom. Mraz se je v notranjost, ki jo je osvetljeval plamen odprtega ognja, plazil skozi številne špranje kamnite zloženke. S skodelico vročega čaja v rokah, pomešanega z maslom, sem sedel na kamniti postelji, pregrnjeni s številnimi odejami, in se tresel. Mraz, naporna hoja in višina so naredili svoje. Tibetanka, najina gostiteljica, v katere temni obraz so preizkušnje življenja zarezale neštete gube, je počasi pletla nogavico. Njeni nečakinji sta skrbeli za vodo in ogenj ter naju zvedavo opazovali. Obraza, umazana od oglja in masti, iz katerih so švigali vroči iskri pogledi, sta se v moji razboleli glavi spremenila v dva vražička.

Iz peklenke more me je potegnil ropot vrat, piš vetra, ki je prinesel izgubljene snežinke in topot korakov. Iz temne noči so se v predverje pekla opotekle blede človeške postave. Pretresena skupina 11 ljudi mešane narodnosti je prihajala z one strani prelaza. Slutnja bele smrti je prežela zadnji atom njihovih teles.

"Že sam dan se je začel slabo," mi je dejal Izraelec. Ob poti so naleteli na truplo češkega turista, ki ga je pokončala višinska bolezen, nato pa sta jih zajela sneg in megla. Pot se je v nekaj urah spremenila v snežno prostranstvo in le srečno naključje jih je prineslo do pastirske postaje. Končalo bi se lahko tudi drugače, za vedno, v objemu večnih gor.

"Nikoli več ne grem na hrib," mi je zaupala Angležinja, ko so okrepljeni s čajem nadaljevali pot proti Muktinathu.

Noč je minila v znamenju boleče glave, suhih ust, ledenih nog in redkih trenutkih polsna. Zjutraj je bila odločitev lahka. Visok sneg, ki je še vedno nalegal, in gosta megla sta naju sedmi dan pešačenja obrnila v dolino po isti poti, po kateri sva prišla. S polnimi pljuči sem vdihaval sveži zrak zgodnjega jutra na pokharski postaji. Gorska pravljica se je iztekla. Dnevi v kraljestvu ljudi in bogov so me napolnili z notranjo energijo. Bil sem pripravljen na srečanje z indijskimi množicami gangeške ravnine. Slovo je bilo težko. Machapuchare, visoka piramida v vencu večnih gor, je bil moj zadnji pogled na snežne obronke nepalskih gor, ki jih je poljubljalo jutranje sonce.

Konec

Prihodnjič nov podlistek!

Zdravko Troha

SELITVE KOČEVSKIH NEMCEV

Kočevski Nemci so po več stoletij bivanja na Slovenskem med drugo svetovno vojno prisiljeni z zemljo sirenskemu glasu nacistične Nemčije in odšli za njim. Namesto boljše zemlje in večjih kmetij so na koncu ostali brez domov. O njihovih selitvah boste lahko brali v našem novem podlistku v naslednjih številkah Priloge.

Svetišče Muktinath na višini 3.800 metrov naju je dočakalo zavito v meglo in redke snežinke.

REGIJSKO TEKMOVANJE TRAKTORISTOV V ORANJU

DOB - Letošnje regijsko tekmovanje traktoristov v oranju, ki ga organizira trebanjska kmetijska svetovalna služba, bo 3. avgusta na posestvu Dob. Na tekmovanju bo nastopilo okrog 40 tekmovalec iz celotne dolenske regije. Na prireditvi bodo prikazali tudi oranje s konjsko vprego ter predstavili nekatere kmetijske stroje.

TRAKTORJA ZA ORAČA - Od 28. septembra do 8. oktobra bo na Severnem Irskem svetovno prvenstvo v oranju, ki se ga bosta udeležila tudi prvouvrščeni na lanskem državnem prvenstvu Janez Miklič iz Zgornjih Kamenc pri Novem mestu in drugouvrščeni Anton Filak iz belokranjskih Gribelj. Orača sta že pričela s pripravami, na pomoč pa jima je priskočilo podjetje Cosmos iz Ljubljane, ki jima je posodilo traktorja, s katerima bosta vadila in tekmovala pred svetovnim prvenstvom. Na fotografiji: Filak in Miklič je pretekli teden izročil ključ traktorjev direktor profitnega centra-kmetijske mehanizacije Cosmos Graciano Lovrenčič. (Foto: Jani Gačnik)

SLAMA V KOPICAH - Na Dolenjskem vidimo vse manj kopic slame ali sena, po katerih je bila deželica nekoč prepoznavna. Kmetijska sodobna mehanizacija narekuje drugačna sprava. Vendar še naletimo na prikupne kopicice. Urbančevi iz Breg pri Krškem še vedno hranijo slamo v lepo oblikovanih kopicah. (Foto: M. Vesel)

kmetijski nasveti

Krškopoljec ne bo izumrl

Zakaj je potreben nekakšen novodobni rousseaujevski klic "Nazaj k naravi!" tudi v pridobivanju hrane, zakaj je treba ohraniti rastlinske vrste in sorte ter pasme domačih živali, ki jih je odrinil ali že povsem izločil kratkoviden lov za dobičkom, smo v tem koticu že pisali. Človeštvo si preprosto ne more privoščiti razkošja, da bi zapravilo genetsko bogastvo, ki je nastajalo tisočletja in soustvarjalo naše okolje. Konvencija o biološki raznolikosti zavezuje tudi našo državo, da ohranja genetsko pestrost, kolikor je še ostalo in kolikor je le še mogoče.

Med maloštevilne slovenske avtohtone pasme v živinoreji (noriški konj, posavski konj, tolminka cika, belokranjska pramenka, lipičanska pasma konj in še nekatere) prištevamo krškopoljskega prašiča kot edino slovensko prašičjo pasmo. V zadnji številki Sodobnega kmetijstva (št. 7-8) dr. Andrej Šalehar, profesor prašičereje na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, takole naklonjeno in spodbudno poroča o njej (izvleček):

Črnopasasta ali krškopoljskega prašiča odlikujejo nekatere pomembne biološke značilnosti, koristne za rejo (ali banko genov). To je izredna odpornost, dobra prilagodljivost skromnim rejnim in prehranskim razmeram ter izredna kakovost mesa, ki se pokaže zlasti v suhomesnatih izdelkih. V zadnjih 20 letih je bila ta pasma bolj kot kdajkoli prej prepuščena sama sebi, saj ni bila deležna nikakršnega sistematičnega rejkega dela. Sedanja čreda, ki se je ohranila še na območju Brežic in Krškega polja pod Gornjanc, je rejsko zelo neizenačena. Samo tretjina teh prašičev ima še značilno zunanjost, kakršna je opisana v strokovni literaturi. Čreda je, kot strokovno pravimo, močno inbridirana.

Da bi začeli z načrtnejšim rejnim delom, so izbrali tri kmetije z 21 svinjami in 2 merjascema, živali identificirali, označili, vpleli rejsko dokumentacijo in računalniško obdelavo podatkov, za vso izbrano skupino pa opravili tudi genski test. Razumevanje za ta projekt je pokazalo tudi ministrstvo za kmetijstvo, ki je uvedlo premije in sofinanciralo gradnjo novega svinjaka na eni izmed kmetij. Podatki o krškopoljskem prašiču so vneseni tudi v mednarodno računalniško mrežo Internet (<http://www.ansi-okstate.edu/breeds/>).

Inž. M. L.

Aujetzkijeva bolezen še v Krškem

S strogimi ukrepi proti tej bolezni pri prašičih - Ukinjen naravni pripust, uvedene kontrole krvi plemenskih živali in obvezen zakol okuženih - Prašičerejci spet tepeni

BREŽICE, KRŠKO - Aujetzkijeva bolezen, ki so jo februarja letos odkrili v brežiški občini, se je potem, ko so tu s posebnimi ukrepi že začeli dosegati prve rezultate, razširila še v sosednjo, krško občino. Okužene živali so odkrili v hlevih na Drnovem, v naselju Kalce-Naklo, Brodu in Grzeči vasi. Po navodilu republiške veterinarske inšpekcije so zato tudi tu začeli z enakimi ukrepi kot v Brežicah, s katerimi država želi povsem izkoreniniti to bolezen.

Da bi preprečili širjenje bolezni, ki se prenaša spolno, so uvedli prepoved naravnega pripusta. Ta je dovoljen v obeh občinah le še v zaprtih rejah, kjer ni bolezni. Vsem plemenskim svinjam in merjascem odvzemajo kri za laboratorijsko preiskavo, ki traja kar nekaj časa. Če ugotovijo bo-

lezen, sledi odredba o zakolu živali. Hlev, v katerem odkrijejo bolezen, je zaprt, kar pomeni, da kmetje živali ne morejo peljati na sejem, ampak samo v klavnico. V brežiški klavnici je tako že končalo 260 plemenskih živali iz brežiške in prvih 15 iz krške občine.

Na območju obeh občin, ki je sicer znano po prašičereji, so kmetje tako doživeli dodaten udarec. Pojavlja se namreč težava s prodajo, saj meso okuženih živali dosega ceno komaj 70 tolarjev za kilogram žive teže, medtem ko se normalna cena giblje okrog 160 tolarjev. Razliko med doseženo ceno in ocenjeno polno ceno krije, kakor je sklenila maja letos slovenska vlada, ministrstvo za kmetijstvo, seveda z večjo zakasnitvijo pri plačilu.

Aujetzkijeva bolezen se je najprej pojavila okrog Dobove, Loč, Kapel in Šentlenarta v brežiški občini. Domnevajo, da se je bolezen razširila iz Hrvaške, od koder še vedno cvete tihotapljenje živali, čeprav dokazov za to ni, saj se z boleznijo srečujejo takorekoč v vseh državah okrog Slovenije.

Bolezen se pojavlja pri večjih in tudi manjših rejcih so primeri, ko

je pol hleva bolnih živali. Najbolj izpostavljene so bile živali v manjših hlevih, kjer nimajo svojega merjasa, zato vodijo živali na pripust v druge hleve. Po zatrdilih strokovnjakov bolezen ni nevarna za človeka, ima pa hujše posledice za prašiče. Značilno je namreč, da je v okuženem hlevu več mrtvorojenih pujskov in da je povečan tudi pogin po porodu.

B. D. G.

TERENSKI OGLED VINOGRADOV

TREBNJE - Trebanjska kmetijska svetovalna služba vabi v ponedeljek, 29. julija, vinogradnike iz območja Trebnjega, Čateža, Šmarja in Lisce ter okolice na terenski ogled vinogradov z inž. Jožetom Maljevičem. Ob 10. uri se bodo zbrali na Čatežu pri Ravnikarjevi zidnici, ob 13. uri v Šmarju pri Marjanu Krmelju in ob 16. uri pri Miru Gačniku v Arnbergu.

ČIŠČENJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

RIBNICA - Kmetijsko-gozdarska zadruga Ribnica je z javnim razpisom pričela iskati izvajalca del za urejanje kmetijskih zemljišč agromelioracijskega kompleksa Mali Log v površini 210 hektarov. Izvajalec del naj bi odstranil grmovje na kmetijskih površinah, izruval skale in poravnal kamnite globeli, izvesti pa bo treba tudi planiranje zemljišč in ureditev poti. Namen vseh teh del je predvsem ta, da bi se čimveč zemljišč usposobilo za kmetijsko proizvodnjo. Za te namene so namenili okoli 15 milijonov tolarjev.

OGLED VINOGRADOV TUDI NA TREBELNEM IN V ŠENTRUPERTU

TREBNJE - Trebanjska kmetijska svetovalna služba vabi vinogradnike iz območja Trebelnega in Šentruperta na terenski ogled vinogradov z inž. Jožetom Maljevičem, ki bo v petek, 26. julija, ob 14.30 v Bajhovcu v vinogradu Lada Sinurja in ob 17. uri v Zadrugi v vinogradu Jožeta Freliha.

ŽETEV KOT NEKDAJ - Na skoraj hektar veliki Šturmovi njivi v predmestju Metlike se je preteklo soboto zbralo 20 žanjic in njihovih pomagačev. Spoprijeli so se z ržo, ki sta jo zasejala Oti Šturm iz Metlike in Jože Kremesec iz Rosalnic. Na roke so morali žeti zato, ker bosta slamo potrebovala za streho, ki bo pokrivala šank na prihodnji Vinski vigredi. Povedala sta, da je krovce sicer težko dobiti, nič lažje pa ni z žanjicami, saj od mladih tega dela ne zna več nobena. Kljub temu jima je uspelo zbrati skupaj kar precej žensk iz sosednjih vasi, na pomoč pa so prihiteli tudi članice društva kmečkih žena Metlike, ki so zmagale na nedavnem tekmovanju v žetvi rži na Cerovcu pri Semiču. S številnimi koristnimi nasveti pa jima je postregel tudi Franc Malešič iz Radovičev, ki je pred desetletji pomagal prekrivati slamnate strehe. (Foto: M. B. J.)

Poslovna enota Novo mesto, 8001 Novo mesto, Ljubljanska 27, telefon: 068/26-024, telefax: 068/22-338

Na prvem vmesnem tedenskem žrebanju 12. 7. 1996 je bil izžreban:

LUZAR MOJMR, RATEŽ 19A, 8321 BRUSNICE

Na drugem vmesnem tedenskem žrebanju 19. 7. 1996 je bil izžreban:

LUZAR DAVORIN, RATEŽ, 8321 BRUSNICE

POKROVITELJ OBEH ŽREBANJ JE TRGOVINA »DANEX ART«, likovna dejavnost, trgovina in storitve, d.o.o., Ljubljanska c. 27.

P. E. AGROSERVIS

Knafelčeva 2
8000 NOVO MESTO
Tel.: 068/321-479

Vabimo vas na AKCIJSKO PRODAJO

• PVC KADI • MLINOV IN PECLJALNIKOV •
NERJAVEČIH POSOD • ŠKROPIV • OSTALE OPREME •
ki bo na TRADICIONALNEM MESEČNEM SEJMU
v nedeljo, 28. 7. 96, od 7. do 12. ure, pred našo trgovino.

Še vedno velja 5% popust za traktorje Zetor

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

Kaj storiti zdaj?

Zapišimo si stanje in izkušnje!

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

V vinogradih ugotavljam nerazumljivo velike razlike. Popolnoma sterilni (zdravi) vinogradi brez prisotnosti oidijske in peronosporne (kvečemu se najde črna pegavost) vinogradnik pa si, da bi čim uspešneje preprečil še botritis. Najde se primer, ko je prisoten močan napad bolezni, vendar je za to vzrok zamujeno, nenatanko ali napačno škropljenje. So pa tudi, sicer redki, vendar osupljivi primeri, ko kljub prizadevanju in pravilnemu škropljenju ni mogoče zadovoljivo omejiti pojav bolezni. V tem primeru gre za nadaljevanje zgodbe o uspešnem zatiranju bolezni v popreju sterilnih vinogradih.

Bolezni so se namreč po določenem času ponovno pojavile, ker so se razmnožili neobčutljivi soji glivice, tako da so sistemski pripravki popolnoma neučinkoviti. Zlasti je pereč problem pojav peronosporne na grozdju v večjem obsegu, kot bi ga lahko pričakovali na osnovi prizadetosti listja. Čeprav bi sistemik moral preprečiti nadaljnje okužbe listja in grozdja, se bolezen ne ustavi in se okrog rjavega madeža pojavi nova oljna pega in bela prevleka. (Res je, da v nekaterih primerih slabše delovanje sistema še ne pomeni odpornosti glivice, zato moramo zelo natančno upoštevati vse okoliščine.) Prizadete jagode pa dostikrat nimajo bele prevleke, ker so reže že zaprte in se jagoda okuži skozi pecelj. Tako okužene jagode so v notranjosti rjave, kožica postaja delno modra in se začne gubati ter na koncu popolnoma porjavi. Jagode zaradi peronosporne popolnoma propadejo tudi, če je napaden pecelj grozda, čeprav bolezen ni prišla v jagodo in ta ni rjava; v tem primeru je samo pecelj notraj rjav, čeprav je odzunaj videti skoraj zdrav. Ta napad se razlikuje od napada botritisa, pri katerem je pecelj popolnoma sluzast in rjav, vendar je v bližini zdravega dela v notranjosti še zelen. Pri napadu botritisa jagode

rjavijo, se pa ne gubajo in zginejo, ne pa posušijo.

Da ne bi utrpeli škode zaradi botritisa, je potrebno predvsem zagotoviti, da trs ne bo obremenjen glede na svojo življenjsko moč. Pravilno je obremenjen s poganjki, če pustimo pri zimski rezi za vsako dobro razvito mladico v preteklem letu po eno oko, izjemno še do 30 odst. več, če so poganjki nadpovprečno močni. Videz močnega poganjka ne sme biti dosežen z mineralnimi gnojili. Sedaj je čas, da še enkrat preverimo, kako je količina grozdja usklajena z listno površino. Za trto je koristna samo tista listna površina, ki je direktno osvetljena od sonca. To pomeni, da na en dolžinski meter vrste lahko omogočimo trto do 4,5 kv. metra osvetljene listne površine. Glede na klimatske razmere sta potrebna za kilogram grozdja eden do dva kv. metra liste površine. Zato na zadosti razvitem poganju (imeti mora 15 razvitih listov) lahko pustimo največ 30 dag grozdja, izjemno pa, če so listi veliki in je na trsu manj poganjkov, do 40 dag grozdja na enem poganjku. Ko trs ne bo preobremenjen in ne gnojen z mineralnimi gnojili ter ne bo imel preveč poganjkov, bo zmogel upreti se napadu sleherne bolezni, tudi botritisa oz. gnilobe. Glavno je, da trs razbremenimo v 3. letu rasti, ko ne sme dati več kot 1,5 do 2 kg grozdja.

V vinogradih, kjer zaradi pogoste uporabe botriticidi ne koristijo več, je priporočljivo preizkusiti trihodex; to škropivo namreč vsebuje glivico, ki zavira botritis. Grozdje na trsu, ki nima odpornosti, bi morali namakati v fungicid, da bi popolnoma prekrili površino jagode; tako bolezen ne bi našla mesta, na katerem ne propade zaradi strupa in lahko pride v notranjost jagode. Iz prakse poznam primere v gnojnih vinogradih, ko se redno pojavlja botritis že v juliju kljub škropljenju z botriticidi.

Na kratko povedano: ne preobremenjujmo trsov z uporabo mineralnih gnojil, škropimo pravočasno in natančno z dotikalnimi pripravki in uspeh bo zagotovljen! JOŽE MALJEVIČ

Z NOVOMESKE TRŽNICE

NOVO MESTO - V ponedeljek so branjeve na trgu ponujale krompir po 80 tolarjev kilogram, stročji fižol po 350 do 400 tolarjev, potem kumare po 120 in kumarice za vlaganje po 250 tolarjev, kolerabo, radič, peso, korenje in blit-

vo po 200, bučke po 150, zelje po 120, čebulo in paradižnik po 150, domačo papriko pa po 350 tolarjev kilogram. Pri sadju je bila največja ponudba marelic za vlaganje po 280 tolarjev in breskev po 100 do 150 tolarjev kilogram, jabolja so stala 90, hruške 200, višnje 250 in borovnice 600 tolarjev kozarec.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Obramba pred mrčesom

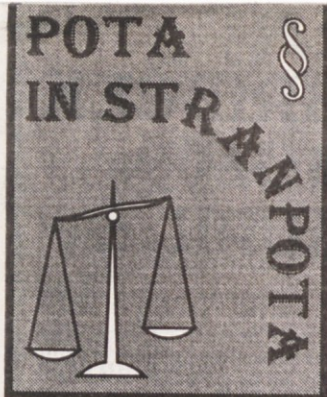
Toplo in vlažno poletno vreme je najbolj ugodno za hiter razvoj različnih vrst mrčesa. Med najbolj nadležnimi je leteči mrčes, kot so muhe, komarji, ose, sršeni in drugi, ki nam sili v bivalne in shranjevalne prostore. Večina mrčesa se spreletava po okuženih površinah, kot so odkrita gnojišča, zbiralniki odpadkov in podobno, ter na ta način prenašajo razne okužbe na hrano ali pa s pikom okužijo naše telo.

Nevarno je, če nam muhe zaidejo v sušilnico mesa. Jajčeca ležejo v mesne zareze, kjer jih ne opazimo tako hitro. Požrešne ličinke prodirajo v notranjost mesnine in jo hitro uničijo. Pazljivost velja tudi za kuhinjske shrambe z živil in jedmi, v katerih te preprosto puščajo nezavite in nepokrite po policah. Tudi ostanki jedi, ki ostajajo nepokriti na jedilnih mizah, privabljajo mrčes, ki hrano okuži.

Pred letečim mrčesom je najboljša obramba, če pazimo na

čistočo našega bivalnega okolja in pravilno shranjujemo živila. Ker pa to pogosto ne zadostuje, moramo uporabiti še kemične proizvode, insekticide, ki so namenjeni uničevanju mrčesa. Poznamo tudi kožni repelenti, ki preganjajo in odganjajo mrčes. Insekticidi so najpogostejše v obliki pršila, električnega difuzorja ali raztrosnih vah in papirnatih trakov. Prednost sprejev ali pršil je, da hitro uničijo muhe, komarje in druge. Slaba stran pa je, da so njihove kemične sestavine deloma strupene tudi za človeka.

Pri razprševanju se je bolje izogniti vdihavanju, predvsem pa pri delu upoštevati navodila proizvajalca. Ta morajo biti na embalaži razumljivo in natančno opisana, da vemo: kako pršiti, koliko časa pršiti in na kakšni razdalji, trajanje delovanja insekticida in če je treba prostor kasneje prezračiti. Poleg teh poznamo še sredstva, ki jih nanesemo na kožo; tudi z njimi ravnamo točno po navodilih!

dežurni poročajo

UKRADLI AVTO - V sredo, 17. julija, je neznanec izpred parkirišča podjetja Revoz v Novem mestu odpeljal osebni avto clio bele barve registrskih števil NM D9-279, ki je last F. N. iz Velikih Brusnic.

ZA KARTICO KUPIL HRANO IN PIJAČO - Neznanec je aprila letos na parkirišču v Metliki vlomil v golfa, last M. B. iz Črnomlja, in mu ukradel potni list in plačilno kartico Aktivna, ter z njo v Ljubljani v štirih trgovinah kupil hrano in pijačo. Lastnika kartice je s tem oškodoval za dobrih 47 tisočakov.

ODPELJAL SE JE Z MOTORJEM - Neznanec je v noči na 16. julij v Žvirčah izpred stanovanjske hiše odpeljal kolo z motorjem in tako lastnika J. S. oškodoval za 65 tisoč dolarjev.

ZADIŠAL MU JE RAČUNALNIK - V noči na 18. julij je bilo vlomljeno v bencinski servis v Loškem Potoku. Vse kaže, da je vlomilec vhodna vrata z železnim drogom odprl tako, da je popustila ključavnica, in prišel v notranjost. Vlomilec je odnesel računalniško opremo, verjetno je bil kadilec, saj je z njim odšlo tudi nekaj cigaret različnih okusov.

RAZBIL STEKLO NA AVTOMOBILU - V nedeljo, 21. julija, ponoči je neznanec v Veščah pri Stravberku razbil zadnje trikotno okno na parkiranem avtomobilu, ki je last J. F. iz Brezovice, in iz denarnice v predalu desnih vrat ukradel 5 tisočakov.

Nesreča terjala troje življenj

Silovito trčenje golfa in avtobusa - Prisebnost šoferja avtobusa in pomoč mimovozečega voznika preprečila, da ni bila tragedija še veliko večja

KOČEVJE - V soboto, 20. julija, ob 21.30 je na Bregu pri Kočevju prišlo do silovitega čelnega trčenja med osebnim avtomobilom znake Golf z ljubljansko registracijo in Integralovim avtobusom Stojne iz Kočevja. V nesreči sta umrla oba potnika v golfu in ena potnica v avtobusu, dve osebi sta bili huje ranjeni, 16 pa lažje.

Avtobus, ki ga je vozil 39-letni Slavko Jezeraškič, se je z 32 člani planinskega društva Kočevje vračal v Kočevje z enodnevne izleta na Kanin. Na Mrtvicah je izstopila prva potnica in v avtobusu se je že pričelo posilavljanje. Vodička izleta, 48-letna Slavka Šubič iz Dolge vasi pri Kočevju, se je udeležencem izleta zahvalila za prijetno družbo in izlet, njene zadnje besede - prav Šubičeva je namreč podlegla poškodbam, ki jih je dobila v nesreči - so bile namenjene šoferju v zahvalo za prijetno vožnjo. "Bili smo že skoraj doma... tedaj pa se je zgodilo," pravi Slavko Jezeraškič.

Iz kočevske smeri je namreč avtobusu nasproti peljal osebni avtomobil znamke Golf. V blagem desnem ovinku je šofer iz neznanega razloga zapeljal na nasprotno stran cestišča tik pred avtobus. Prišlo je do silovitega trčenja, pri čemer se je golf zagodil pod avtobus, tako da je tega nekoliko privzdignilo. Ob trčenju se je golf takoj vžgal, tleti in počasi goreti pa je začel tudi avtobus, poskropljen z bencinom. V še ne dve leti starem, sodobno opremljenem avtobusu, je po trčenju odpovedalo vse. Pogreznjen v temo in z gorečim vozilom pred seboj je še približno 20 metrov peljal po cesti, nakar ga je zaneslo na levo stran ceste in od tam na pšenično polje, kjer se je po 30-ih metrih ustavil.

Spet več kaznivih dejanj

Tatvine pogostejše, zato se zavarujte pred njimi - Največ nesreč zaradi prehitre vožnje

TREBNJE - Na območju policijske postaje Trebnje so v prvem polletju obravnavali 106 kaznivih dejanj, v enakem obdobju lani pa približno tretjino manj. Kljub porastu le-teh je raziskanost boljša. Raziskanih je bilo kar 83 odst. kaznivih dejanj, medtem ko so lani raziskali za skoraj 20 odst. manj kaznivih dejanj. Večje število kršitev je predvsem zaradi tatvin. Glede na številne vloge v osebne avtomobile je prav, da avto pustite na osvetljenem in vidnem mestu in se izogibate samotnih mest. Sicer pa vsaka vrednejša stvar v avtomobilih vlomilce privlači, tudi vrečka na sedežu, čeprav ni v njej nič posebnega.

Število prometnih nesreč je v prvem polletju približno enako kot v enakem obdobju lani. Na regionalnih in lokalnih cestah se je letos pripetila ena nezgoda s smrtnim izidom, lani dve, poško-

dovalo pa se je 13 oseb, kar je dve več kot lani. Kljub manj mrtvih je podatek manj razveseljiv, saj je v nesreči umrl otrok. Najpogostejši vzroki nesreč so še vedno prehitra vožnja, vožnja po nasprotnem voznem pasu in izsiljevanje pred-

Janez Kuček

nosti, policisti pa opazajo, da vozniki pogosto sploh ne upoštevajo prednosti pešcev na prehodih za pešce. V prvem polletju so policisti na območju policijske postaje Trebnje obravnavali skoraj 800 kršitev zaradi prekoračitve hitrosti, skoraj 400 zaradi neuporabe varnostnega pasu in 220

• Policisti so sicer obravnavali manj kršitev javnega reda in miru, več pa kršitev zakona o orožju, saj so zasegli kar nekaj kosov orožja. Storiteli so predvsem Romi, ki so orožje posedovali brez ustreznih dovoljenj. Obravnavali so tudi umor in dva ropa.

zaradi vožnje pod vplivom alkohola. Kot je povedal komandir policijske postaje Janez Kuček, so večji del preventivnega dela opravili v sodelovanju z osnovnimi šolami, kjer so pred zaključkom šolskega leta mlade seznanjali z nevarnostmi v prometu.

T. G.

NOVA IN STARA REKORDERKA - Nadobudna brežiška atletinja Suzana Kos obeta še veliko, dosegla je solidnih 3.31.

Nov rekord Suzane Kos

V treh dneh dvakrat izboljšala državni rekord v skoku ob palici, ki je zdaj že 3.31 m

BREŽICE - AK FIT iz Brežic je v nedeljo pripravil izredno zanimivo in dobro obiskano atletsko prireditelstvo "Nočni skok s palico - Brežice 96", kjer je nastopilo 21 tekmovalcev iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske in Švedske. Tekmovanje je bilo zelo zanimivo, zlasti pa so ljubitelji atletike iz Posavja uživali ob lepih skokih domačih fantov in deklet.

Pri dekletih je prijetno presenčila mlada Suzana Kos, ki je za en

centimeter izboljšala državni rekord, ki ga je preteklo sredo dosegla na mednarodnem mitingu v Trstu (3.30). Ravno tako velja omeniti dober dosežek Brežičana Jureta Rovana, ki je preskočil solidnih 5.30 in tako ugnal mažarskega reprezentanta Zoltana Farkaša.

Rezultati - ženske: 1. Kos (Brež.) 3.31 (nov drž. rek.), 2. Medvešek 3.20, 3. Zidar (obe ŽAK Lj.) 3.00; moški: 1. Rovar 5.30, 3. Novak 4.80, 5. Čurčič 4.50, 7. Kostevc 4.30 (vsi FIT Brežice).

Matej Starešinič prvi v Gabrju

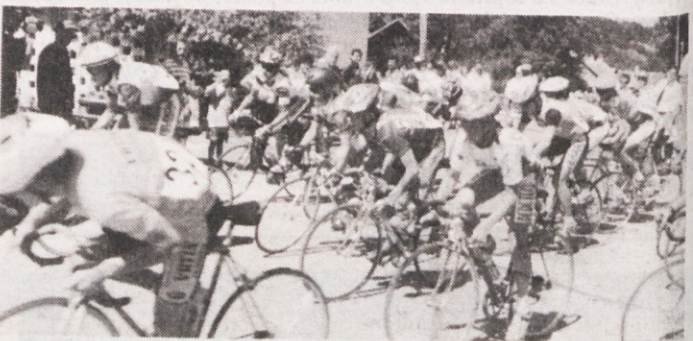
Na kolesarski dirki za pokal Dane se je najbolje odrezal Črnomaljec Matej Starešinič - Nastopilo več kot sto kolesarjev

GABERJE - Kolesarski klub Krka in KS Gabrje sta v nedeljo pripravila eno od kolesarskih dirk, kjer se kolesarski nadobudneži merijo za pokal mirense Dane. Nastopilo je več kot sto mladih kolesarjev iz vseh slovenskih kolesarskih kolektivov. Vse oči ljubiteljev kolesarstva so bile obrnjene k mlademu Novomeščanu Juretu Zrimšku, ki pa tokrat ni uspel, zato pa se je toliko bolj proslavil Črnomaljec Matej Starešinič, ki je malce presenetljivo, vendar povsem zaslužno ugnal svoje vrstnike.

Organizacija tekme je bila brezhibna, mladi kolesarji pa so se malce pritoževali zaradi izredno težke proge, ki bi bila primerna kar za gorsko dirko.

Rezultati: Dečki C (6 km): 1. Stolič (Nova Gorica), 6. Muhvič (Črnomelj), 14. Prevejšek (Krško), 18. Galamič, 19. Volčič, 20. Repše in 21.

Kolenc (vsi Krka). Dečki B (10.5 km): 1. Starešinič (Črnomelj), 4. Kebejl, 6. Matko, 14. Džordžević (vsi Krka), 16. Domjan (Črnomelj).

IMAMO DOBER NARAŠČAJ - Nedeljska kolesarska dirka v Gabrju pod Gorjanci je pokazala, da se ni treba bati za prihodnost slovenskega kolesarskega športa. Na sliki: Mladi kolesarji so navdušili s svojo borbenostjo. (Besedilo in slika: S. Dokl)

Za državne naslove v N. Gorici

Aleš Tomič dvakratni državni prvak - Trije naslovi v Brežice

NOVA GORICA - Na dvodnevem absolutnem mladinskem državnem prvenstvu v atletiki, ki je bilo minuli konec tedna v Novi Gorici, so atleti iz Dolenjske in Posavja osvojili nekaj državnih naslovov, kar je ponovna potrditev, da v Brežicah, Dolenjskih Toplicah, Novem mestu in Šentjerneju z mladim naraščanjem dobro delajo.

Mladinke - troskok: 1. Blatnik

(N.m.) 12.33; 100 m ovire: 3. Planinc (FIT) 16.19, 5. Fink (Krka); 17.38, 400 m ovire: 3. Gramc (FIT); 66.54, kladivo: 1. Kozmus (FIT Brež.) 41.92; daljavo: 2. Blatnik (N.m.) 5.36. Mladinci - 800 m: 1. Tomič (Krka N.m.) 1:52.13, 1500 m: 1. Tomič (N.m.) 3:55.33; 4 x 400 m: 3. Krka 3:38.48; palica: 1. Kostevc 4.70, 3. Čurčič (oba FIT) 4.20; kladivo: 1. Kozmus 56.04, 3. Mešič (oba FIT) 50.90 m.

BO BRANE ROKAVEC ZMAGAL DVANAJSTIČ? - V nedeljo, 28. julija, ob 13. uri se bo na Mirni pričela 13. gorska motociklistična slalomska dirka (Zapuže - Stan) za Veliko nagrado Mirne, kjer bo, po prijavah sodeč, nastopilo več kot 50 motoristov v raznih kategorijah (od juniorjev in članov do veteranov). Legenda tega tekmovanja znani motorist Brane Rokavec bo skušal že dvanaajstič biti najboljši. Na sliki: Brane Rokavec nesporni prvi favoriti.

POKAL CEV V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - Novo mesto bo po zaslugi odbojkaric TPV Novo mesto, ki so se uvrstile v pokal Evropske odbojcarske zveze (CEV), od 29. novembra do 1. decembra letos gostitelj štirih državnih ženskih odbojcarskih prvakov. V Novem mestu bodo poleg Novomeščank igrali: Panathinaikos (Grčija), Teut (Albanija) in poražena ekipa iz dvoboja državnih prvakinja Luksenburga in Anglije.

S. S.

JOŽE KOLMAN ZMAGAL V SEVNICI

SEVNICA - Na rednem hitropoteznem turnirju ŠK Milan Majcen v Sevnici je za mesec julij zmagal Sevnčan Jože Kolman. Vrstni red: 1. Kolman 9,5 točke, 2. Grilec 9, 3. Kuzmič 8,5, 4. Šoper 8, 5. Lazič 8, 6. Blas 6, 7. Derstvenšek 6 točk itd.

J. B.

Dečki A (6 km): 1. Fajt (N. Gorica), 3. Zrimšek, 6. Nose 7. Švajger, 8. Kastelic, 13. Zaletelj, 19. Vene (vsi Krka).

SLAVKO DOKL

PO BELI KRAJINI

ČRNOMELJ - Kolesarsko društvo Črnomelj v nedeljo, 28. julija, organizira 4. kolesarski maraton po Beli krajini. Start maratona bo ob 10. uri v kampu Vinica. Proga velikega maratona je dolga 70 km, malega pa 45 km.

TURNIR V INLINE HOKEJU

DOLENJSKE TOPLICE - Hokejski klub Dolenjske Toplice priredi v soboto, 27. julija, turnir v inline hokeju na rolerjih. Turnir se bo predvidoma začel ob 12. uri pri osnovni šoli v Dolenjskih Toplicah. Tekmovanje bo potekalo v dveh starostnih skupinah. V prvi se bo pomerila osnovnošolska mladina, v drugi pa hokejisti, stari nad 16 let. K tekmovanju vabijo vse, ki imate rolerje, kanček poguma in veliko dobre volje. Vratarsko in ostalo opremo si boste lahko sposodili pred tekmovanjem. V hokeju na rolerjih se boste lahko pomerili tudi tisti, ki še nimate svoje ekipe, saj bodo te sestavljali tudi tik pred tekmovanjem. Štartnine ne bo, udeleženci bodo prejeli brezplačne majice, najboljši pa seveda tudi zanimive in bogate nagrade.

B. B.

TURNIR MALEGA NOGOMETA

NOVO MESTO - V nedeljo, 4. avgusta bo na stadionu NK Elan v Portovaldu turnir v malem nogometu. Ekipa lahko 7.000 tolarjev prijavnine plačajo v petek, 2. avgusta, v bistroju Ines na avtobusni postaji, kjer bo ob 21. uri tudi žrebek ekip. Za nagradni sklad 100.000, 60.000, 40.000 in 20.000 tolarjev ter pokale sta poskrbela organizator bistro Ines in Flash bar. Vabljeni!

V NESREČI SKLENJENO PRIJATELJSTVO - Boris Zupanc (levo) in Slavko Jezeraškič pravita, da drug brez drugega ne bi uspela, preživeli udeleženci nesreče pa so prepričani, da ne bi uspeli brez njiju. (Foto: M. L.-S.)

Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Baragov spominski dan v Mali vasi

Dol. list št. 27, 4. julija

V prispevku P. Perca o Baragovem spominskem dnevu v Mali vasi (Dolenjski list 4.7.1996) sta bili objavljeni dve napaki, ki pačita smisel oz. jasnost vsebine. V povzetku slavnostnega govora ministra dr. Janeza Dularja je zapisano, da je bila zaradi nepriznanja častnega doktorata nadškofu Alojziju Suštarju oškodovana predvsem ljubljanska Univerza, "to pa se ni zgodilo zaradi zakrknjenosti in kratkovidnosti". Ministrove besede so govorile ravno nasprotno: to pa se je zgodilo zaradi zakrknjenosti in kratkovidnosti.

Druga napaka je nastala v zvezi z ministrovim parafraziranjem Svetega pisma, Apostol Pavel ni zapisal "Dober boj sem dobojeval, vero pa hranim", temveč "Dober boj sem dobojeval, vero ohranil". Upajmo, da omenjeni napaki nista preveč zmedli bralcev Dolenjskega lista, kljub temu pa bo dobro, če so nanju posebej opozorjeni.

dr. JANEZ DULAR

POPRAVEK

V prejšnji številki Dolenjskega lista je bil na delu tiskarski skrat in je v prispevku o obnovljeni cerkvi pomešal imeni dveh vasi. Obnovljeno cerkev, ki bi si jo gotovo želela vsaka vas, je prestavil iz Gorenje Stare vasi v Mokro Polje. Za neljubo napako se prizadevam krajanom Gorenje Stare vasi iskreno opravičujem.

Semiška ohcet

V soboto, 20. julija, je bila v Semiču turistična folklorna prireditel Semiška ohcet, na kateri se je poročil mladi par iz Semiča. Toplo mi je bilo pri duši, ko sem gledala to prireditev, saj sem pri folklori nastopala polnih štirideset let, kot vodja Semiške ohceti pa kar četrsto stoletja.

Vesela sem, da semiška folklor živi dalje in aktivno deluje, za kar gre priznanje Ivanu Križanu, Francu Sprajcarju in dolgoletni članici Albini Pašič, ki so za menoj prevzeli to plemenito dolžnost, da folklor ne tone v pozabo. Tako moje delo ni bilo zaman. Pri zbiranju gradiva je moje prizadevanje slonelo na ustnem izročilu starejše generacije, ki mi je pomagala pri ustvarjanju in prikazu starih običajev. Pri izdelavi originalnih narodnih noš pa mi je pomagala 90 - letna šivilja, ki je svoje čase noše šivala ročno.

Želim, da bogati ljudski običaji, kulturno bogastvo naših prednikov, ki je res semiško, živi dalje kot kulturna dota za naš narod. To je tudi dolžnost sedanjih mladih folkloristov.

MARTINA JAKŠA
Semič

Zakaj tam niso položili asfalta

Na cesti med Dednjo vasjo in Pišecami so prekinili asfaltiranje zaradi nesoglasij o škarpi - S. Rožman: "Postavil sem jo na svojem" - Bodo cesto prestavili nad potok?

PAVLOVA VAS - Cesta Dednja vas-Pišce na odcepu od Koštrunovih do Rajteričevih je deloma še prašna. Na razdalji kakih 100 metrov na tej cesti še ni asfalta zaradi spora med Bojano in Stanetom Rožmanom na eni ter gradbenim odborom, ki je zadovoljen za asfaltiranje ceste, na drugi strani.

Cesta je neasfaltirana ob hiši Rožmanovih. Posodobitvena dela so tam prekinili, ker ni soglasja o tem, ali bodo prestavili omenjeno škarpo, ali bo le-ta stala, kjer je zdaj, in bodo cesto umaknili vstran proti bližnjemu potoku ali celo nad potok.

"To, naj odstranim škarpo, je izsiljevanje. Postavil sem jo na svojem. Cesta pa je tukaj tako ozka zato, ker je preširok potok. Naj dajo v potok betonske cevi, pa bodo cesto lahko umaknili tja. Škarpa me je veljala več kot 6.000 mark. Pustim jo odstraniti pod pogojem, da mi plačajo polno in pošteno odškodnino. V vsakem primeru pa sem pripravljen dati za asfalt na tem delu ceste več kot drugi," pravi Stane Rožman.

Rožmanova pravita, da v začetku, ko sta jo gradila, škarpa ni motila nikogar. Tisti, ki so se vozili mimo, so jo celo hvalili, kako je lepa, potem, po neki zameri, pa so se stvari obrnile in ljudje so podpisovali celo peticijo, da mora škarpa proč. "Nisva je zgradila za oviro, vsaj na enem delu pa celo služi tudi kot zaščita pred drsenjem zemlje," zagotavlja Rožmanova, ki ob tem omenjata, da je v okolici precej drugih podobnih škarp, ki pa očitno nikogar ne motijo toliko, da bi kdo zahteval njihovo odstranitev.

PRAVO PUSTNO VZDUŠJE - Kdor se je udeležil sobotne povorke pustnih skupin ali pa kasneje kostanjeviške noči, je imel kaj videti. Predstavilo se je nekaj zelo znanih pustnih skupin: koranti iz Markovcev, lavfarji iz Cerknega, škornjati iz Podgrada in Hrušice, pustne šeme iz Liga nad Kanalom ter seveda domača šelma. Del mask se je "po gasilsko" postavil pred povorko.

ZAHVALA IZ PREDSTRUG

DOBREPOLJE - Vaška skupnost Predstruge nam je te dni poslala dopis, v katerem pravi, da se Dolenjskemu listu in piscu zahvaljuje za korektno poročanje o zaprtju kamnoloma (očitno z zapori ceste, op. pis.) v Predstrugah.

DRUGI TABOR

NOVO MESTO - Center za socialno delo opaža pri delu z družinami veliko število otrok, ki so potrebni veliko pozornosti. Zato smo že leta 1995 organizirali prvi počitniško-sprostitveni tabor za otroke od 5. do 8. razreda. Drugi tabor je letos potekal v Dolenjskih Toplicah, žal pa smo lahko izbrali samo 70 otrok. Otroke smo razdelili v devet skupin, vsako skupino pa je vodil strokovno usposobljen mentor. Program dela je bil organiziran tako, da so otroci z igr, športom in skupinskim delom pridobivali pozitivna doživetja in izkušnje. Zahvaliti se moramo našim sponzorjem, ki so nam omogočili izpeljavo tabora: glavnemu sponzorju Mestni občini Novo mesto, Krki, tovarni zdravil, občini Sentjerne, podjetju za mednarodni avtobusni prevoz Minitour, Foto video studiu Marko Klinc in podjetju Kobra iz Sentjerneja. Popuste so nam omogočili Rafting klub Strazha, Lokostrelski klub Dolenjske Toplice in Zveza prijateljev mladine Novo mesto.

A. SIMONČIČ

Milan Bračun, član gradbenega odbora za cesto, je prepričan, da je Rožmanova škarpa preblizu ceste in da je na tem mestu nastala po tistem, ko so zaradi plazu pred leti nekoliko prestavili potok v levo. Škarpa po njegovem ovira promet že zdaj in bi ga še bolj, če bi cesto asfaltirali in s tem omogočili vozilom večje hitrosti. V odboru vidijo za rešitev nastalega problema dve možnosti: ali prestaviti škarpo ali položiti betonske cevi v potok. Druga rešitev je po njegovem neprimerno dražja od prve. Gradbeni odbor je bil pripravljen na svoje stroške prestaviti škarpo, vendar Rožmanova tudi na to nista pristala, pravi Bračun.

Asfaltiranje je zastalo, kot rečeno. Do kdaj bo tako, se očitno ne ve. Inspekcija je izdala sklep o

odstranitvi Rožmanove škarpe, na ta sklep sta se Rožmanova pritožila in zdaj zadeva čaka na obravnavo. Vse se utegne zavleči, saj ustrezne ustanove po rednem postopku zdaj obravnavajo menda šele podobne spise iz leta 1994.

Ali bo v tem času prispel na sporni cestni odsek geometer? Gradbeni odbor trdi, da sta Rožmanova doslej odklonila prihod geometra. Kako bo na omenjenem cestnem odseku do rešitve zadeve? Rožmanova pravita, da nekateri vozniki na prašni cesti pod hišo zanalašč pritiskajo na plin in na hupo, da se vse praši in da je ropot. Menda naj bi bil to odgovor na Rožmanov "ne" gradbenemu odboru.

M. LUZAR

Pustno vzdušje tudi poleti

Na zgoščenki bo s sliko, besedilom, zvokom in gibanjem predstavljenih 46 tipov šemljenja na Slovenskem

KOSTANJEVICA - Kdor se je v soboto, 20. julija, popoldne ali zvečer mudil v dolenskih Benetkah, je lahko doživel pravo zimsko vzdušje. Pa ne le zaradi bolj hladnega vremena, pač pa zaradi številnih pustnih mask, ki so prišle v Kostanjevico iz Markovcev, Liga nad Kanalom, Cerknega, Podgrada, Hrušice in Cerknice. Druženje ni bilo naključno, saj je bila Kostanjevica gostiteljica že petega srečanja pustnih skupin Slovenije.

Udeleženci srečanja so se lahko med drugim seznanili z zanimivim projektom Maske na Slovenskem, ki ga vodi Inštitut za

slovensko narodopisje in ga je predstavil mag. Jurij Fikfak. Večji del besedil te multimedijske predstavitve slovenske ljudske dediščine je prispeval že pokojni dr. Niko Kuret, računalniška večplastna predstavitev na zgoščenki, ki obsega tako besedilo, fotografije in video posnetke z zvočno opremo, pa bo obsegala prikaz kar 46 tipov šemljenja na Slovenskem.

Ker se Inštitut za slovensko narodopisje sedaj s projektom intenzivno ukvarja, bi radi svoj fond, ki šteje okoli 6.000 posnetkov, še dodatno obogatili, zato so se na vse nosilce tovrstne dediščine obrnili s prošnjo po sodelovanju zaradi večjih možnosti po celovitejšem prikazu običajev. Hkrati je želja Inštituta, da bi drugo leto po muzejih organizirali razstave.

Cilj Inštituta je med drugim tudi prikazati raznorodnost ljudske kulture, njeno vpetost v vsakdanje življenje ter konec koncev tudi komercializacijo običajev, kar predstavlja njihov razvoj in ga ni mogoče preprečiti. "Ljudska kultura ni za staro šaro. Imamo možnost, da smo ustvarjalni in v tem je še veliko potencialov," je dejal mag. Fikfak.

Projekt, ki ga financira ministristvo za kulturo in nastaja dobro leto, bo končan drugo leto, namenjen pa bo širši javnosti. Verjetno bo preveden tudi v angleščino, tako da bo koristen tudi za strokovnjake iz tujine in promocijo zunaj naših meja.

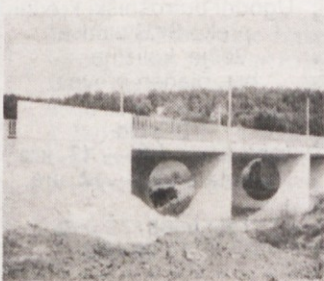
T. GAZVODA

Za promet in zdravje

Novi most bo razbremenil cesto med zdraviliškima hoteloma - Nova zdravstvena ambulanta in lekarna

DOLENJSKE TOPLICE - V turističnih Dolenjskih Toplicah so že lansko jesen začeli uresničevati načrt, s katerim naj bi gostom omogočili udobnejše in predvsem varnejše bivanje. Pomočnik direktorja Krke Zdravilišč Marjan Černe je dejal, da bo realizacija načrta potekala v dveh fazah: prva je gradnja novega mostu in obvoznice, z odprtjem katere bodo v Dolenjskih Toplicah lahko zaprli cestni odsek, ki poteka med zdraviliškima hoteloma, druga faza pa je gradnja obvoznice, ki bo potekala mimo topliškega kampa preko parka do osnovne šole Dolenjske Toplice.

Glavni in osnovni namen gradnje novega mostu in obvoznice je razbremeniti Dolenjske Toplice prometa in zaščititi zdraviliške goste, ki morajo cesto med hote-

loma prečkati večkrat na dan. Most z obvoznico, ki so ga začeli graditi jeseni leta 1995, bi moral biti po pogodbenem roku končan že letošnjega maja, vendar bo zaradi težav in slabega vremena končan do konca meseca avgusta. Investitor mosta je Krka, tovarna zdravil, iz Novega mesta. Kdaj bodo začeli z gradnjo obvoznice mimo kampa do osnovne šole, s katero bi razbremenili še preostali del centra Dolenjskih Toplic, pa v tem času še ni znano.

Poseben topliški problem je že leta nedokončani kulturni dom, ki je v neposredni bližini zdraviliškega kompleksa. "Podoba nedokončanega kulturnega doma moti vse, zato je tudi naša velika želja, da skupaj s krajevno skupnostjo in morda še s kom najdemo pot za dokončanje tega objekta," je dejal M. Černe. Ne samo da bi se tako polepšala zunanja podoba kraja, objekt bi lahko uporabljal tudi za prireditve in druženje zdraviliških gostov.

Krka bo v naslednjih mesecih zagotovila tudi prostore v invalidskem domu za ureditev nove zdravstvene ambulante za krajane Dolenjskih Toplic, prav tako pa bo tu prostor tudi za lekarno.

NATAŠA POVŠE

OB 90-LETNICI NI BILA SAMA - Ob visokem jubileju sta Ano Žibert obiskala tudi podpredsednik krajevne skupnosti Raka Jože Tomažin in svetnik v KS Alojz Kerin.

“Vsak dan je dragocen”

Kljub devetdesetim jo pokonci drži dobra volja - Rešuje križanke, bere, dela na njivi, gre po vasi...

ARDRO PRI RAKI - Po videzu bi za Ano Žibert iz Ardrega pri Raki težko rekli, da je sredi julija, točneje 19. julija, dopolnila že 90 let, saj je še vedno polna energije in življenja. "Bi že nehala, a se nič ne rinem na oni svet," se pošali, sicer pa zna povedati marsikatero šalo in zanimivost iz svojega življenja. In kljub starosti ji spomin za letnice in dneve iz preteklosti sploh ne dela težav. Če jo vprašate, kje je ključ za tako visoko starost, pove, da je vedno delala, in to je vedno počela rada, čeprav je imela ravnino le v hiši, na njivi pa bolj malo. "Treba je jesti kmečko hrano. Dobrega prej nikoli nisem imela, a lačna nisem bila," pravi.

Poleti je bilo dela na kmetiji, pozimi pa je hodila na delo v Zagreb. Tudi ko je bila med drugo svetovno vojno izgnana, je delala, prav tako po vrnitvi na dom, kjer je morala začeti vse znova. Poročila se je leta 1934. Sama pravi, da pozno. Z možem nista imela nič otrok, zato sta vzela k sebi bratove, ki je imel kar 9 otrok. Za štiri je skrbela Ana z možem in ki povrh sta vzela v rejo tudi Cvetko.

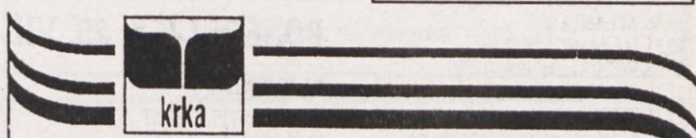
Ana hodi kljub visoki starosti še vedno rada na njivo, kjer postori, kar je treba, tako da je njena njiva vedno vzorno obdelana. Rada pa gre tudi v vas, saj je po mozevi smrti pred sedmimi leti ostala sama. Takrat je mislila, da se bo tudi njeno življenje kmalu končalo, saj tudi njo muči slabša prekrvavitel nog, a odkar jemlje tablete, se bolje počuti, čeprav zato malo slabše vidi. Kljub temu se pogosto odpravi na pokopališče, rada pa gre tudi k maši.

"Takrat vem, da ne grešim," se pošali. Čas si krajša tudi z reševanjem križank in branjem, prebere pa pravzaprav vse, kar ji pride pod roke. Tako da je tudi s politiko na tekočem, ki je sicer raje ne komentira, moti pa jo, da Slovenci že vse prodajamo ali kupujemo v nemških markah. "Če hočete kupovati z markami, pojdite v Nemčijo, mi imamo svoj denar!" se jezi.

Cas ji zelo hitro beži in občutek ima, da leta nimajo več 12 mesecev, ampak manj. Sicer pa je

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

M-KZ KRKA, z.o.o., PE Agroservis
Knafelčeva 2, Novo mesto

objavlja javno licitacijo v nedeljo 28. 7. 1996 ob 9. uri za naslednja poškodovana vozila:

1. R-CLIO 1.2 RN 3V	letnik 1995	izkl. cena 550.000,00
2. R-CLIO 1.2 RN 5V	letnik 1993	izkl. cena 400.000,00
3. Golf JXD 3V	letnik 1989	izkl. cena 470.000,00
4. Citroen ZX Avantage 1.4i	letnik 1995	izkl. cena 460.000,00
5. Peugeot 309 GL Profil	letnik 1987	izkl. cena 150.000,00
6. Cimos C25D	letnik 1990	izkl. cena 500.000,00
7. Ford Mondeo 1.8 CLX	letnik 1996	izkl. cena 1.600.000,00
8. Golf 1.9 CL TDI	letnik 1996	izkl. cena 1.150.000,00
9. Honda Accord 2.0 i	letnik 1995	izkl. cena 200.000,00
10. Citroen Xantia 1.8 i	letnik 1995	izkl. cena 1.700.000,00
11. Audi 80 TD	letnik 1991	izkl. cena 990.000,00
12. Mercedes Benz 200D	letnik 1991	izkl. cena 1.100.000,00
13. R-Megane 1.4 ERL	letnik 1996	izkl. cena 1.300.000,00

Licitacija bo v nedeljo, 28. 7. 1996 ob 9. uri v prostorih PE Agroservis, Knafelčeva 2, Novo mesto. Ogled vozil v petek 26. 7. 1996 od 8. — 12. ure, ter eno uro pred začetkom licitacije. Interesenti plačajo 10% kavcijo, eno uro pred začetkom licitacije. Na izlicitirano vrednost se plača 5% PD.

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 25. VII.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.40 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.45 OTROŠKI PROGRAM
CICIBAN PLAVA, 2. oddaja
11.00 SAMO ZA PUNCE, amer. naniz., 9/13
11.30 TEDENSKI IZBOR
SVET DIVJIH ŽIVALI, angl. poljudno-znan. oddaja, 7/13
12.00 PO DOMAČE

13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 VIDEOSTRANI
15.20 TEDENSKI IZBOR
PTICA V ROKI, avstr. dok. oddaja
16.15 TV KONFERENCA
17.05 GIMNAZIJA STRTIH SRC, avstr. naniz., 6/26
18.00 TV DNEVNIK 1
18.05 OTROŠKI PROGRAM
DELFINI IN PRIJATELJI, špan. naniz., 5/26
18.30 KOLO SREČE, TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.56 ATLANTA 96
20.35 TEDNIK

21.25 ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE: 13. oddaja: NOSTALGIJA Z BOROM GOSTIŠO IN BELIMI VRANAMI
22.20 NIKAR, oddaja o prometu
22.25 VČERAJ, DANES, JUTRI
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 POSLOVNA BORZA
23.15 SOVA: KOBRA, amer. naniz., 15/22
V OBMOČJU SOMRAKA, amer. naniz., 28/62
0.25 POROČILA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.55 Tedenski izbor: Ona, angl. film; 12.35 Seinfeld, amer. naniz., (14/22); 13.00 Martin Chuzzlewit, angl. nadalj., (2/6); 13.55 Sova: Kobra, amer. naniz., (14/22) - 14.40 Atlanta 96 (veslanje - polfinale, plavanje - finale, rokometa: ZDA - Švedska, dnevni pregled) - 19.55 Včeraj, danes, jutri - 20.05 Seinfeld, amer. naniz. (15/22) - 20.30 Povečava - Studentska gibanja 1968 - 1972, (ponovitev) - 22.00 Atlanta 96: (gimnastika mnogoboj (Z), plavanje - finale)

PETEK, 26. VII.

SLOVENIJA 1

10.45 - 2.20 TELETEKST
11.00 VIDEO STRANI
11.25 OTROŠKI PROGRAM
UČIMO SE ROČNIH USTVARJALNOSTI, 20/52
11.40 DENIS POKORA, zadnji del amer. naniz.

12.05 ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE: NOSTALGIJA Z BOROM GOSTIŠO IN BELIMI VRANAMI, ponovitev
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 VIDEOSTRANI
15.05 MESTA SVETA, ponov. švic. serije, 3/10
16.00 PORTRET SLOVENSKEGA GLASBENIKA

16.35 KAM VODIJO NAŠE STEZICE, oddaja tv Koper
17.05 GIMNAZIJA STRTIH SRC, avstr. naniz. 7/26
18.00 DNEVNIK 1
18.05 OTROŠKI PROGRAM
MOJA IDEJA, nizoz. nadalj., 15/20
18.30 LINGO, TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.56 ATLANTA 96

20.35 MARJANCA 96, 2. del
22.05 VČERAJ, DANES, JUTRI
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 PAINT CANS, kanad. film
0.25 SOVA: V OBMOČJU SOMRAKA, amer. naniz., 29/62
0.50 BRANE RONČEL IZZA ODRA
2.05 POROČILA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 13.10 Tedenski izbor: Na robu sveta, kanad. dok. oddaja; 13.40 Starlight hotel, novozel. film; 15.15 Sorodne duše, angl. naniz. (19/21) - 15.45 Atlanta 96: plavanje finale, dnevni pregled, atletika: hoja na 20 km in kvalifikacije - 18.30 Sova (ponovitev): Kobra, amer. naniz. 15/22 - 19.15 Pasje poletje - 19.55 Včeraj, danes, jutri - 20.05 Forum - 20.20 Sorodne duše, angl. naniz. 20/21 - 20.50 Tropski vetrovi, amer. nadalj. - 21.40 10 000 Obratov - 22.30 Novice iz sveta razvedrila - 23.00 Atlanta 96: atletika, plavanje - finale, dnevni pregled

SOBOTA, 27. VII.

SLOVENIJA 1

9.15 - 2.00 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.40 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
10.05 ANNE CHATEL: ŽIVALISKE PRAVLJICE
10.20 POD KLOBUKOM
10.50 ZGODBE IZ ŠKOLJKE

11.20 UČIMO SE TUIH JEZIKOV: ANGLEŠČINA

11.35 RAPUNZEL, ameriški film
12.25 GODALNI SEKSTET ZURICH
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, ponov.
14.15 MESTA SVETA, švic. dok. serija, 4/10
15.10 TEDNIK, ponov.
16.00 REKA UPANJA, franc. nadalj., 3/18
16.55 OGNJENA MOČ, amer. dok. serija, 10/15
17.25 OPERACIJA STROGO ZAUPNO, 7/24
18.00 DNEVNIK 1
18.05 LUŠČENJE OLORIŠA, arheološki dok. film
18.15 UTRINKI IZ SNEMAJNA, dok. animirani film

18.35 OZARE
18.40 HUGO - TV IGRICA
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.46 UTRIP
20.00 ATLANTA 96
20.35 PAVAROTI V MODENI, posnetek do-brodnelega koncerta
22.10 LETALSKI PLES, avstr. dok. serija
23.05 TURISTIČNA ODDAJA
23.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.55 STOCKHOLMSKI MARATON, švedski film
1.20 SOVA: VEČNI SANJAČ, amer. naniz., 5/25
1.45 POROČILA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 12.30 Tedenski izbor: Marjanca 96, 2. del; 14.00 Mostovi - 14.30 Atlanta 96: plavanje - finale, dnevni pregled, veslanje - finale, kajak kanu - 1. vožnja - 19.00 Tenis: polfinale ATP turnirja, posnetek iz Kitzbuehla - 20.00 Karaoke - 21.00 Atlanta 96: kajak kanu - 2. vožnja, atletika, dnevni pregled, rokometa: Rusija - Švedska

NEDELJA, 28. VII.

SLOVENIJA 1

8.45 - 1.05 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.15 OTROŠKI PROGRAM
DELFINI IN PRIJATELJI, špan. naniz., 5/26
9.40 SREDI GALAKSIJE ZAVIJ LEVO, avstral. naniz., 10/28
10.05 ANGELI PO TUJI VOLJI, Svet kastratov
11.05 ATLAS ČLOVEŠKEGA TELES, amer. izobr. serija, 6/13
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 15. REPUBLIŠKA REVIIA MPZ ZAGORJE, 6. del
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
14.35 KARAOKE, razvedrila oddaja
15.35 NEDELJSKA REPORTAŽA
16.05 DLAN V DLANI
16.20 ŽENSKO Z OBALE, franc. nadalj., 3/5
18.00 DNEVNIK 1
18.05 PO DOMAČE
19.10 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.46 ZRCALO TEDNA
20.00 ATLANTA 96
20.35 IGRE BREZ MEJA
22.20 MARTIN CHUZZLEWIT, angl. nadalj., 3/6
23.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.40 SOVA: KOBRA, amer. naniz., 16/22
V OBMOČJU SOMRAKA, amer. naniz., 30/62
0.50 POROČILA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 8.40 Tedenski izbor: Angleška glasbena lestvica; 10.30 Videošpon; 11.15 V vrtincu; 12.00 Pasje poletje - 12.40 Atlanta 96: atletika - maraton (Z), skoki v vodo, odbojka na plaži, kajak kanu - 1. vožnja - 19.00 Tenis: finale ATP turnirja, posnetki iz Kitzbuehla - 20.35 Atlanta 96: kajak kanu - 2. vožnja, atletika, gimnastika - posamezno

PONEDELJEK, 29. VII.

SLOVENIJA 1

10.15 - 1.25 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
11.00 OTROŠKI PROGRAM
ARABELA SE VRAČA, češka nadalj., 21/26
11.30 OLIMPIJSKO POLETJE, ponov. nemškega filma
13.00 POROČILA
13.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
15.40 TEDENSKI IZBOR
UTRIP
15.55 ZRCALO TEDNA
16.10 FORUM
16.25 NEDELJSKA REPORTAŽA
16.55 DOBER DAN, KOROŠKA
17.25 SIMPSONOVI, amer. naniz., 43/48
18.00 DNEVNIK 1
18.05 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
18.20 ŽIVALISKE PRAVLJICE
18.35 ABC - ITD, TV IGRICA
19.05 RISANKA
19.15 ZREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.56 ATLANTA 96
20.35 PARLAMENTARNA KRIŽPOTJA
21.50 ANASTAZIJA, amer. dok. oddaja
22.50 VČERAJ, DANES, JUTRI
23.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.30 SOVA: KOBRA, amer. naniz., 17/22
V OBMOČJU SOMRAKA, amer. naniz., 31/62
0.40 SVET POROČA
1.10 POROČILA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 13.05 Tedenski izbor: Učimo se tuih jezikov: angleščina; 13.20 Turistična oddaja; 13.35 Christy, amer. nadalj., 12/21; 14.20 Sostanovke, 12/13; 14.45 Sova: Kobra, amer. naniz., 16/22 - 15.30 Atlanta 96: atletika - kvalif. in hoja na 10 km, dnevni pregled, vaterpolo - finale (M), gimnastika - posamezno, odbojka na plaži - 19.55 Včeraj, danes, jutri - 20.05 Sostanovke, 13., zadnji del angl. naniz. - 20.30 Poletni umor, 1. del švedske drame - 21.25 Srce dežele, ponovitev dokumentarne oddaje - 22.00 Atlanta 96: rokometa: Hrvaška - Rusija, atletika, gimnastika - posamezno

TOREK, 30. VII.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.50 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
10.00 OTROŠKI PROGRAM
JAPONSKE PRAVLJICE
11.30 RAPUNZEL, amer. film
11.20 IGRE BREZ MEJA
13.05 ABC - ITD, TV IGRICA
14.50 TEDENSKI IZBOR
ATLAS ČLOVEKOVEGA TELES, izobr. oddaja, 6/13
15.15 OBZORJE DUHA
15.45 POLETNI UMOR, 1. del švedske drame
16.35 MOSTOVI
17.05 GIMNAZIJA STRTIH SRC, avstr. naniz., 8/26
18.00 DNEVNIK 1
18.05 OTROŠKI PROGRAM
SREDI GALAKSIJE ZAVIJ LEVO, avstral. naniz., 11/28
18.30 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.56 ATLANTA 96
20.30 GORE IN LJUDJE
21.30 ROKA ROCKA
22.45 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.10 POSLOVNA BORZA
23.25 SOVA: KOBRA, amer. naniz., 18/22
V OBMOČJU SOMRAKA, amer. naniz., 32/62
0.35 POROČILA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 9.20 Tedenski izbor: Ognjena moč, amer. dok. serija, 10/15; 9.50 Luščenje oloriša, arheološki dok. film; 10.00 Utrinki iz Snemajna, dok. animirani film; 10.10 10 000 obratov; 11.00 Analitična mehanika, 29/52; 11.30 Brez žensk ne gre, 19., zadnja epizoda; 12.00 Dr. Quinova, amer. naniz. 8/18; 12.45 Sova: Kobra, amer. naniz., 17/22 - 13.30 Atlanta 96: dnevni pregled, gimnastika - posamezno, skoki v vodo, atletika, košarka - četrtfinale (M) - 20.05 Davov svet, amer. naniz., 1/25 - 20.20 S srcem in dušo, angl. nadalj., 1/4 - 21.20 Osmi dan - 22.00 Atlanta 96: namizni tenis - dvojice (M), košarka - četrtfinale (M), dnevni pregled, gorsko kolesarstvo

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 9.20 Tedenski izbor: Ognjena moč, amer. dok. serija, 10/15; 9.50 Luščenje oloriša, arheološki dok. film; 10.00 Utrinki iz Snemajna, dok. animirani film; 10.10 10 000 obratov; 11.00 Analitična mehanika, 29/52; 11.30 Brez žensk ne gre, 19., zadnja epizoda; 12.00 Dr. Quinova, amer. naniz. 8/18; 12.45 Sova: Kobra, amer. naniz., 17/22 - 13.30 Atlanta 96: dnevni pregled, gimnastika - posamezno, skoki v vodo, atletika, košarka - četrtfinale (M) - 20.05 Davov svet, amer. naniz., 1/25 - 20.20 S srcem in dušo, angl. nadalj., 1/4 - 21.20 Osmi dan - 22.00 Atlanta 96: namizni tenis - dvojice (M), košarka - četrtfinale (M), dnevni pregled, gorsko kolesarstvo

SREDA, 31. VII.

SLOVENIJA 1

10.15 - 1.30 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.55 OTROŠKI PROGRAM
MLADI PICASSO, špan. nadalj., 5/8
11.25 TEDENSKI IZBOR
ROKA ROCKA
12.30 15. REPUBLIŠKA REVIIA MPZ ZAGORJE, 6. del
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
15.00 TEDENSKI IZBOR
DLAN V DLANI
15.15 GORE IN LJUDJE
16.05 SLOVENSKI UTRINKI, oddaja madž. televizije
16.35 LJUDJE IN ZEMLJA
17.05 GIMNAZIJA STRTIH SRC, avstr. naniz., 9/26
18.00 DNEVNIK 1
18.05 OTROŠKI PROGRAM
POD KLOBUKOM: KORAJŽA VELJA, 2/3
18.35 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.56 ATLANTA 96
20.30 FILM TEDNA:
IME ROŽE, italij.-nemško-franc. film
22.45 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.15 SOVA: KOBRA, amer. naniz., 19/22
V BRAN, amer. nadalj., 3/8
V OBMOČJU SOMRAKA, amer. naniz., 33/62
1.15 POROČILA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.05 Tedenski izbor: Ženske z obale, franc. nadalj., 3/5; 12.35 Tropski vetrovi, amer. nadalj., 2/6; 13.30 Sova (ponovitev): Kobra, amer. naniz. 18/22 - 14.15 Atlanta 96: kolesarstvo cestna dirka, atletika - kvalifikacije, gimnastika ekshibicija ali košarka - četrtfinale (M) - 19.15 V vrtincu - 20.05 Glasbeno poletje na obali - 22.00 Atlanta 96: rokometa: Francija - Nemčija, atletika finale

RADIO
104.5 105.9
107.3 107.5
91.2
OGNJIŠČE
tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

DOLENJSKE BELE KRAJINE
STUDIO
103.0 MHz

RADIO SRAKA
94.6 MHz

ALFA
MONTAŽA IN SERVIS
SENČIL
rolete — žaluzije
tende — lamelne zavese
pliseji — roloji
screen senčila
Tel.: 068/78-258, 324-285
0609/631-225

VEDEŽEVANJE
0904431
156 sit/min.

Vedeževanje in napoved leta
090/42-62

KOMBI
CIMOS C 35 LD VIN
LETNIK 1983
UGODNO!
Tel. 068/26-077, 341-300

V redno delovno razmerje
vabimo komunikativnega
samostojnega komercialista.
Informacije na tel. (0609)
610-725.

TRGOVINA ZRNO
NA RANČU

nudi najugodnejši nakup
gradbenega in kmetijskega
materiala ter najugodnejši
nakup avstrijskih fasadnih
materialov v Sloveniji

— Thermoputz vreča 779,90 SIT
— Thermo extra vreča 975,90 SIT
— Končni sloj 267 SIT
— Edelputz m² 359 SIT
— Apno vreča 69,78 SIT
— Mod. blok 2000 I 37.797 SIT
— Kopalniška garnitura uvoz Italija 24.818 SIT
— Tuš kabina 13.320 SIT
— Pipe enoročne od 6.000 SIT dalje
— Ves instalacijski material in centralno ogrevanje
— Olja za osebni in tovorni program
— Strešna okna 55/98 27.684 SIT

Od kmetijskih zadev
akcijske cene vseh
umetnih gnojil, škropiv,
semen in krmil
— NSK za kokoši kg 48,35 SIT
— TL-PIT pitanci kg 37,87 SIT
— K-19 krave kg 42,57 SIT
— Ječmen rinfuza kg 29,90 SIT
— Oves vreče kg 31,00 SIT

Na zalogi tudi soja, pesni
rezanci, koruza in krmila
Emona program.
Ugodni potrošniški krediti
preko SKB banke.
Večje količine —
brezplačen prevoz.

Odprto
vsak dan od 8. — 17. ure
sobota od 7. — 12. ure
Tel.: 0608/75-410
75-086

DOLENJSKI LIST
DESET
DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado **Mariji Rebselj iz Šentjerneja**. Nagradjenki čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek od 16.15 do 17. ure, je ta teden takšna:
1 (1) Nocoj ti pojemo v slovo - ANS. RUBIN
2 (6) Naša družina - ANS. FRANCA POTOČARJA
3 (2) Brž na dopust - ANS. BLEGOS.
4 (3) Hej, šoferji - ANS. VINKA CVORLETA
5 (9) Pesmi za dekleta - ANS. SLAVČEK
6 (4) Velik špas - ANS. MIRO KLINC
7 (8) Nazdravimo za slavljenko - ALFI NIPIČ
8 (7) Mlad kaplan - ANS. PREROD
9 (-) Poletni dan - ANS. JOŽETA KUPLENKA
10 (9) Strto srce - ANS. VIHARNIK
Predlog za prihodnji teden: Bo danes polna luna spet - ANS. ROM POM POM.

KUPON ŠT. 30
Glasujem za: _____
Moj naslov: _____
Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

POLETNA
KARAVANA
MOČI
Vsako
soboto v juliju
in avgustu v prodajnih
centrih KOVINOTEHNE
po Sloveniji
STOP
VELIK BODY-
BUILDERSKI
SHOW STOP
Tekmovanje
za vsakogar
v podiranju rok
STOP
Finale 31. avgusta
spet v Celju STOP
Pridite
in se pomerite STOP
Nemogoče je močje
V soboto 27. julija ob 10. uri
v prodajnem centru KOVINOTEHNE
v centru Intermarket Brežice
KOVINOTEHNA

ZAHVALA
V 63. letu starosti nas je zapustil naš
mož, oče, brat in stric
GREGOR
ZAKRAJŠEK
Ulica ZDO 9, Mirna
Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, krajanom, prijateljem,
znancem, sodelavcem, Trimu Trebnje, Dolenjki Novo me-
sto, župniku in pevcem. Hvala vsem, ki ste nam izrazili so-
žalje, pokojniku darovali vence, sveče in ga pospremili na
njegovi zadnji poti.
Žalujoci: vsi njegovi

OSNOVNA ŠOLA GRM
NOVO MESTO
Trdinova 7
razpisuje prosta delovna mesta
- **KNJIŽNICARJA, za nedoločen čas**
- **UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA, za nedoločen čas**
Pogoj: zahtevana izobrazba po predpisani zakonodaji. Začetek del 1.9.1996.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov šole v 15 dneh po objavi razpisa.

OSNOVNA ŠOLA RAKA
RAKA 36
8274 RAKA
razpisuje prosto delovno mesto
- **učitelja slovenskega jezika**
Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Začetek dela: 1. 9. 1996.
Pogoj: visoka ali višješolska izobrazba.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju zakonskih predpisov in kratkim življenjepisom pošljite v osmih dneh na naslov šole. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v zakonitem roku.

Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti. Zaupajte najboljšim!
090/41-29
090/42-38

DOLENJSKI LIST

Ženitna posredovalnica
Metulj
poišče tudi vam življenjskega sopotnika.
Tel. 061/126-35-84, Tržaška c. 2, Ljubljana.

ZAHVALA

Srce vse je drugim dalo, za sebe ni ničesar obdržalo.

V 95. letu starosti je v Bogu zaspala naša draga mama

TEREZIJA KEK

rojena Omahen
s Pluske pri Trebnjem

V največji stiski ob smrti naše mame smo bili deležni tolikšne nesebične pomoči, sodelovanja, sočustvovanja, darov in pozornosti od bližnjih in daljnih ljudi, da ne najdemo pravih besed, s katerimi bi izrazili vso hvaležnost, ki jo globoko v sebi čutimo do vseh. Zato se prav vsem in vsakomur posebej iskreno zahvaljujemo vsaj s preprostimi besedami: Hvala in Bog vam povrni!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je po težki boleznini zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

SLAVKO GRUDEN

iz Kašče 12 c, Semič

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo zdravnikom Splošne bolnice Novo mesto za njihov trud, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnega v velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi ZŠAM Črnomelj - Metlika, LD Smuk Semič, GD Semič, vaščanom, vsem govornikom za poslovilne besede, g. kaplanu za lepo opravljen obred in družini Mekiš za organizacijo pogreba.

Žalujoči: žena Valči, sinova Drago in Slavo z družinama

ZAHVALA

v 61. letu nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat, tast in stric

FRANC KOS

iz Smrečnikove 24, Novo mesto

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izraženo sožalje, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala osebjem Nevrološkega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, kolektivu in govorniku novomeške Pošte, Dolenjskih pekarn, Zdravstvenega doma Novo mesto ter stanovalcem bloka Smrečnikove 24. Obenem se zahvaljujemo g. župniku za opravljen pogrebni obred ter pevcem za zapete žalostinke. Se enkrat iskrena hvala vsem.

Žalujoči: vsi njegovi

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da smo se poslovili od sodelavke

IVANKE ČRNIČ

Topel spomin in bolečina ostajata v naših srcih.

BETI, kopalke in perilo, d.o.o., Konfekcija Črnomelj

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je umrla naša upokojenka

MARIJA MIHALIČ

Vestno in prizadevno sodelavko bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

KOLEKTIV PE ELEKTRO NOVO MESTO

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

IVANA GOTLIBA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in nam kakorkoli pomagali. Posebna zahvala dr. Stariču, dr. Kvasičevi, g. patru Darku, sodelavcem in kolektivom AMZS Otočec, Krka, tovarna zdravil, in Dolenjka.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame in stare mame

IVANKE SELAK

roj. Zaman

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v težkih trenutkih, predvsem dobrim sosedom in vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti in darovali v dobre namene.

Vsi njeni

Dobrava, Cikava, Škofja Loka, Žalec

ZAHVALA

po težki bolezni nas je v 57. letu mnogo prezgodaj zapustil naš dragi oče in brat

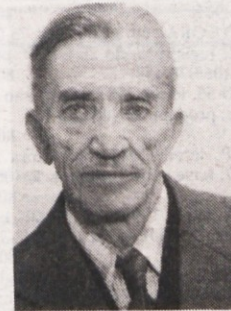
FRANCE MIŠMAŠ

iz Trnovca 15 a pri Metliki

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom iz Trnovca in rojstne vasi. Iskrena hvala zdravstvenemu osebjem ZD Metlika, vaščanom Primče vasi, g. župniku za molitev na domu in lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob nepričakovani boleči izgubi našega dragega

LUDVIKA KUČIČA

iz Globočic pri Kostanjevici

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, sveče in sv. maše. Posebna zahvala dr. Severjevi, sestri Vlasti, sosedom Hodanovčevim, Laknarjevim, Colaričevim, Simoničevim ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Zaman je bil tvoj boj, vsi dnevi upanja, trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja. V srcih naših boš živel, spomin na tebe ne bo nikoli zbledel.

V 78. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil dragi mož, ata, stari ata, tast, stric in svak

KAREL JANC

iz Gor. Vrhpolja 85 pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, sodelavcem HYB-a, Adrie Mobil in Plast-forma za izrečeno sožalje, podarjene vence, cvetje, sveče in za sv. maše. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lepo opravljen obred, GD Vrhpolje, Zvezi borcev Šentjernej, govornikom za poslovilne besede, Šentjernejskemu oktetu, g. Roguljiču za zaigrano Tišino in vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

O, saj ni smrti, je le korak v večno življenje! Ko si nam razdala vso ljubezen, si odšla h Gospodu po svoje plačilo, naša draga mami, tašča, babica, prababica, teta, svakinja, sestrična in botra

ANA KRAMAR

roj. Virč

iz Gor. Kamenja 3 pri Novem mestu

Ob boleči izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za darovane sv. maše, sveče, cvetje in darove v dobrotelne namene. Hvala za pisno in ustno izraženo sožalje. Posebno zahvalo pa izrekamo g. župniku Andreju Šinku za veličasten pogrebni obred in cerkvenim pevcem za ubrano petje, g. patru Jožetu in g. proštu za molitve na domu. Naša plemenita mama, počivaj v božji radosti.

V globoki žalosti vsi, ki smo Te imeli radi

ZAHVALA

Spomin na mater pokopano komu ni drag, komu ni svet? Umre mati vsem prerano, naj tudi sto užije let.

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

ANA TOMIČ

roj. Meglič

iz Loke 10 pri Straži

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče, izrečeno sožalje in za vso pomoč, ki ste nam jo nudili v težkih trenutkih ter pokojno pospremili na zadnji poti. Še posebna zahvala velja družinam Bukovec in Može, pevcem ter g. župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 25. julija - Jakob Petek, 26. julija - Ana Sobota, 27. julija - Sergij Nedelja, 28. julija - Zmago Ponedeljek, 29. julija - Marta Torek, 30. julija - Julita Sreda, 31. julija - Ignac

LUNINE MENE
30. julija ob 12.35 - ščip

kino

BREŽICE: Od 25. do 28.7. (ob 19. uri) in 29.7. (ob 19. in 20. uri) komedija Periskope dol! Od 25. do

kmetijski stroji

MLATILNICO s popolnim čiščenjem, v dobrem stanju, prodam. ☎ (0608)89-013. 8005
KROŽNO BRANO prodam ali zamenjam za motorno kosilnico, osebni avto ali tele. ☎ (0601)81-372. 8010
ŠTIRIVRETENSKA PAJKA Fahr v odličnem stanju, prodam. ☎ (068)89-133. 8014
MLATILNICO s popolnim čiščenjem ugodno prodam. ☎ (061)778-757. 8021
NAKLADALKO za seno ugodno prodam. Alojzija Pene, Štefan 2, Trebnje. 8036
NOV gumi voz, 12 col, in nov enobrazdni plug prodamo za 850 DEM. ☎ (068)65-621. 8044
GUMI VOZ, 13 col, prodam. Slavko Čelič, Koroška vas 5. 8053
MOTOKULTIVATOR Gorenje, 8 KM, več mladih plemenskih ovc in R 4 GTL, letnik 1987, prodam. ☎ (068)67-676, po 20. uri. 8056
TRAKTOR ZETOR 4718, letnik 1976, zelo dobro ohranjen, in koso za traktor Štajer 540 ugodno prodam. ☎ (068)57-260. 8068
VRVICO za baliranje sena in slame prodam. ☎ (0608)75-745. 8069
OBRAČALNIK 220 ter plug, 12 col, kupim. Justa Slak, Rodine 18, Trebnje. 8078
TRAČNI OBRAČALNIK Sip 225 in tele, staro do 10 dni, prodam. ☎ (068)46-512. 8080
NAKLADALČA za gnoj, vrtno kosilnico samohodko, moško kolo na 5 brzin in bikca, 250 kg, prodam. Stane Derganc, Potok 17, Straža. 8084
SILOKOMBAJN MENGELE, slamo- moreznico Spaiser z elektromotorjem ter molzni stroj, stabilni, prodam. ☎ (0608)32-453. 8091
PUHALNI transporter gnoja in samonakladalno prikolico Novi Pionir 26 prodam. ☎ (068)83-522. 8104
TRAKTORSKO PRIKOLICO domače izdelave prodam. ☎ (068)25-847. 8091
PUHALNIK prodam. Kralj, Zalag 1, Škocjan. 8114
IMT 539 ali zetor, ohranjen, kupim. ☎ (0609)637-277. 8115
TRAKTOR IMT 533, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)64-226. 8127
TRAKTOR Fiat 25, IMT 535, rotacijsko kosilnico Sip 165, traktorski mulčler, kosilnico Batuje, samonakladalno, 17 m3, balirko, tračne gobje, pajka, atomizer in cisterno za gnojeko prodam. ☎ (068)42-773 ali 81-797. 8146
KOSILNICO Gorenje Muta, skupaj ali po delih, in samonakladalno Mengele prodam ali menjam za vino in žganje. ☎ (068)42-527. 8167
SILOKOMBAJN SK 80, rotacijsko kosilnico disk 165 in mlin MD 40 prodam. Selak, Dolenja vas 1, Otočec. 8089
DVOVRETENSKA KOMBINIRANA PAJKA, zgrabljajnik, obračalnik in žago za obrezovanje ostrejša prodam. ☎ (0608)82-597. 8173
KOSILNICO BCS na petrolej in psa ugodno prodam. ☎ (068)76-400. 8184
HIDRAVLICNO STISKALNICO, malo rabljeno, prodam po polovični ceni. ☎ (068)84-071. 8199
MLATILNICO s popolnim čiščenjem, pihalnik Elo 33 brez elektromotorja in bikca, starega 10 dni, prodam. ☎ (068)323-808. 8200

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 180 tolarjev; naročnina za 2. polletje 4.680 tolarjev, za upokojence 4.212 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 18.720 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odgovori upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 2.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.000 tolarjev. Za nenaročnike mali oglas do deset besed 1.600 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 160 tolarjev; za pravne osebe 1 cm malega oglasa 2.500 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.
Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi, osmrtnice in zahvale 324-006; telefaks (068)322-898.

Elektronska pošta: dl@insert.si Internet http://www.insert.si/dlist
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

28.7. (ob 21. uri) triler Izvirni strah. 31.7. (ob 21. uri) komedija Oče moje neveste 2.

ČRNAMELJ: 26. in 27.7. (ob 21. uri) ameriški kriminalni film Zadnji ples. 28.7. (ob 19. in 21.10) ameriški psihološki film Posnemovalec.

KRŠKO: 28.7. (ob 18. uri) ameriška komedija Orangutan v hotelu.

METLIKA: 26.7. (ob 21. uri) ameriški psihološki film Posnemovalec. 28.6. (ob 10. uri) risanka Trnuljčica. 28.6. (ob 19. in 21. uri) ameriški kriminalni film Zadnji ples.

NOVO MESTO: Od 25. do 28.7. in 31.7. (ob 19.30 in 21.30) komedija Narednik Bilko.

SILOKOMBAJN Petinger, dobro ohranjen, in več brejih telic ugodno prodam. ☎ (0608)84-337. 8213

kupim

BUKOVA in gabrova drva, suha, kupim v Beli krajini. ☎ (068)58-213. 8020
DELNICE Mercatorja, Petrola, Krke, Save, Uniona odkupimo. ☎ (061)314-952, od ponedeljka do petka, od 10. do 16. ure. 8074
SUHA DRVA kupim. ☎ (068)341-013. 8139
LESENO GARAŽO ali manjšo kolibo za orodje kupim. ☎ (0608)34-803, zvečer. 8201
BIKCA, starega 10 dni, kupim. ☎ (068)42-726. 8209

motorna vozila

LADO SAMARO, rivo, karavan, kupim. Takojšnje plačilo, moj prepis. ☎ (061)1263-400 ali (0609)614-484. 7613
R 4 GTL, letnik 1985, registriran do 5/97, prodam za 1400 DEM. Vojko Ambrožič, Župeča vas 8 a, Cerklje ob Krki. 7995
OPEL CORSO city 1.2 i, letnik 1993, rdeč, prodam. ☎ (0608)62-877. 7996
R 19 GTS, letnik 1989, rdeč, prodam. ☎ (068)78-260. 8003
JUGO 45 A, letnik 10/86, prodam. ☎ (068)81-536, popoldan. 8004
BMW 320, letnik 1980, alu platišča, sončna streha, zelo ugodno prodam. ☎ (068)73-016, po 15. uri. 8006
R 5 GL, letnik 1986, drugi lastnik, registriran do 5/97, prva barva, zelo ohranjen, prodam. ☎ (068)81-401. 8011
HYUNDAI PONY 1.5 GLSi HB, 60.000 km, letnik 1993, prodam za 12.500 DEM. ☎ (068)45-282. 8012
JUGO 45, bel, letnik 1986, registriran do 2/97, prodam. ☎ (0608)21-319. 8016
JUGO 60, letnik 1990, registriran za celotno leto, prodam. ☎ (068)42-690. 8026
MOTOR APN 6 S, letnik 1990, prodam. ☎ (068)78-170. 8057
ODLIČNO OHRANJENO Škoda favorit 135 L, letnik 1991, registrirano do 2/97, prodam. ☎ (0608)31-223. 8065
GOLF JGL 1.1, letnik 2/80, odlično ohranjen, prodam za 2400 DEM. ☎ (068)323-905. 8066
JUGO KORAL 60, letnik 1989, 75.000 km, rdeč, registriran do 26.6.1997, prodam. ☎ (068)78-457. 8071
JUGO 55, letnik 1987, registriran do februarja, prodam. ☎ (068)76-157. 8072
126 P, letnik 1987, registriran do 27.5.1997, nove gume, prodam. ☎ (068)57-422. 8076
AX 1.1, letnik 1991, rdeč, 85.000 km, prodam za 7800 DEM. ☎ (068)341-747 ali 316-165. 8089
R 4 GTL, letnik 1987, tehnični pregled 4.7.1996, redno vzdrževan, zelo ohranjen, rdeč, prodam. ☎ (068)28-739 ali 28-630. 8090
R 4, letnik 1988, registriran do oktobra, ugodno prodam. ☎ (068)83-708. 8187
XM 2.0 i, letnik 1991, registriran do 1/97, ugodno prodam ali menjam za manjši avto. ☎ (068)21-594, popoldan, (0609)619-709. 8095
HYUNDAI PONY 1.5, letnik 1991, dodatno opremljen, prodam. ☎ (0608)78-280. 8096

ŠKODA FAVORIT, letnik 11/91, lešnikove barve, 51.000 km, prodam za 5700 DEM. ☎ (068)341-132. 8099

126 P, letnik 1987, prevoženih 55.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)25-302. 8103

R 5 CAMPUS, letnik 1991, registriran do 4/97, prodam za 7300 DEM. Alojz Pucelj, Dobruška vas 15, Škocjan. 8111

CITROEN AX first 1.1, letnik 1992, bel, prevoženih 48.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)22-481. 8112

JUGO 45, letnik 1987, prodam. ☎ (068)40-773. 8113

TOYOTO CELICO STI 16 V, letnik 4/91, 89.000 km, kovinsko črne barve, dobro ohranjeno, nekarambolirano, dodatna oprema, prodam ali menjam. ☎ (068)323-443, popoldan. 8117

R 18, letnik 1987, registriran do 6/97, krem barve, prodam za 5300 DEM. ☎ (068)73-283. 8119

R 4, letnik 1990, registriran do 8/96, ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)24-573. 8120

126 P, letnik 1981, registriran do 31.7.1996, prodam. ☎ (068)85-612. 8121

OPEL KADETT 1.6 D limuzina, letnik 1989, prodam. ☎ (0608)32-106, Jož Kirn, Trška gora 14, Krško. 8122

AX 1.1 Allure, letnik 1993, 31.000 km, brezhiben, prodam. ☎ (068)75-016. 8124

126 P, letnik 1987, prodam. ☎ (068)42-229, po 16. uri. 8125

R 4 GTL, letnik 1985, registriran do 6/97, nove gume, prodam. ☎ (068)81-748. 8126

JUGO 45, letnik 1987, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)25-417. 8128

R 5 SAGA, letnik 1991, 51.000 km, 5V, registrirano do julija 1997, ugodno prodam. Dobrava 56, Otočec (novo naselje). 8130

SKALO 55, letnik 1991, poškodovano, ugodno prodam. ☎ (068)41-198. 8131

ŠKODA, letnik 1982, rdečo, registracija potekla, prodam po delih ali menjam. ☎ (068)52-787. 8136

VW POLO, letnik 1988, registriran do 5/97, 97.000 km, z vso dodatno opremo, prodam ali menjam z mojim doplačilom. ☎ (068)26-921, zvečer. 8138

R 5, letnik 12/94, dobro ohranjen, prevoženih 27.000 km, prodam za 9500 DEM. ☎ (068)322-920, doma, 41-241, služba. 8144

R 4 GTL, letnik 1991, rdeč, registriran do 3/97, prodam. ☎ (068)87-246. 8148

R 5, letnik 1989, prodam. ☎ (068)21-525. 8150

KARAMBOLIRAN AVTO Cimos AX 11 TRS, registriran do 29.3.1997, prodam. ☎ (068)87-370. 8151

R 4 GTL, letnik 1991, prodam. ☎ (068)73-766. 8156

JUGO SKALA 55, letnik 1988, prodam. ☎ (068)25-522. 8157

R 5 CAMPUS, 5V, letnik 1989/90, registriran do 1/97, prevoženih 89.500 km, kovinsko zelen, prvi lastnik, nikoli karamboliran, prodam. ☎ (068)50-206. 8160

R 4, letnik 1985, registriran do 4/97, prodam, Zdravko Gregorič, Družinska vas 28, Šmarješke Toplice. 8161

126 P, letnik 2/90, in R 4 GTL, letnik 1990, registriran do 20.7.1997, prodam. ☎ (068)22-886. 8166

OPEL KADETT 1.4 S, letnik 1991, in 9 let staro kravo prodam. ☎ (068)76-503. 8168

R 18 TLJ, letnik 4/84, prodam. ☎ (068)25-694. 8175

JUGO 55, letnik 1989, prvi lastnik, prva barva, prodam. ☎ (068)42-058, po 16. uri. 8179

GOLF D, bel, letnik 1986, prodam. ☎ (068)65-725. 8180

BMW 316 i, letnik 1991, model 1992, dobro ohranjen, dodatna oprema, prodam. ☎ (068)57-800. 8182

R 4, letnik 1986, registriran do 5/97, prodam. ☎ (068)76-545. 8185

GOLF GTI 1.6, letnik 12/1982, črne barve, lita platišča, 15 col, sončna streha, prodam. ☎ (068)44-668, popoldan, 44-300, popoldan. 8187

MOTORNO KOLO skuter Piaggio, novo, ugodno prodam. ☎ (068)81-151. 8195

JUGO KORAL 55, moder, letnik 1990, prodam za 3500 DEM. ☎ (068)89-176. 8196

R 4 GTL, letnik 1982, registriran do 6/97, v dobrem stanju, ugodno prodam. Bojana Kern, Jenjlen 2, Raka. 8198

GOLF CADDY D, letnik 1991, 86.000 km, registriran do 4/97, prodam. ☎ 58-084. 8202

GOLF D, letnik 1987, registriran do 2/97, prevoženih 123.000 km, prodam. ☎ (0608)65-100. 8206

JUGO KORAL 45, 55.000 km, letnik 1989, prodam. Ovniček, Hrib pri Orešku 12, Stopiče. 8207

GOLF JGL D, letnik 1983, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)76-387. 8212

Z 101 GTL 55, letnik 1989, prodam za 2800 DEM. ☎ (068)42-946. 8214

R 4 GTL, letnik 1991, registriran do 5/97, prodam. ☎ (068)22-324. 8217

Z 101, letnik 12/86, prodam. ☎ (068)44-383. 8219

UNO 1.0 i.e., letnik 1994, 5V, 14.000 km, prodam. ☎ (068)24-572. 8220

UNO, modre barve, prodam. ☎ (068)57-800. 8222

obvestila

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)79-375. 5810

NESNICE, mlade jarkice, pasme hišex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovce 12, Črnomelj. ☎ (068)52-806, Gostilna Cepin, Mostec, Dobova, ☎ (0608) 67-578, in Anita Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068)49-567. 7899

RJAVE JARKICE, nesnice, prodajamo in sprejemamo naročila za bele težke piščance. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)42-524. 8109

preklci

JANEZ GORENC, Hudenje 8, Škocjan, opozarjam Marijo Knafeč iz Grmovelj, naj preneha z neresničnimi govoricami. Če tega ne bo upoštevala, jo bom sodno preganjal. 8024

RPP ROLOPLAST PROCESING, Davor Tiška, s.p., Mladinska ul. 5, Brežice, na podlagi 2. odst. 76. člena ZGD objavljam, da bom z 30.10.1996 prenehal poslovati kot samostojni podjetnik. 8142

posest

TRAVNIK na Ragovem v Novem mestu prodam ali zamenjam za njivo oz. travnik v bližnji okolici Šmarjeških Toplic. ☎ (068)73-139, po 16. uri. 8013

ŽAZIDLJIVI PARCELI na Turjaku, z dokumentacijo, prodam. ☎ (061)268-723, po 16. uri. 8027

PARCELO, 3000 m2, z gradbenim dovoljenjem, v Zagradski gori pri Škocjanu, prodam. ☎ (068)22-360. 8028

VINOGRAD na Dvoru pri Žužemberku, obdelan, na žici, 8 a, prodam. ☎ (064)327-577. 8048

V OKOLICI Novega mesta prodamo gradbeno parcelo z možnostjo nadomestne gradnje. ☎ (068)21-439. 8060

V ŠMAVRU pri Trebnjem prodam staro zidnico z vinogradom in trgovijo. ☎ (0609)235-128. 8061

V SEVNICI na izredni točki oddam prostor, 35 m2, za mirno obrt in prodam malo stružnico za les. ☎ (0608)81-096. 8064

TRIČLANSKA DRUŽINA brez očeta najame za 4 leta starejšo hišo, vsaj z vrtom. Šifra: »KJERKOLI«. 8107

GOZD v bližini Šmarjeških Toplic, 82 a, prodam. ☎ (068)22-950 ali 73-348. 8165

NA DOBAH pri Kostanjevici prodam zazidljivo parcelo, 2000 m2, s starejšo hišo in vodo. ☎ (0608)21-310. 8183

GRADBENO PARCELO v Gor. Karteljevem prodam. Slavka Marolt, Šegova 56, Novo mesto. 8191

TRAVNIK v Cegelnici, Prečni ali okolici kupim. ☎ (068)23-529. 8224

prodam

SKRINJO, novo, lepo okrašeno, prodam. Alojz Fleke, Martinja vas 16, Velika Loka. 7997

TELICO, staro 8 tednov, prodam. ☎ (068)87-196. 7998

HRASTOV SOD, 250 l, parafiniran, prodam za 150 DEM. ☎ (068)65-388. 7999

3000 M žične ograje (mreže) s stebrički ugodno prodam. ☎ (0609)618-420. 8000

NEMŠKE OVČARJE, čistokrvne, stare 9 tednov, prodam. ☎ (068)26-269. 8002

DOMAČO VOLNO, belo in sivo, ugodno prodam. ☎ (068)23-674. 8007

ELEKTRIČNI VARILNI APARAT Vares 135/145 za 23.000 SIT in električno brusilko Bosch GWES 18-230 za 19.000 SIT prodam. ☎ (068)57-186 (pokličite 2 x). 8009

TELICI SIMENTALKI, breji, in balirano mrvo prodam. ☎ (068)89-326. 8016

4 m3 SMREKOVH PLOHOV, dolžine 3 do 7 m, debeline 8 cm, 5 let suhih, prodam. ☎ (068)20-251 ali 81-068. 8017

ŠMARNICO in cvček prodam. ☎ (068)78-035. 8025

BIKCA, črno-belega, 120 kg, prodam. ☎ (068)42-702. 8029

GARAŽO v Novem mestu, primerno tudi za gradbeno barako, ugodno prodam. ☎ (068)27-516. 8030

DOBRO OHRANJEN kozolec, 10 x 6 m, 4 okna, prodam. ☎ (068)41-121. 8031

BELO VINO prodam po zelo ugodni ceni. ☎ (068)50-412. 8032

ODOJKE prodam. Jože Lukšič, Šentjošt 3, Novo mesto. 8033

GUME vseh vrst in dimenzij, 3 do 6 mm profila, po 2 do 4 enake, prodam. ☎ (068)40-262. 8035

500 L zelo okusnega domačega bizelj-skega rdečega vina prodam. Nada Balon, Gregovce 18, Bizeljsko. 8037

ALU PLATIŠČA za jugo ali Z 101 in otroško kolo BMW ugodno prodam. ☎ (068)64-005. 8038

MLIN na kamne, mlin za kavo za trgovine in kad, 200 l, prodam. ☎ (068)64-333. 8041

SURF HI FLY z dvema jadroma, primeren za začetnike, prodam. ☎ (068)73-595. 8045

KRAVE po izbiri prodam. ☎ (068)73-228. 8046

KNJIGE za 7. razred in novo moško gorsko kolo prodam. ☎ (068)87-488. 8047

ZAMRZOVALNO SKRINJO prodam za 15.000 SIT. Franci Kristan, Krajčeva 17, Novo mesto. 8050

RABLJENO strešno opeko Novi Bečej, 200 m2, prodam. ☎ (068)73-009. 8052

NEMŠKEGA OVČARJA brez rodovnika, starega 3 leta, zelo dobrega čuvaja, primerneja za osamljeno kmetijo, prodam. ☎ (068)51-694

stanovanja

GARSONJERO

ali enosobno stanovanje v Novem mestu kupimo. ☎ 341-143, dopoldan, 324-440, popoldan. 8008

SOBO

v Brežicah, Šolska 7, oddam. Nada Rešek, Šolska 7, Brežice. 8015

STANOVANJE

na Mirni, primerno za dvo- ali tričlansko družino, oddamo v najem. ☎ (068)47-137 ali (0609)628-416. 8019

V NOVM MESTU

kupim enosobno stanovanj (do 36 m2) s centralno kurjavo. ☎ 312-106, dopoldan, 27-097, popoldan. 8086

ENO-

dvosobno stanovanje ali manjšo hišo v Novem mestu ali okolici Šmarjete iščem. ☎ (068)73-635 ali 312-701. 8108

TAKOJ PRODAMO

dveinpolsobno stanovanje, 70 m2, balkon, CK, telefon, klet, takoj vseljivo, za 65.000 DEM. ☎ (0608)32-660. 8116

ODDAM SOBO

TWC. Možnost kuhanja. ☎ (068)20-485. 8143

ŠTIRI STUDENTKE

iščemo dvosobno stanovanje v Ljubljani po ugodni ceni. ☎ (068)81-301. 8158

GARSONJERO

s centralno kurjavo, telefonom, KATV, oddam samski oseb. ☎ 342-019. 8178

V ČRNOMLJU

najmem garsonjero ali enosobno stanovanje. Šifra: »PRED-PLAČILO« 8189

TRIČLANSKA DRUŽINA

najame stanovanje v Krškem, Brežicah ali Sevnici. ☎ (0608)89-242. 8205

ženitne ponudbe

SAMSKI FANT

49 let, s službo in hišo, želi spoznati žensko za skupno življenje. Šifra: »POLETJE« 8075

RADA BI SPOZNALA

upokojenca, starega cca 50 let. Stara sem 45 let, razvezana, nealkoholičarka, nekadilka. Grem tudi na kmetijo. Kettejeva 3, Brežice, Branka V. 8133

avto

LUKY

Smrečnikova 45

Novo mesto

Tel. 068/24-612

Avtomobili LADA

Motorji in scuterji

YAMAHA

Ugodni krediti in leasing!

ZAHVALA

V ozki jami si zakrita,
grob tvoj s cvetjem je odet,
z Bogom, srce plemenito,
več ne bo te videl svet.
Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.

V 36. letu nas je po težki bolezni zapustila in zaspala v večni sen naša ljuba mamica, žena in hčerka

IVANKA ČRNIČ

iz Bednja

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage Ivanke se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste bili v težkih dnevih in trenutkih z nami, nam izrazili sožalje in jo pospremili na njeni prerani zadnji poti, ji darovali cvetje in sveče. Še posebna zahvala dr. Tomčevi, osebju Urološkega oddelka Splošne bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin, sodelavkam podjetja Beti za ves trud in častno stražo, delavcem Begrada, g. župniku za lepo opravljen obred, pevkam za zapete žalostinke, govornicama Nataši za besede slovesa pred domačo hišo, Sandri pri odprtem grobu ter sosedom in vsem prijateljem. Posebno zahvalo izrekamo sosedom Jankovičevim, Štubljerjevim, Špeharjevim in Vardijanovim.

V tihi žalosti: mož Vid, sin Iztok, hči Vesna, mama, ate in vse ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 57. letu zapustil naš dragi mož, oče, dedi, brat, tast in stric

FRANC OBERČ

frizer

iz Stopič 21

Besede zahvale so premalo vsem, ki ste nam stali ob strani v teh težkih trenutkih. Zahvalo izrekamo Majdi, Ivanki in Darinki ter ostalim sosedom, sorodnikom, prijateljem, vaščanom, strankam in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste našega draga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvalo izrekamo tudi Območni obrtni zbornici Novo mesto, Frizerskemu ateljeju Tomaž, sodelavcem Agencije za plačilni promet Novo mesto in Metlika ter Krke, obrata za proizvodnjo tablet, GD Stopiče in ostalim gasilcem, govornikom g. Pestnerju in g. Erlahu za poslovilne besede ter pevcem za zapete pesmi. Posebej se zahvaljujemo dr. Damjanu Gazvodi, dr. Janezu Kramarju, dr. Ireni Hudoklin ter dr. Jožetu Steklasi, medicinski sestri Marici Kastelic, osebju Splošne bolnice Novo mesto in UKC Golnik ter g. župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

OSMRTNICA

Mnogo prezgodaj smo se morali posloviti od našega upokojenega sodelavca

IVANA GOTLIBA

iz Lutrskega sela 5, upokojenca Sektorja za tehnično oskrbo in energetiko

Od njega smo se poslovili v petek, 19. julija, na pokopališču Otočec. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, Novo mesto

VI NAM – MI VAM

oglas na kratko s pošto

po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116

odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

VULKANIZERSTVO STRAHINIČ

Breg revolucije 5, Metlika

☎ 068/59-064

Montaža in prodaja avtoplaščev proizvajalcev Sava, Barum, Michelin, Nokia, Kumho za osebna in tovorna vozila ter traktorje.

Možen nakup na obroke!

GOTOVINSKA POSOJILA

Gotovinska posojila, hitra realizacija, garancija čeki, hiše, zlatnina, umetnine, starine, certifikatske delnice.

Mestna zastavljalnica, Cankarjeva 11 (pri Operi), Ljubljana, od 10. do 16. ure, ☎ 061/210-174 in 061/126 20 70.

KOPALNICE

☎ (068) 322-879

NOVO-NOVO Krediti za kopalnice R+3% NOVO-NOVO

120 m² razstavnega prostora. Celovita ponudba.

Salon kopalniške opreme "Delfin", BTC Novo mesto.

PREVOZ GRADBENEGA MATERIALA Z RAZLAGANJEM

☎ 068/25-105

Do 31. avgusta nudimo graditeljem, trgovcem, izvajalcem gradbenih in krovskih del SEZONSKI POPUST pri prevozih paletiranega gradbenega materiala (modalarni blok, betonski blok, strešna opeka, fasadna opeka...) z razlaganjem.

FINPOSS, d.o.o., Novo mesto, C. brigad 13, ☎ 068/25-105

GRANIT TRGOVINA

Na Livadi 21

☎ 068/321-305, 321-306

VELIKA IZBIRA keramičnih ploščic, lepil in fugirnih mas, sanitarne keramike, orodja za polaganje ploščic.

INTERNET – INFOTEHNA

☎ 068/323-127, 323-263

Preko povezave z EUnetom vam nudimo najhitrejši in najcenejši dostop do INTERNETA na Dolenjskem. Vsem zaposlenim v podjetjih, ki so poslovni partnerji INFOTEHNE, nudimo za domačo uporabo poseben popust!

KIK INTERIER, d.o.o.

Prešernov trg 1, Novo mesto

☎ (068/321-028

mobitel: 0609/612-505

KIK INTERIER, d.o.o., Prešernov trg 1, Novo mesto, vam poleg kompletnih suhomontažnih del tipa KNAUF in ARMSTRONG ponuja v vročih poletnih dneh tudi dobavo, montažo in servis KLIMA naprav tipa TATUNG.

V SPOMIN

Ko solza, žalost, bolečina
bi vaju lahko zbudila,
vaju črna zemlja
ne bi krila.

1. avgusta mineva leto žalostnih dni od smrti naše drage

ANICE NOVAK

novembra pa bo minilo 10 let od tragične smrti

JOŽETA NOVAKA

iz Šahovca 18, pri Dobrniču

Iskrena hvala vsem, ki obiskujete njun grob, jima prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoči: vsi, ki smo ju imeli radi

V SPOMIN

Zakaj nihče ne ve, zakaj
življenje je končano.
Zakaj usoda poseže tja,
kjer je najmanj zaželenja,
vzame ti tisto, kar si imel najraje,
dodeli pa ti bolečino,
žalost in osamljenost.

24. julija mineva 10 žalostnih let, odkar nas je zapustila naša draga hčerka, sestra in teta

MIHELCA LUZAR

iz Gor. Suhadola 14, Brusnice

Le tvoj prerani grob je še srečanje z nami. Iskrena hvala vsem, ki se je spominjate ter ji prinašate cvetje in sveče.

Vsi njeni

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš upokojeni sodelavec

FRANC KOS

pismonoša pri pošti Novo mesto

Od njega smo se poslovili v četrtek, 18. julija, na pokopališču v Orehovici

POŠTA SLOVENIJE, d.o.o., MARIBOR, Poslovna enota Novo mesto

Št. 30 (2450), 25. julija 1996

DOLENJSKI LIST 23

Slavko Plut

stane družinski ansambel, v katerem poleg Slavka, njegove hčerke Andrejke in očeta Tončka igrata še brat Tone in njegov sin Dušan.

V letih igranja si je Slavko pridobil mnogo organizacijskih izkušenj, ki mu pridejo še kako prav pri njegovem delu. Šest ur na dan je namreč zaposlen kot hišnik v semiški osnovni šoli, po dve uri pa na občini kot organizator prireditev. V resnici pa je, kjerkoli se pojavi, "deklica za vse". V šoli poleg običajnih hišniških opravil bdi nad skupino otrok, ki na prireditvah pojejo, plešejo, igrajo, s pomočjo učiteljskega pripravi tudi skeče. Ob tistih dveh občinskih urah pa se mu ustnice razležejo vse do ušes, kar tudi sicer pri njem ni nič nenavadnega. Zlasti pred prireditvami dela tudi po šestnajst ur na dan. Tako je delal tudi pred veliko turistično prireditvijo "Semiška ohcet" konec preteklega tedna. "To je bila največja letošnja turistična prireditev v občini. Res, da je na moja pleča padlo veliko breme, imam pa srečo, da povsod poznam veliko ljudi, ki so mi pripravljeni narediti uslugo. Srečen sem tudi, ker so okrog mene zbrani delavoljni ljudje," pravi zadovoljno Plut in pristavi, da so se v mladi semiški občini odločili, da bodo na leto pripravili nekaj turističnih prireditev, s katerimi naj bi privabili goste od drugod. "Za to pa so potrebni počasni, a zagotovo koraki. Ljudi moramo navaditi, da bodo vedeli, da se spleča priti v Semič. Nam, ki smo v to zagrnili prvi, je najtežje, zato pa bo lažje tistim, ki bodo šli po naših stopinjah," pravi Slavko, ki ga ljudje poznajo kot zagnanega, kaj zagnanega, garaškega, kadar je potrebno uresničiti zamisli.

Sicer pa Slavko, ki sam zase pravi, da mu je v krvi, da neprestano nekaj ustvarja, niti ne ve več, česa se v življenju še ni lotil. Celo 80 ovc ima. A ko bo kateri od obiskovalcev na naslednji semiški prireditvi zopet občudoval njegovo zanimivo delo, naj ne pozabi, da k Slavkovim srečnim občutkom ob uspešni prireditvi sodi še marsikaj drugega. Ali, kot se je v nekaj besedah izrazil sam: "Sem vse, od tistega, ki zabija žeblje v oder, do nastopajočega."

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

83 LET STAROSTNE RAZLIKE - Da je diatonična harmonika res ljudsko glasbilo, dokazuje tudi dejstvo, da nanjo igra staro in mlado. Na Ratežu sta nastopila: najmlajši petletni Sandi Ravbar iz Karteljevega, ki je takole poziral za Dolenjski list, in najstarejši med godci Valentin Dolinar, 88-letni mojster meha z gumbi, doma z Laz pri Uršnih selih. (Foto: Marko Klinc)

Desetič na Ratežu

RATEŽ - Jubilejno tekmovanje harmonikarjev na Ratežu je v nedeljo privabilo rekordno število ljudskih godcev z diatoničnimi harmonikami, ki so se v znanju in spretnosti igranja na "fajtonarico" pomerili v petih starostnih kategorijah za nagrado Rateža in za nagrado občinstva. Hkrati je bil njihov nastop tudi izbirno tekmovanje za uvrstitev med godce, ki bodo septembra tekmovali za Zlato harmoniko na Ljubčeni.

Strokovna komisija je ocenila pet zmagovalcev po kategorijah že v dopoldanskem delu tekmovanja, popoldne pa so izbrali absolutnega prvaka Rateža '96. To lovoriko si je v hudi konkurenci prepričljivo priigral Tomaž Primc, 16-letni dijak, doma iz Koroške vasi, drugi je bil Tomaž Kastelic, tretji pa Andraž Kamnar. Nagrado občinstva si je po izbiri 1500 obiskovalcev rateške prireditve prislužil 10-letni Janez Lekše iz Skočjana.

KARAOKE V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Zdravilišče Šmarješke Toplice bo pripravilo v petek, 26. julija, ob osmih zvečer finalni nastop karaoke. Svoje pevske sposobnosti bodo pokazali najboljši pevci in pevke s prejšnjih dveh tekmovanj v Šmarjeških Toplicah. Zmagovalec finala karaoke bo za nagrado dobil vikend paket v Krkinem zdravilišču Strunjan. Gost večera bo plesna skupina Harlekin iz Kostanjevice.

MISS DOLENJSKE '96

OTOČEC - V restavraciji Tango na Otočcu bo v soboto, 10. avgusta, regionalno lepotno tekmovanje, na katerem bodo izbirali miss Dolenjske, ki se bo kasneje potegovala za naslov miss Slovenije. Ta se bo predstavila na izboru za miss sveta, ki bo tako kot vsako leto v razkošnem Sun Cityju. Celotno lepotno tekmovanje bo deležno medijske podpore POP TV in revije As ter drugih popularnih medijev. Da bo na Dolenjskem ena od sedmih prireditev na vrhunski ravni za izbor najlepšega dekleta, gre zahvala številnim sponzorjem.

SREČANJE POD BOHORJEM

ŠENTVID PRI PLANINI - Prosvetno društvo Zarja iz Šentvida pri Planini bo v soboto, 3. avgusta, ob 19. uri organiziralo Srečanje pod Bohorjem, ki bo že sedmič po vrsti. Pripravili bodo otroški program s Heidi, nastopila bo Modra kronika, za ples pa bo poskrbel ansambel Mira Klinca.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtikov prijatelj

VELIKE LAŠČE NA HRVAŠKEM

VELIKE LAŠČE - Krajec z imenom Ribnica je več v Sloveniji in vse tja do "matjuške" Rusije. Ni pa znano, da bi bilo več tudi krajec z imenom Velike Lašče. Pa vendar dobiva Marija Petrič iz Male Slevce 60 časopis Delo na naslov HRVAŠKA, 61315 VELIKE LAŠČE. Pri Delu so torej mejo s Hrvaško pomaknili že skoraj do Ljubljane pa tudi v Jugoslaviji smo po njihovem šte, kar se da sklepati iz poštne številke Velikih Lašč, ki imajo za prvo številko še vedno šestico.

P-c

Pisatelj na Internetu

Novomeški pisatelj Damijan Šinigoj na Mreži

NOVO MESTO - Med prvimi slovenskimi, zanesljivo pa kot prvi dolenjski besedni ustvarjalec, je dobil svojo spletno stran na Internetu novomeški pisatelj Damijan Šinigoj. Na Insertovem strežniku, na katerem med drugim najdete tudi spletno stran Dolenjskega lista, je Šinigoj predstavljen z daljšim spremnim besedilom in sliko, hipertekstne povezave pa uporabnik omogočajo branje odlomkov iz obeh njegovih romanov, Vojake streljajo, mar ne in Neizstreljeni naboj, lahko pa si tudi celotno besedilo romanov v arhivirani obliki naloži na domači računalnik in jih potem na ekranu v miru prebira. Vsekakor gre za zanimivo in domiselno potezo podjetja Insert, ki bogati njegovo spletno ponudbo. Kdor ima dostop do Interneta, bo Šinigojevo spletno stran našel na naslovu: <http://www.insert.si/media/dis/kultura/sini>.

TOPLIŠKA NOČ

DOLENJSKE TOPLICE - Turistično društvo Dolenjske Toplice in tamkajšnje Krkino zdravilišče prirejata v soboto, 27. julija, Topliško noč. Ta uveljavljena prireditev se bo pričela ob 18. uri na jasi v parku. Najprej bo tekmovanje okoliških gasilskih društev, predstavile se bodo gospodinje s slaščicami in drugimi dobrotami, čebelarji z žlahtnim hojevim medom, vinogradniki z izbranimi vini z Riglja, Straške gore in Ljubna, polharji, pletarji s svojimi izdelki, gozdarji bodo pokazali, kako se kala skodle. Razglasili bodo lastnike najskrbnejše urejenih vrtov, dvočišč in okenskih polic. Seveda ne bo manjkal bogat sročelov. Za hrano in pijačo bo poskrbelo Zdravilišče Dolenjske Toplice, za ples in zabavo pa bo igral ansambel Stil.

J. D.

VAJA NA NASTOPU - Minuli konec tedna so se na metliških mednarodnih kulturnih poletnih prireditvah "Pridi zvečer na grad" zvrstile kar tri prireditve. Nastopili so Prijarški muzikanti, mednarodni mladinski godbeni orkester, ki je sicer na poletnem taboru v Dolenjskih Toplicah ter metliški ansambel POPnočne kočije. 11 članov ansambla, ki so s tem nastopom počastili 10. obletnico prvega in do preteklega tedna tudi edinega celovečernega koncerta, so se sicer predstavili kot brezvezniki, napih-njeni kot žabe, cinični in arogantni, ki ne znajo ne peti ne igrati, saj vadijo na nastopih. A polno grajsko dvorišče obiskovalcev je bilo navdušeno. In ko so ljudje zahtevali "še, še, še", so jih spravili v nemajhno zadrego, saj jim je zmanjkalo repertoarja. Na fotografiji: popestritev POPnočnih kočij s pevkama Petro Dokl in Barico Koželj-Flajnik. (Foto: M. B.-J.)

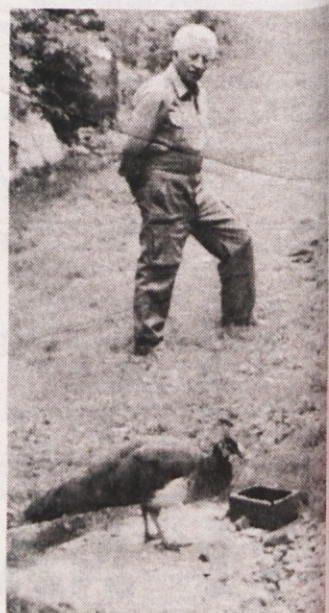
"Slabo vreme bo, pavi kričijo"

Na Žejnem pri Čatežu ob Savi Miha Oštrbenk goji pave že tri desetletja

ŽEJNO - Hiša Mihe Oštrbenka z Žejnega je malce oddaljena od bolj strnjene naselja, obdana pa je z vinogradi. In ravno samotnejša lega in seveda ljubezen do narave in živali sta bili vzrok, da okoliško hiše že cel tri desetletja krasijo pavi, ki privabijo tudi turiste, ki se mudijo v bližnjih Čateških Toplicah. Sprva so imeli pri hiši en par te indijske ptice in že prvo pomlad je kazalo, da se bo pava družina povečala kar za 7 članov. Žal je lovski pes tik pred valjenjem samico in jajca pokončal. Tudi z novo samico ni bilo sreče, pobegnili je, ker ni bila vajena samca. Potem pa se je družina le začela večati in pri hiši je bilo tudi po 16 mladih pavov hkrati. "Pri hiši je lahko zaradi ljubosumnosti le en pav, sicer pa si želijo imeti to zelo radovedno žival predvsem ljudje, ki živijo na podeželju," pravi Miha, ki mu sedaj, ko je upokojen, skrb za pave krajša dni, sicer pa za pave skrbita tudi žena Ančka in sin z družino. Miha bi rad nabavil zlate fazane, gledal je tudi že za belimi pavi, a o povečanju družine še premišljuje, ker ne ve, kako bodo reagirali samci.

nosti. Poleg radovednosti se samci radi ponosno in domišljavo razkazujejo s kočijo, ko pa perje izgubijo, se sramežljivo umikajo. Pavi nikomur nočejo nič žalega, a v času parjenja samci postanejo agresivni. Mnoge moti, ker je pavje kričanje, s katerim tudi odganja kragulje in jastrebe, precej glasno, vendar je za okoliške prebivalce to tudi vremenska napoved. Dva dni pred slabim vremenom je namreč njihovo kričanje pogostejše.

T. GAZVODA

PRI OŠTRBENKOVIH BI DANEŠ TEŽKO ŽIVELI BREZ PAVOV - Ker samec ne trpi moške konkurence, bodo sedaj, ko so mladiči odrasli, obdržali le samca in dve samici.

Dolenjske Novice.

1885-1919

kratkočasnice izbral Jože Dular

Lepo – pa še lepše

A: "Lansko spomlad sva bila z ženo v Benetkah. Ne veste, kako je tam lepo!"
B: "Če bi bili pa ženo doma pustili, potlej bi šele videli, kako lepe so Benetke!"

Zlobno

Gospodinja: "Nič mi ni bolj zoprno, kakor če se starši vpiče otrok kregajo. Jaz pri taki priliki svoje vselej vun spodim."
Soseda: "Saj menda res, ker so celi dan zunaj!"

Resnica

"Urška, kako se predrznete trditi, da ste bili pri gospodu baronu dve leti kuharica, saj še juhe ne znate skuhati. Povejte raje resnico, da niste bili pri gospodu baronu kuharica?"
"Gotovo da sem bila, a tam sem kuhala samo za svinje!"

Zaušnice

Sodnik (priči): "Je vam tudi kaj o tem pretepu na ušesa prišlo?"
Priča: "Seveda, gospod sodnik, par gorkih zaušnic."

Časovno

Ivan: "Ali izhajaš s svojo plačo?"
Jože: "Nekoliko moram bolj skromno živeti, nekoliko stradati in nekoliko napravim dolga, pa že gre!"

Težka naloga

Krčmar (pijancu, ki leži na tleh): "Domov pojdi, če ne moreš več stati!"

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

V krškem Labodu so delavke dobile za doseženo normo le 27 tisočakov neto plače, namesto regresa pa za 20 tisočakov bonov - V Klenoviku pa zvonijo smrtno uro le nekaterim

Bralec iz Krškega, ki nas je minuli četrtek zvečer poklical prvi, je dejal, da bi morali več pisati o socialnem sporazumu, potem o spremembah pokojninskega sistema in drugih pomembnih spremembah, ki smo jih deležni zadnje čase, saj bi s tem mnogim bralcem pomagali, kam in kako naj se v določeni situaciji obrnejo. Kritiko pa je namenil vodstvu krškega Laboda, kjer je tudi sam zaposlen. Dejaj je, da so ženske v proizvodnji, ki predstavljajo večino zaposlenih v podjetju, kljub delu ob sobotah in podaljšanih delavnikih dobile za 100 odst. doseženo normo 36.000 tolarjev bruto ev. 27 tisočakov neto plače. Tiste, ki ne dosego norme, pa še precej manj. Krčan je še dejal, da so s tem tednom odšli na kolektivni dopust, vendar brez izplačanega regresa in s polovično plačo. Dobili so le za 20 tisočakov bonov, vendar to zanj ni regres. "Ženske morajo najprej ga-

rati v službi, potem še doma, da se lahko preživijo. Sedaj so povprečno stare 35 let, in če bo takšen delovni tempo še naprej, bo čez nekaj let to le še kolektivni invalidov," je ogorčeno povedal Krčan in dodal, da generalni direktor Laboda v Novem mestu za to verjetno ne ve, prav pa bi bilo, da bi se večkrat oglasil tudi v Krškem. "Če proizvodnja ne gre, potem je bolje, da nehajo z delom že danes kot pa jutri," je dejal. Krčan se tudi sprašuje, koliko znaša zajamčena plača ter kako je z regre-som. Za odgovor smo povprašali Zvezo svobodnih sindikatov v Novem mestu, kjer so nam povedali, da znaša zajamčena plača nekaj manj kot 34 tisočakov, ki se jo izplačuje v primerih in pod pogoji, določenimi z zakonom o zajamčenih osebnih dohodkih, s tem pa razveljavlja ustrezno določilo kolektivnih pogodb. Minimalna plača pa je tista najnižja plača, za katero se na osnovi košarice življenjskih stroškov in položaja gospodarstva dogovorijo socialni partnerji, in ta znaša v socialnem sporazumu za leto 1996 za tretje trimesečje 54.570 tolarjev bruto za poln delovni čas. Če delavec ne dosega norme, mu je delodajalec dolžan izplačati kljub temu 54.570 tolarjev bruto. Regres, ki ga določa v maju sprejeti socialni sporazum, znaša 102 tisočaka bruto po splošni kolektivni pogodbi in mora biti izplačan do konca julija. V primeru kršenja določb socialnega sporazuma lahko delavci obvestijo pristojno inšpekcijo za delo.

Se vsa prestrašena nas je poklicala **Marija Vranešič iz Tribuče** in potožila, da jo je napadel sosedov šarplaninec, ki ga lastnik Dušan Habe, kadar je doma, rad odveže. Marija se je v četrtek popoldan odpravila mimo njegove hiše, ki stoji ob glavni cesti proti Adleščicem, na bližnjo njivo. K sreči je imela v roki

košarico, s katero se je otepla psa, vendar je ni pustil, vse dokler gospodar ni prišel povsem do njega. Marijo, ki je bila še dolgo potem vsa iz sebe in ji je bilo zaradi tega tudi slabo, je tokrat napadel že tretjič, pred petimi leti pa jo je celo ugriznil. Napadel pa ni le nje, ampak pred kratkim tudi sosedovega otroka. Marija pravi, da nima nič proti sosedu, pa tudi ne proti psu, le privezan naj bo, če je napadalen.

Marija iz Orehovec, ki poje pri MPZ Ajda iz Orehovec že od vsega začetka, je v Dolenjcu prebrala, da je zveza borcev iz Šentjerneja njihovem zboru podelila priznanje. Pravi, da so pevci za to zvedeli iz časopisa. Če so borci priznanje namenili zboru, bi bilo prav, da jo je sprejel nekdo iz zbora, in bili bi zelo ponosni na to, če pa jo je prejel zborovodja, ki je za to delo plačan, naj bi bilo to tako tudi zapisano.

Igor Petrlje iz Klenovika v škocjanski občini je povedal, da je škocjanski župnik pred meseci pobiral po 9 tisočakov od hiše za električno zvonjenje v cerkvi sv. Tomaža v Klenoviku. Pred kratkim pa je umrl vaščan, ki je za električno zvonjenje prispeval le 5 tisočakov, kar je največ mogel, a mežnarica zato ni hotela zvoniti smrtno ure. Petrlje in ostali vaščani se ogorčeno sprašujejo, če imajo v Klenoviku drugega boga ali pa o tem, komu zvoniti, odloča mežnarica.

Rezka Nemanič iz Metlike je potožila, da se ji zdi, da so Slovenci, predvsem v Metliki, zapostavljeni v primerjavi s Hrvati, in da imajo le-ti prednost pri zaposlovanju. Bralka pravi, da so mnogi dobili tudi stanovanja na račun dvojne državljanstva. Dodala je še, da ni edina, ki je nezadovoljna, in da bi te probleme država morala drugače rešiti.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev – pokličite nas! Prisluh-nili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068)323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.